nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 30. marca 1969

Leto XXV. - Št. 74 (7268)

OB DANAŠNJI PROSLAVI V KULTURNEM DOMU

ODBOR za proslavo 80-letnice ustanovitve šol Ciril-Metodove družbe v Trstu vabi na zaključno proslavo, ki bo danes popoldne v Kulturnem domu. V vabilu je tudi rečeno, da bodo v priložnostnem programu sodelovali poleg skupine bivših učencev Ciril-Metodovih šol, torej danes že zrelih in tudi priletnih ljudi, tudi šolarčki slovenskih osnovnih šol ter učenci slovenske nižje srednje šole pri Sv. Jakobu. Če bi bilo dopuščeno v tem primeru uporabiti športno izrazoslovje, bi se drznili reči, da nameravajo bivši učenci Ciril-Metodovih šol izročiti danes najmlajši slovenski generaciji na Tržaškem nekakšno simbolično štafetno palico, ki naj jo ta ponese naprej v tej naši že stoletje, že stoletja dolgi tekmi, v stoletja trajajočih in ponavljajočih se naporih za našo narodno ohranitev na tem kosu naše zemlje.

Samo ob sebi se razume, da današnja proslava ne bo le priložnostno, pa čeprav slavnostno srečanje med bivšimi učenci Ciril-Metodovih šol, njihovimi nekdanjimi učitelji in učenci sedanjih slovenskih šol, ki bodo sodelovali na proslavi. Današnja proslava je po našem nekaj več, veliko več, saj gre za častno oddolžitev šoli, ki je v časovno sicer kratkem razdobju veliko dala in pustila za seboj trajne sledove in bila v naši zgodovini v Trstu in na Tržaškem eden pomembnih mejnikov. Zato menimo, da je današnje slavje hkrati slavje vseh Slovencev na Tržaškem, celo vseh zamejskih Slovencev.

Čeprav smo o pomembnosti Družbe sv. Cirila in Metoda na Tržaškem in o vlogi njenih šol v središču Trsta obširneje pisali lani v začetku decembra, se danes k temu vračamo in bomo skušali na kratko z nekaj podatki in ugotovitvami ponoviti to, kar smo pred časom že rekli. Vemo, da je ponavljanje neprijetno, toda bralec naj nam to oprosti, kajti le tako moremo dati vsaj približen zgodovinski okvir Ciril-Metodovim šolam v Trstu.

Ko nam tržaške šovinistično nastrojene občinske oblasti — ob blagohotnem odobravanju Dunaja in kljub ustavnim načelom in zakonskim predpisom — niso in niso hotele dati v mestnem središču slovenske šole in so se zato slovenski otroci iz leta v leto in iz generacije v generacijo utapljali v tujstvu italijanskih in nemških šol, je vodstvo leta 1887. ustanovljene tržaške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda sklenilo ustanoviti v mestnem središču slovensko šolo. In že oktobra 1888 so se v njeno tedaj skromno šolo pri Sv. Jakobu vpisali prvi otroci slovenskih staršev. Število učencev je nato iz leta v leto naraščalo in Družba sv. Cirila in Metoda je 1907 odprla na Akvedotu svojo drugo šolo, deset let pozneje pa pri Sv. Vidu še tretjo. Ker šola pri Sv. Jakobu že ni ustrezala potrebam, so malo pred prvo vojno zgradili novo veliko šolo, ki je bila tedaj najmodernejša šola v Trstu.

Zgovorne so tudi številke: leta 1913-14 je bilo na obeh šolah, pri Sv. Jakobu in na Akvedotu, vpisanih nad 2000 slovenskih šolarjev, od ustanovitve do tedaj pa je šlo skozi obe šoli že nad 18.000 slovenskih otrok. Razdivjala se je nato vojna in po štirih letih je prišel mir. Naš človek pa je bil tudi tokrat opeharjen za velike upe v svobodno življenje. Vrh tega mu je koj za tem sedel na vrat fašizem. In vendar je Ciril Metodova šola vse to prenesla in čeprav v vedno večjih težavah vse do oktobra 1930, ko so jo fašisti zasedli. Do tedaj pa je skozi njene učilnice šlo še več tisoč slovenskih šolarjev in učencev.

Vse to je, seveda, veliko stalo. V mislih imamo le materialne stroške, saj se človeški napori in žrtve ne morejo oceniti. Glede tega bomo navedli le dva podatka: gradnja nove šole pri Sv. Jakobu je družbo stala 300.000 kron, sedanjih 500 milijonov lir. V istem letu je družba imela še 83.000 kron stroškov, ali okoli 100 milijonov današnjih lir, za vzdrževanje šol. Te že tako velike številke pa pridejo še bolj do izraza, če upoštevamo dejstvo, da so se ta sredstva zbirala v glavnem po vinarjih in kronah, pač v smislu reka «Zrno do zrna...», ter dejstvo, da je bilo tedanje življenje veliko skromnejše, v primerjavi z današnjim moremo reči borno.

Toda uspehi materialnih stroškov in človeških naporov niso izostali. Utapljanje slovenskih otrok v tujstvu se je zavrlo, v nekaterih obdobjih celo ustavilo. Če je bil s tem glavni namen dosežen, vloga šole s tem še ni izčrpana, kajti njen obstoj je pomenil tudi to, da se je zrušil zid, ki so ga določeni italijanski krogi postavili v smislu ne le krivične, ampak tudi zgodovinsko zgrešene postavke, da je mestno središče izključno njihova nedotakljiva trdnjava, ki so jo z druge strani v istem razdobju začele rušiti tudi druge, naprednejše družbene sile.

Končno pa moremo vlogo in pomen Ciril Metodovih šol v Trstu oceniti tudi po tem, kakšne ljudi je vzgojila. Te dni nam je nekdo pripovedoval, kako je zaradi neke pomote prišel pred dnevi v Trst na napovedano proslavo Ciril Metodovih šol — z Dunaja. Čeprav že dolgo živi v avstrijski prestolnici, torej daleč od doma, se ni izneveril svojemu mestu, svojemu jeziku, svojemu narodu. In to, kar smo rekli za tega bivšega učenca Ciril Metodovih šol, bi mogli reči tudi za tiste, ki jih je naša težka polpretekla zgodovina raztepla po vsem svetu in vsekakor za pretežno večino tistih, ki tudi v najbolj mračni dobi niso hoteli zapustiti svojega praga in so kljubovali vsemu in vsem ter se v dneh naše največje narodne preizkušnje tudi izkazali.

In odkod to? Odkod ta zavest in doslednost? V precejšnji meri gre zasluga za to bivšim učiteljem in profesorjem Ciril Metodovih šol, ki svojim učencem niso posredovali le znanja, pač pa so jim bili tudi resnični vzgojitelji, jim oblikovali moralno zavest ter jim s tem oblikovali hrbtenico. Zato je razumljivo, da se danes že zreli ali celo priletni ljudje s hvaležnostjo in ponosom spominjajo svojih učiteljev in profesorjev, ki jim šola ni bila le priložnostna zaposlitev, pač pa poslanstvo, celo življenjski namen.

Skratka, poživljena narodna zavest našega človeka, njegova vnema in zavzetost, njegova pripravljenost tudi na materialne žrtve na račun razvoja celote, zgledni in požrtvovalni pedagogi — resnični vzgojitelji ter plod njihovih naporov — množica, tisoči mladih slovenskih ljudi, ki so zapuščali šolo Ciril Metodove družbe pripravljeni ali vsaj na dobri poti k premagovanju težav, osebnih in nacionalnih, brez kolebanja in oklevanja — vse to je bila Ciril Metodova šola.

In deloma prav v tem smislu smo v začetku rekli, da se nam zdi, kot bi hoteli bivši učenci Ciril Metodovih šol danes na proslavi v Kulturnem domu izročiti našim mlajšim šolarjem simbolično štafetno palico za nadaljnjo še vedno nezaključeno tekmo s časom in razmerami za naš narodni obstoj na tem kosu naše zemlje. Samo ob sebi se razume, da ne gre več za razmere in družbene odnose iz dobe Ciril Metodovih šol, kajti sicer zakaj vse naše žrtve, zakaj velikanski davek demokratičnih sil vsega sveta v drugi svetovni vojni in še posebej zakaj naš krvni davek od Bazovice do zmagovite narodnoosvobodilne borbe. Danes so razmere drugačne in v mestu, v središču Trsta imamo slovenske javne osnovne in srednje šole, za katere nam ni treba več zbirati sredstev, kot so to delali naši ljudje pred desetletji. Toda če smo se vendarle dokopali do, čeprav še nepopolnih pravic, ki nam pritičejo, nas zato vežejo tudi določene dolžnosti. Če so bile naše starejše generacije pripravljene tudi na velike žrtve, da bi se njihov otrok ne utopil v drugorodnem okolju, koliko večja je dolžnost današnjega tržaškega in slehernega zamejskega Slovenca storiti vse, da se utapljanje našega mladega rodu ne le zavre, pač pa dokončno ustavi. Sicer je res, da nam podatki zadnjih let dajejo dokaj pozitivno sliko, kajti že nekaj let je, odkar se število otrok na slovenskih šolah sicer za malenkost, vendar veča. Ob tej pozitivni ugotovitvi pa moramo zaradi objektivne resnice tudi povedati, da niso tako redki starši, ki se svojemu poreklu in rodu izneverjajo in vpisujejo otroke v tujo šolo. Ker pa mi nismo velik narod, ki bi si mogel brez škode kaj takega privoščiti, in je za nas sleherni otrok dragocen, je naša dolžnost, da to preprečimo. To pa bo možno le, če bomo staro izročilo Ciril Metodovih šol, prilagojeno seveda današnjim razmeram, upoštevali in uveljavili.

Tudi v tem smislu si zamišljamo današnjo proslavo 80-letnice Ciril Metodovih šol. V tem smislu, menimo, naj bi bivši učenci Ciril Metodovih šol izročili danes popoldne v Kulturnem domu že tretjič omenjeno simbolično štafetno palico našim najmlajšim šolarjem, naši današnji šoli in vsem zamejskim Slovencem nasploh.

FRANC UDOVIČ

Pogajanja za mir v Vietnamu potekajo še vedno brezuspešno. V zadnjem času so se razširile govorice o tajnih pogajanjih, toda južnovietnamska osvobodilna fronta je objavila izjavo, v kateri pravi, da so te govorice «zaplotniški manever, ki ima namen prikriti bojaželjno in trdovratno stališče Američanov». Slika kaže skupino severnih Vietnamcev v Hanoju okoli prodajalke časopisov, ki objavljajo poročila s fronte

PO IZREDNO ŽIVAHNI DISKUSIJI

Poslanska zbornica odobrila izboljšan zakon o reformi pokojninskega sistema

Za zakon so glasovale vladne stranke in liberalci, ostale pa so se vzdržale - Izjave ministra za delo, tajnika CGIL in drugih - Poročilo o gospodarskem stanju v državi v preteklem letu

RIM, 29. — Poslanska zbornica je danes na tajnem glasovanju odobrila nekoliko spremenjen zakon o reformi pokojninskega sistema. Izid glasovanja je naslednji: navzočih 456, glasujočih 281, vzdržanih 175; večina 141. Za zakon je glasovalo 272 poslancev, proti pa 9. Za zakon so glasovali demokristjani, socialisti, republikanci in liberalci. Vzdržale so se vse druge skupine in levičarski neodvisni poslanec Morgana.

Poleg tega je poslanska zbornica odobrila spremembe, ki jih je vnesel senat v zakonski odlok o reformi državnih izpitov. Izid glasovanja je naslednji: navzočih 456, glasujočih 450, vzdržanih 6, večina 226. Za spremembo je glasovalo 281 poslancev, proti pa 169.

Seja je bila nato zaključena in poslanska zbornica se bo ponovno sestala 15. aprila popoldne.

Pred glasovanjem so obravnavali nekatere člene, ki so naleteli na najostrejše nasprotovanje. Med drugim gre za člen 15, ki se nanaša na sestav vodilnih organov INPS. S tem v zvezi so nastala v komisiji ostra nasprotja. Na predlog demokristjanskega poslanca so odobrili priporočilo, da se izključijo iz vodstva predstavniki ministrstev. Toda kljub temu, da je komisija sprejela predlog demokristjanskega poslanca, so sprejeli vladni popravek.

Zelo živahna razprava je bila tudi v zvezi z nekaterimi drugimi členi, ki se po večini nanašajo na vodilne organe INPS, in tako tudi glede imenovanja predsednika.

Prav tako živahna razprava je bila glede drugih popravkov, in nato je poslanska zbornica zaključila razpravo o prvih šestih členih predloga, ki se nanašajo na finančna bremena. Gre za zvišanje finančnih bremen države in za nekatere spremembe glede izdatkov. Minister Colombo je s tem v zvezi izjavil, da bo morala država prevzeti novih 610-620 milijard lir bremen za ureditev pokojnin.

Takoj po odobritvi zakona je minister za delo Brodolini izjavil, da pomeni odobritev zakona važen korak, posebno še, ker so bile v prvotni tekst vnesene nekatere pomembne izboljšave. Pripomnil je: «Za nekatere od teh, začenši od priznanja družinskih doklad, sem se že v komisiji pozitivno izrekel. Zadovoljen sem, da se je to lahko spremenilo v obveznost. Sedaj želim, naj bi senat v najkrajšem času proučil zakon. Želim poudariti, da bo reforma bodisi zaradi razsežnosti kakor tudi glede perspektiv, ki jih odpira, imela izredno važnost v napredovanju delovnih množic in naše družbe. Minister se je nato zahvalil parlamentarnim skupinam, ker so resno prispevale k razpravi in k zaključkom.

Tajnik krščanske demokracije Piccoli je izjavil, da pomeni odobritev zakona velik politični pomen tudi v zvezi s prihodnjo parlamentarno diskusijo o drugih važnih zakonskih načrtih, kakor je na primer zakon o šoli. Dodal je, da se z reformo pokojnin rešuje vprašanje, ki zadeva milijone ljudi in je tudi prvi odločilen korak naprej na poti k sistemu socialne varnosti, ki ga predvideva ustava in ki ga upravičeno zahteva delovno ljudstvo.

Tajnik CGIL Mosca pa je izjavil: «Zanimiva razprava in nekatere izboljšave zakona o pokojninah so nov dokaz važnosti novih ukrepov glede pokojnin, ki so posledica pogajanj med vlado in sindikati. Z odobritvijo zakona je poslanska zbornica odobrila reformo, ki naslanja svoje bistvo na pokojnino sorazmerno s plačo, na nov mehanizem ustvarjanja pravice do pokojnine, na neposredno upravljanje INPS s strani delavcev in zanje s strani njihovih sindikalnih organizacij. Zakon bo sedaj poslan v senat, ki ga bo spremljalo isto pričakovanje milijonov upokojencev in delodajalcev. Ti vedo, da se s to reformo uresničujejo njihove stare zahteve, da bi dosegli pokojnino, ki naj zajamči dostojno in varno starost. Upokojenci vedo, da nove izboljšave pokojnin prispevajo k varovanju njihovih življenjskih pogojev in poleg tega branijo nedotakljivost plač njihovih otrok. Vsi namreč vedo, da bolj kot je pokojnina primerna, toliko bolj je sproščeno gospodarsko breme, ki pade na družine delavcev.

Komunistični poslanec Barca in psiupovski poslanec Ceravolo sta izjavila, da gre zasluga za izboljšanje pokojninskega sistema borbi množic ter bitki KPI in PSIUP. Ti dve skupini pa sta se vzdržali, ker hočeta s tem poudariti, da cenita dosedanje rezultate, a se hkrati obvezujeta, da bosta v parlamentu in v deželi nadaljevali borbo za nadaljnje izboljšanje.

Tajnik PSI Mauro Ferri je izjavil, da se bo z odobritvijo zakona o pokojninah odstotek narodnega dohodka, namenjen pokojninam zvišal od 5 na 10 odstotkov v prihodnjih petih letih. Vsem delavcem, starejšim od 65 let, bo zagotovljena pokojnina ne glede na vplačane prispevke. To je prvi korak na poti sistema socialne varnosti. Poleg tega bodo sindikatom omogočena široka pooblastila v upravljanju in skladih, s čimer se bodo razširile meje udeležbe pri upravljanju javnih koristi. S tem se je v veliki meri rešilo vprašanje,, ki je pokazalo svojo resnost tudi s posledicami, ki jih je lanska nepopolna rešitev imela na izid političnih volitev, čeprav je treba še mnogo storiti in bo moč še mnogo storiti, kolikor se bodo razširile možnosti socialne uporabe našega narodnega dohodka.

Dopoldne se je sestal ministrski svet, ki je poslušal poročilo finančnih ministrov glede gospodarskega položaja v preteklem letu. Gre za določeno formalnost, saj vlada predloži parlamentu do 31. marca poročilo o gospodarskem položaju v preteklem letu, ki pa istočasno predstavlja tudi enega izmed bistvenih elementov obravnave obračunov in razprave o splošnem gospodarskem položaju.

Kot smo včeraj že napovedali je poročilo optimistično, saj predvideva 5,7 odst. zvišanja narodnega dohodka in navaja razne druge elemente zvišanja produktivnosti.

Zaključki o gospodarskih rezultatih v preteklem letu potrjujejo stališča, ki so bila izdelana v zvezi s programom gospodarskega načrtovanja in ki so bili septembra predloženi parlamentu. Takrat je bilo ugotovljeno, da predstavljajo osnovna vprašanja naglega razvoja krepitev izvoza in vpliv popraševanja, ki ga predstavlja izdatek javnih ustanov. Prav v tej zvezi pravi poročilo, da je prišlo do zvišanih javnih izdatkov in s tem tudi do psihološkega takojšnjega efekta

Poročilo med drugim navaja, da se je zvišal obseg kosmatih investicij v letu 1968 za 3,1 odst., pri čemer ne gre za ohrabrujoč napredek, ki je že v uvodu omenjen v zvezi z investicijami glede proizvodnje trajnih dobrin.

Zasebna potrošnja se je zvišala za 4,3 odst. in torej manj kot leta 1967, ko je narastla za 7,3 odstotka.

Glede zaposlitve pravi poročilo, da se je zvišala v industriji za 1,4 odst., v terciarnih dejavnostih pa za 2,4 odst.

Cene so bile stabilne, saj pravi poročilo, da so se zvišale samo za 1,5 odst., medtem ko so se v letu 1967 za 2,7 odstotka.

ODBOR ZA PROSLAVO 80-LETNICE ŠOL DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA

vabi na

zaključno kulturno proslavo,

ki bo DANES, 30. marca, ob 17. uri v Kulturnem domu v Ulici Petronio 4

Na prireditvi sodelujejo učenci osnovnih šol in nižje srednje šole pri Sv. Jakobu ter nekdanji učenci Ciril-Metodovih šol.

V foyerju balkona bo ob tej priložnosti razstava fotografij razredov Ciril-Metodovih šol ter razstava umetniških slik bivših učiteljev in učencev istih šol. Ob vhodu v pritličju pa bo razstava šolskih risb na temo Ivan Cankar.

Predprodaja vstopnic danes od 10. do 12. ure in eno uro pred začetkom prireditve pri blabajni Kulturnega doma.

KAMPANJA ZA DEMOKRACIJO IN RAZOROŽITEV

Začetek demonstracij v zahodnonemških mestih

Demonstranti zahtevajo razorožitev, konec vojne v Vietnamu in oster nastop proti neonacistom

BONN, 29. — Danes so se v okoli 200 mestih Zahodne Nemčije začele demonstracije v okviru «kampanje za demokracijo in razorožitev». V mnogih krajih so organizirali javno diskusijo pred vojašnicami, šolami in tovarnami. V Bremerhavenu se je večja skupina predstavnikov izvenparlamentarne opozicije utaborila pred glavnim štabom ameriških sil, ki ga je zastražilo veliko število policajev. Demonstranti so metali proti poslopju petarde in jajca.

V Stuttgartu se je udeležilo demonstracije okoli 2000 ljudi, med katerimi tudi več tujih delavcev. Policija je aretirala večje število demonstrantov, ki so metali kamenje v okna «America House» ter zahtevali uničenje Bundeswehra in NATO, konec vojne v Vietnamu ter zaostritev borbe proti nemški neonacistični stranki.

Zahodnonemška zveza študentov je včeraj protestirala proti ukinitvi podpore, ki jo je do sedaj uživala (8.000 mark, nad 120 milijonov lir). Sporočila je, da bo prihodnje poletje «najbolj vroče, kar jih je bilo v Zahodni Nemčiji». Zveza se upira načrtu, da bi konferenca ministrskih predsednikov deželnih vlad sprejela načrt sporazuma meddeželnega sporazuma o reformi višjega šolstva in o poenotenju disciplinskih določb na nemških univerzah.

Zvezna vlada je sklenila takoj ukiniti podporo študentovski zvezi in dajati finančno podporo «samo osrednjim združenjem in organizacijam študentov, ki spoštujejo demokratično ustavo».

Wilsonovo posredovanje v Nigeriji

LAGOS, 29. — Predsednik angleške vlade Wilson je obiskal danes Port Harcourt in se pogovarjal s poveljnikom tretje divizije, ki vodi operacije proti Biafri. Wilson je obiskal tudi Calavar. V Port Harcourtu je imel Wilson kratek govor in priporočal spravo. Množica je vzklikala «Živel Wilson, dol z de Gaullom».

V poučenih krogih pravijo, da je Wilson pripravljen sestati se s polkovnikom Ojukvujem, preden zapusti Afriko.

Kronologija dogodkov v razvoju odnosov med SZ in Kitajsko

OBDOBJE SODELOVANJA: 1949 - 1959

1. oktober 1944: Mao Cetung razglasi LR Kitajsko.

14. februarja 1950: Mao Cetung in Stalin podpišeta v Moskvi sporazum o prijateljstvu, zvezi in vzajemni pomoči med SZ in LR Kitajsko.

25. junija 1950: Začetek vojne na Koreji; 25. oktobra pridejo na Korejo kitajski prostovoljci. Aktivna vojaška pomoč SZ Severni Koreji in Kitajcem med vso vojno.

5. marec 1953: Stalinova smrt. — Kmalu zatem — 27. julija 1953 — je bilo na Koreji sklenjeno premirje.

Oktober 1954: Hruščov obišče Peking z namenom, da naveže osebne stike z Mao Cetungom. SZ vrne Port Artur, se odpove zadnjim ruskim koncesijam na Kitajskem (železnice, mešane družbe) in poveča gospodarsko pomoč.

Februar 1956: Na 20. kongresu KP SZ obtoži Hruščov Stalina, Peking obtožbe ne sprejme ter objavi tako pokojnikove zasluge kakor napake (Žen Min Ži Bao, 5 aprila).

November 1957: Mao pride v Moskvo. 40-letnica ruske revolucije. Mao podpiše prvo moskovsko deklaracijo 12 komunističnih partij, vendar naslovi na SZ nekaj kritik. Nesporazumi se še nadaljujejo.

Spomlad 1958: Zaostritev na Kitajskem; prve obsodbe revizionizma, ki so neposredno naslovljene na Jugoslavijo, posredno pa na Moskvo.

Avgust - september 1958: Kriza okoli Formoškega zaliva. Kitajci bombardirajo Kvemoj. Hruščov nudal Mao Cetungu pomoči, na katero je ta računal.

December 1958: Mao zapusti položaj predsednika republike; zamenja ga Liu Šao-či. Propadanje narodnih komun.

20. junij: Moskva odpove sovjetsko - kitajski sporazum o atomski bombi, sklenjen oktobra 1957.

September 1959: Obisk Hruščova v ZDA. Pogovori v Camp Davidu povzročijo bes v Pekingu. TASS kritizira Kitajsko zaradi obmejnega spora z Indijo. 30. septembra se Hruščov v Pekingu zavzame za sporazumevanje z ZDA; zelo slabo so ga sprejeli. Prvi kitajsko - sovjetski obmejni incidenti v Sinkjangu.

21. april 1960: Peking objavi prva velika protisovjetska besedila v katerih obravnava deološki spor — (članki v «Rdeči zastavi» z naslovom «Živel leninizem!»).

20. junij 1960: Kongres romunske delavske stranke v Bukarešti: ostri napadi tujih delegatov na kitajske voditelje. Albanija se pridruži Pekingu.

26. julij 1960: SZ odpokliče iz Kitajske svoje strokovnjake in skoraj v celoti ustavi tehnično pomoč.

November 1960: Konferenca 81 komunističnih partij v Moskvi, druga «moskovska deklaracija», kompromisno besedilo, ki ga bosta Moskva in Peking različno razlagala.

VELIKI RAZCEP: 1959-1969

17. oktober 1961: 22. kongres KP SZ. Obsodba se nanaša na Kitajsko, ki preživlja resno gospodarsko in prehrambeno krizo. Oživitev kampanje proti Stalinu.

September - oktober 1962: Kitajsko - indijski obmejni spopad na Himalaji; Peking obtožuje Moskvo, češ da podpira New Delhi.

Oktober 1962: Kubanska kriza se zaostri do skrajnosti. Peking obtoži Hruščova kapitulantstva. Spor se razširi na vso politiko.

1963: Vse leto je izpolnjeno z javnim «obravnavanjem» celotnega kitajsko - sovjetskega spora. Kitajski in sovjetski visoki predstavniki so se sestali od 6. do 20. julija, da bi dosegli pomiritev — vendar popoln neuspeh. Pred sestankom, med njim in po njem velikanski sveženj odprtih pisem, uvodnikov in izjav, zlasti 25 točk obsegajoče pismo Pekinga z dne 14. junija ter pismo sovjetskega CK z dne 14. julija

5. avgust 1963: V Moskvi podpišejo sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov; Peking sporazum ostro napade.

September 1963 - julij 1964: Peking objavi in razširi po vsem svetu novo serijo devetih dolgih doktrinarnih člankov

Februar 1964: Suslov prebere na seji CK referat, ki strne sovjetske kritike Kitajske. Neuspeh pogajanj v Pekingu o začrtanju meja

15. oktober 1964: Brežnjev in Kosigin poskušata doseči pomiritev zlasti prek enotne akcije v Vietnamu. Poskus ne uspe

Oktober 1964: Prva kitajska atomska eksplozija.

Marec 1965: Sestanek 19 komunističnih partij v Moskvi, da pripravijo mednarodno konferenco komunističnih partij. Kitajska zavrne povabilo na sestanek

Maj 1966: Na Kitajskem se začne velika kulturna revolucija, ki je po mnogih znamenjih protisovjetska in izraža močno nasprotovanje naslednikom Hruščova

Januar februar 1967: Obleganje sovjetskega veleposlaništva v Pekingu, in velikanske protisovjetske demonstracije pod vodstvom Rdeče garde

Maj 1968: V Parizu se začno pogajanja o Vietnamu; Peking se ne strinja s stališčem Hanoja

2. marec 1969: Krvav obmejni spopad na reki Usuri.

(«Le Monde», 20. marca 1969)

V ZVEZI Z IZRAELSKIM NAPADOM NA JORDANSKO VAS

Pogajanja v varnostnem svetu za sporazum o skupni resoluciji

Egiptovski zunanji minister zavrača ameriški «delovni dokument» - Heath odpotoval na Srednji vzhod

NEW YORK, 29. — Varnostni svet OZN je nadaljeval sinoči in danes razpravo o jordanskem protestu zaradi izraelskega napada na neko jordansko vas. Sinoči je ameriški predstavnik Yost pozval varnostni svet, naj obsodi izraelski napad in «vsa druga nasilna dejanja, ki tako pogostoma in tako nepotrebno kršijo ustavitev sovražnosti na Srednjem vzhodu». Yost je dejal, da bi obsodba v varnostnem svetu «vlila prizadetim prepričanje sveta, da vsa ta nasilna dejanja škodijo miru na tem področju». Yost je tudi izjavil, da bi moral varnostni svet «ohraniti duha nepristranosti in spravljivosti, kar bi pripeljalo do uspeha naporov, ki se bodo obnovili z novim zaletom, da se doseže mirna rešitev».

Na današnji popoldanski seji je jordanski predstavnik Farra ponovno zahteval obsodbo Izraela in dodal, da njegova vlada podpira razgovore štirih velesil o Srednjem vzhodu, ki se bodo verjetno začeli v četrtek v New Yorku.

Afriški in azijski člani varnostnega sveta so pripravili načrt resolucije, ki obsoja izraelski napad na jordansko vas, trije zahodni stalni člani varnostnega sveta pa se zavzemajo za resolucijo, ki naj bi prispevala k začetku štiristranskih razgovorov.

Seja je bila prekinjena in začela so se posvetovanja o resoluciji ali kompromisu, ki bi bil sprejemljiv za vse člane sveta.

Načelnik opazovalcev OZN na Srednjem vzhodu general Bull je odpotoval včeraj iz Kaira v Jeruzalem. V Kairu se je pogovarjal s podtajnikom v egiptovskem zunanjem ministrstvu.

Egiptovski zunanji minister Riad je na kongresu arabske socialistične zveze izjavil, da «delovni dokument», ki so ga pripravile ZDA, da bi postavili temelje za rešitev krize na Srednjem vzhodu, kaže popolno naklonjenost Izraelu. Riad pravi, da dokument ne podpira poziva varnostnega sveta za takojšnji izraelski umik z vsega zasedenega ozemlja.

Riad je zatem izjavil, da je pogoj za obnovitev diplomatskih odnosov med ZDA in Egiptom sprememba ameriške politike, tj. sprejem resolucije varnostnega sveta OZN, ki zahteva izraelski umik z vseh zasedenih ozemelj.

Danes se je Riad sestal s poslaniki večjih držav, katerim je poročil, da njegova vlada nasprotuje ameriškemu delovnemu dokumentu.

Minister za obrambo Favzi je na kongresu izjavil, da egiptovske oborožene sile prehajajo «iz stanja pasivne obrambe v stanje aktivnega gibanja, da se uresniči naš končni smoter, tj. zopetna pridobitev zasedenega arabskega ozemlja».

Jordanski kralj Husein se bo 1. aprila ustavil v Bejrutu med potovanjem v Washington. Sestal se bo z libanonskim predsednikom in se posvetoval z njim o sedanjem razvoju na Srednjem vzhodu in o skupnem stališču v zvezi s posredovanjem štirih velesil. Prejšnji teden se je Husein sestal z Naserjem in s kraljem Fejsalom.

Iz Londona poročajo, da je voditelj opozicije Heath odpotoval danes na dvotedenski obisk na Srednji vzhod. V Kairu se bo pogovarjal z Naserjem, v Tel Avivu pa s predsednico izraelske vlade Goldo Meir. Pred odhodom je Heath izjavil, da namerava na kraju samem pregledati stanje in odnose med arabskimi državami in Izraelom. Dodal je, da se bo z voditelji prizadetih držav pogovarjal o možnosti rešitve in morebitni vlogi, ki bi jo Velika Britanija mogla imeti v tem okviru. Dodal je, da je zvedel, da je Naser zadovoljen, ker se bo lahko pogovarjal z njim.

Heath bo obiskal tudi Saudovo Arabijo in dežele Perzijskega zaliva ter se pogovarjal o britanski vojaški politiki na tem področju. V London se bo vrnil 11. aprila.

Demonstracije v Španiji

MADRID, 29. — Že četrti dan zaporedoma so danes «mestni komandosi», ki jih sestavljajo mladi delavci in študentje, demonstrirali po madridskih ulicah v znamenje protesta proti ameriškim vojaškim oporiškem na španskih tleh. Demonstranti so metali kamenje proti stavbam, v katerih imajo svoj sedež različne ameriške organiacije. Med tarčami protesta je bilo tudi kraljevo gledališče, kjer je v teh dneh festivali Evrovizije in ki so ga študentje obmetali s stekleničkami rdečila.

Iz baskovskih provinc pa poročajo o intenzivni teroristični dejavnosti nacionalistične revolucionarne organizacije ETA, ki je pretekli četrtek opravila istočasno v Pamploni, Bilbau in drugih baskovskih mestih kar enajst atentatov.

ATENE, 29. — Grška policija je aretirala 43-letnega Dimitriosa Benasa, ki ga imajo za vidnega predstavnika grškega protifašističnega gibanja. Verjetno se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem zaradi «zarote proti režimu».

VSA AMERIKA ŽALUJE ZA POKOJNIKOM

Osebnosti iz vsega sveta na pogrebu Eisenhowerja

Iz Italije bo prišel Rumor, iz Jugoslavije pa Koča Popovič - Slovesni govor na pogrebu bo imel predsednik Nixon

WASHINGTON, 29. — Truplo pokojnega generala Eisenhowerja so danes prepeljali v washingtonsko stolno cerkev, kjer se je začela prva faza žalnih svečanosti, ki bodo trajale štiri dni. V stolni cerkvi je bila kratka svečanost, ki so se je udeležili samo sorodniki in ožji prijatelji, medtem ko je tiha množica ljudi ostala na travnikih okoli cerkve

Vsa Amerika žaluje za svojim bivšim predsednikom; vsi ameriški časopisi posvečajo prvo stran pokojnemu generalu. Nekateri od njih poročajo v dolgih življenjepisih, tudi o napakah, ki jih je bil Eisenhower storil kot vojaški poveljnik med drugo svetovno vojno in kot osemletni ameriški predsednik, vendar pa vsi poudarjajo pokojnikove človeške vrline, zaradi katerih si je zaslužil spoštovanje tudi svojih nasprotnikov.

Vsi vladni uradi bodo do torka zaprti; v ponedeljek ne bodo razpečavali pošte, tudi seja vrhovnega sodišča bo v znamenje žalovanja odpadla. Newyorška borza bo v torek zaprta. Predsednik Nixon je odpovedal vse obveznosti za prihodnje štiri dni ter pripravlja v Camp Davidu govor, ki ga bo imel v ponedeljek ob Eisenhowerjevi krsti na Kapitolu.

Seznam osebnosti iz vsega sveta, ki se bodo v ponedeljek udeležile svečanega pogreba, se iz ure v uro daljša. Prvi je napovedal svoj prihod general de Gaulle, med drugimi pa bodo prispeli tudi zahodnonemški kancler Kiesinger, nizozemski kralj Bernard, belgijski kralj Baldvin, perzijski šah, tunizijski predsednik Burgiba in predsednik avstralske vlade Gorton. Italijo bo na pogrebu predstavljal predsednik vlade Rumor, Jugoslavijo pa Koča Popovič. Za ZAR bo prisoten posebni Naserjev svetovalec za zunanje zadeve Fawzi, Južni Vietnam pa bo predstavljal podpredsednik Cao Ky V Washington bo odpotoval tudi generalni sekretar NATO Brosio.

Britansko vlado bo na pogrebu predstavljal obrambni minister Healey, ker je Wilson na obisku v Lagosu. Britansko kraljico bo predstavljal Lord Mountbatten. Delegacijo Sovjetske zveze na pogrebu bosta sestavljala namestnik zunanjega ministra Kuzniecov in namestnik obrambnega ministra maršal Čujkov.

Titovo sožalje ob smrti Eisenhowerja

BEOGRAD, 29. — Predsednik republike maršal Tito je brzojavno izrazil sožalje predsedniku ZDA Richardu Nixonu ob smrti bivšega predsednika Dwighta Eisenhowerja, uglednega državnika in vojskovodje oboroženih sil v drugi svetovni vojni. Predsednik Tito v brzojavki poudarja osebni prispevek predsednika Eisenhowerja napredku odnosov med Jugoslavijo in ZDA.

V Splitu splavili ladjo «Nehru»

SPLIT, 29. — Soproga predsednika Tita Jovanka Broz je danes v ladjedelnici «Split» v Splitu ob navzočnosti predsednika Tita, številnih uglednih, visokih gostov in 15.000 meščanov bobrovala največji do sedaj zgrajeni ladji v Jugoslaviji 88.000-tonskemu tankerju «Nehru», ki jo je ladjedelnica splavila za indijsko trgovsko mornarico. Jovanka Broz je izrazila svoje zadovoljstvo, da je bila botra ladji, ki nosi ime uglednega državnika, filozofa, tvorca moderne Indije in velikega prijatelja Jugoslavije. Soproga predsednika Jugoslavije je izrazila željo, naj bi ladja na svojih potovanjih prispevala k zbližanju med narodi ter velikim idealom, katerim je Nehru posvetil vse svoje življenje. Po slovesnosti splovitve je bil predsednik Tito s soprogo in ostalimi visokimi gosti na kosilu, ki ga je v njegovo čast priredila ladjedelnica «Split» v hotelu «Marjan».

PO POROČILIH IZ BUDIMPEŠTE

Sovjetska zveza poziva Kitajsko naj normalizira stanje na meji

Bivši kanadski minister o poskusih navezave stikov med ZDA in Kitajsko v letu 1964

BUDIMPEŠTA, 29. — Madžarska tiskovna agencija poroča, da je Sovjetska zveza poslala Kitajski noto, s katero jo poziva, naj normalizira stanje na mejah. Agencija pravi, da so zadevni dokument izročili danes kitajskemu predstavništvu v Moskvi. Sovjetska nota poziva pekinško vlado, naj se vzdrži vsakega novega dejanja na obmejnem področju, in dodaja, da bi se spor med obema državama o meji moral rešiti s pogajanji.

Moskovski radio je danes oddajal poročila po neposredni povezavi s področjem ob reki Usuri. Poslušalci so lahko slišali streljanje topov.

Moskovski radio je v eni svojih oddaj za tujino izjavil, da bo Maocetung verjetno izbral za svojega naslednika mladega ideologa Jao Ven Juana, ki je njegov zet, in ne ministra za obrambo Lin Piaa.

Moskovski radio je trdil, da Jao Ven Juan vodi sedaj kampanjo, da bi izločili ministra za obrambo in ministrskega predsednika Čuenlaja iz kandidatne liste za Maocetungovega naslednika. Komentator je dejal, da so Jao in njegovi prijatelji začeli kampanjo za diskreditiranje častnikov, ki podpirajo Čuenlaja in Lin Piaa. Hkrati namerava poživeti dejavnost rdeče garde še pred kongresom komunistične stranke. Zatrjuje se, da uživa Jao podporo Maocetungove žene in šefa politične policije.

Bivši kanadski minister za kmetijstvo Hamilton je v nekem intervjuju izjavil, da je bila Kitajska leta 1964 pripravljena navezati stike z ZDA. Hamilton je leta 1961 privatno obiskal Peking in je skušal posredovati med Pekingom in Washingtonom sporazumno s Čuenlajem. Hamilton pravi, da je po povratku v Washington na neki tajni seji zunanjepolitične komisije senata sporočil Čuenlajevo poslanico, ki je izražala željo po sporazumu z ZDA. Toda poslanica je zahtevala, naj se Kitajski vrnejo vsa ozemlja, ki so bila zasedena pred letom 1900, vštevši ozemlja, ki sedaj pripadajo Sovjetski zvezi.

Hamilton je dalje izjavil, da je tudi leta 1960 skušal zbližati Peking z Washinghtonom ob stikih za prodajo kanadskega žita Kitajski. Čuenlaj je tedaj dal razumeti, da je pripravljen iskati sporazum z ZDA. Leta 1961 je Hamilton predlagal Kennedyju dobavo ameriškega in kanadskega žita Kitajski, toda ta načrt je propadel, ker so ZDA sporočile Pekingu, da bi dobavile žito brezplačno s pogojem, da ga Kitajska zahteva, kar pa je bilo za Kitajsko nesprejemljivo.

Ogorčenje nad bolgarsko gonjo

BEOGRAD, 29. — Zvezna komisija za kulturne stike z inozemstvom je na današnji seji v Skopju izrazila svoje globoko ogorčenje zaradi grobe protimakedonske gonje v Bolgariji, kjer se s potvarjanjem resnice in zgodovinskih dejstev skuša zanikati obstoj makedonskega naroda. Zvezna komisija je sklenila, da bo v bodoče ob sodelovanju z republiško komisijo posvetila še večjo pozornost vsem mogočim oblikam obveščanja inozemstva o makedonski stvarnosti. Komisija bo dala večje število štipendij za poučevanje makedonskega jezika in književnosti.

Zadnje dni je na naslov knjižnic osnovnih in srednjih šol in posameznikov v vzhodni Srbiji prispel iz Bolgarije številni propagandni material, med katerim govori bolgarskih učiteljev in razni članki bolgarskega tiska. Ta material ustanove in člani zavračajo pošiljatelju. Istočasno se mnogi obračajo na družbeno - politične organizacije z zahtevo, da pristojni organi sprejmejo ukrepe proti temu vsiljevanju bolgarske propagande.

Nov fiat «128»

TURIN, 29. — Avtomobilska tovarna FIAT je danes predstavila tisku nov model avtomobila, ki nosi ime «128» in ki bo nadomestil že staro «1100». Tudi «128» bo opremljen z motorjem 1.100 kubikov, pogon pa bo na prednjih kolesih. Nov model bo kakih deset cm krajši od 1100, pač pa bosta notranjost in prtljažnik bolj prostorna. Najvišja hitrost avtomobila bo preko 135 km na uro.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

V KVALIFIKACIJSKI TEKMI 3. EVROPSKE SKUPINE ZA SP 1970

NEODLOČENO 2:2 (1:0) MED NDR IN ITALIJO

Vzhodni Nemci dvakrat v vodstvu - Riva strelec obeh golov za Italijo

STRELCI: V 26' p. p. Vogel (NDR); v 10' d. p. Riva (I), v 30' Kreische (NDR), v 36' Riva (I).

NDR: Croy; Fraessdorf, Urbanczyk; Bransch, Seehaus, Koerner; Loewe, Noeldner, Frenzel, Kreische, Vogel.

ITALIJA: Zoff; Burgnich, Facchetti; Bertini, Salvadore, Castano; Prati, Rivera, Mazzola, De Sisti, Riva.

BERLIN, 29. — Dvakrat so bili vzhodnonemški, sicer atletsko dobro pripravljeni in borbeno razpoloženi, a tehnično in taktično površni, nogometaši v vodstvu in obakrat so jih izkušeni italijanski profesionalci dohiteli. 2:2 se je namreč končala tekma Nemška demokratična republika — Italija, ki je bila danes v okviru kvalifikacijskega turnirja tretje evropske skupine za svetovno nogometno prvenstvo 1970.

Reprezentanci sta se prvič spoprijeli v zgodovini nogometa in prav zaradi tega je vladalo precejšnje zanimanje za to tekmo, še posebno, ker vzhodnonemška nogometna reprezentanca od 1963. leta ni bila nikoli poražena na domačih tleh. Nič čudnega torej, če je 70.000 gledalcev, med katerimi je bilo tudi precej v zahodni Nemčiji zaposlenih Italijanov, do zadnjega kotička napolnilo stadion «Walter Ulbricht».

Nemški nogometaši so takoj po začetnem žvižgu švedskega sodnika Bostroema prevzeli vajeti v svoje roke in so pritisnili na Italijane, ki so bili precej zmedeni. Igralci v belem dresu so bili povsod, kjer je bila žoga in nasprotnikom v plavih majicah niso dovolili niti najmanjšega odmora. Toda pomanjkanje tehnike in še posebno površna taktična priprava sta prišli kmalu na površje: Nemci so se nevarno približevali Zoffovim vratom, vendar zaključnih strelcev, ki bi ogrožali mrežo, ni bilo. S streli od daleč, ki so največkrat švignili nad prečko, pa tudi ni bilo mogoče presenetiti budne italijanske obrambe, ki se je tu pa tam tudi zamajala. Beli so množično navalili na Burgnicha in tovariše in tudi dobro držali v šahu italijanske konice, ki so se spuščale le v redke, večinoma nekoristne protinapade. Predvsem Riva in Prati nista imela zaslombe, saj sta morala Rivera in Mazzola večkrat mašiti vrzeli na sredini in sta z Bertinijem in De Sistijem skušala zaleziti napadalni val hitrih domačinov.

Od vratarjev je imel Zoff brez dvoma več dela. Sicer je le nekajkrat odločilno posegel, največkrat pa je prestregel le nenevarne žoge. Po akrobatskem skoku, da reši žogo pred kotom, kamor jo je Prati v razbrementev obrambe usmeril, je moral Zoff v 10' in 12' poseči in rešiti, posebno v drugem strelu, nevaren položaj. Po protinapadih Italijanov, ki so se zaključili s šibkimi streli od daleč, so si plavi v 25' izsilili prvi kot, ki ga Burgnich zaradi strogega nadzorstva ni mogel izkoristiti.

Iznenada pa popolnoma nepričakovan gol Nemcev: Kreische je s prodorom po desni zmedel italijansko obrambo in ker ne Castano ne Salvadore nista učinkovito posegla v akcijo, je lahko skoraj prosti Vogel brez težave usmeril s sicer šibkim, a varljivim strelom, žogo v levi kot Zoffovih vrat, kjer se je usnje odbilo od notranje strani vratnice in obstalo v mreži. Italijani so se pognali v napad, vendar zaradi živčnosti niso bili sposobni učinkovitih prodorov. Po silovitem strelu Mazzole nad prečko, je imel Riva v 36' idealno priložnost za izenačenje. Na Riverov predložek je Bertini v kazenskem prostoru močno streljal. Vratar Croy je žogo odbil s pestmi do prostega Rive, ki je usnje poslal pri praznih vratih, neverjetno visoko.

V drugem polčasu sta oba trenerja izvedla nekaj sprememb: v italijanski enajsterici je Riva prevzel mesto srednjega napadalca, Prati se je premaknil na levo krilo, Mazzola pa na desno zvezo, medtem ko sta si nemški krili izmenjali mesti. Akcije gostov so bile tako bolj prodorne in v 7' je skušal Rivera napraviti vse sam: preigral je dva nasprotnika, se ustavil in silovito streljal, toda žoga je švignila tik nad prečko. V 10' izenačenje Italijanov. Mazzola je predložil žogo Bertiniju, ki jo je podaljšal do Rive. Ta se je obrnil in z močnim ter nepričakovanim prizemskim strelom presenetil Croya.

Nemce je ta udarec presenetil, vendar jih ni spravil na kolena. S podvojenimi silami, znak njihove odlične atletske priprave, so se ponovno pognali v napad in v 13' so s Kreischejem, ki se je sam znašel pred Zoffom, za las zgrešili cilj. Takoj zatem je Vogel ostro streljal, toda Zoff mu je s krasnim skokom odbil žogo v kot. V 24' ponovna izredna priložnost za Nemce, ki jo je Kreische ponovno zapravil. V 30' pa so Nemci prešli v vodstvo. Fraessdorf je brez prepričanja poslal proti vratom močno žogo, ki jo je Zoff sicer prestregel, a jo ni zadržal, kar je izrabil Kreische, ki jo je brez težave dvignil nad ležečim vratarjem. Eno minuto kasneje je Stein prevzel mesto Noeldnerja in se z vnemo lotil oblegovanja italijanskih vrat, ki sta ga prekinila Bertini in Riva z nenadnim prodorom. Tri minute kasneje pa so Italijani izenačili. Bertini je spravil v tek Rivero, ki je poslal žogo do Rive, ki jo je z glavo usmeril mimo stoječega Croya, ki je gotovo pričakoval sodnikov poseg zaradi off-sida. Še nekaj kolikortoliko nevarnih prodorov z obeh strani in konec tekme, ki je z neodločenim izidom verjetno zadovoljila obe reprezentanci.

Rivera ni prepričal, vendar je prav on dal možnost Rivi, da je z drugim golom dokončno izenačil stanje

Po današnji tekmi je lestvica tretje evropske skupine kvalifikacijskega turnirja za svetovno prvenstvo naslednja:

Italija	2	1	1	0	3	2	3
NDR	1	0	1	0	2	2	1
Walles	1	0	0	1	0	1	0

KOŠARKA — MEDŠOLSKO PRVENSTVO

Slovenski dijaki zmagali že v prvem srečanju

«F. Prešeren» — IPSIA 32:30 (14:14)

«F. PREŠEREN»: Livij Pertot, Sandi Pertot, Igor Zadnik, Peter Starc 12, Renato Štokelj 14, Mladen Škrlj, Andrej Križnič 2, Andrej Daneu, Stojan Hrvatič 2, Martin Kralj 2, David Kocjančič 3.

IPSIA: Rismondo 4, Antonetti 2, Valli 2, Togliatti 4, Locatelli 12, Jelisič 4, Battisti, Stassi 2, Rossi, Brelli.

SODNIK: Girardi.

KAZENSKI STRELI: Prešeren 4:12, IPSIA 2:6.

V prvi tekmi tržaškega medšolskega moškega košarkarskega prvenstva so dijaki slovenskega znanstvenega liceja «F. Prešeren» premagali peterko zavoda IPSIA z enim košem razlike. Takoj pa moramo povedati, da so slovenski dijaki zmagali s precejšnjo težavo, saj so bili še 15 sekund pred zaključkom srečanja v zaostanku za tri točke. Starc pa je prestregel nasprotnikovo podajo in je dosegel koš. Igralci «Prešerna» so takoj po metanju iz outa prešli v «pressing». Nasprotniki so se zmedli in zagrešili osebno napako nad Štokljem. Ta je prvi kazenski strel uspešno poslal skozi obroč. Drugi pa se je odbil od table, do žoge je prišel Starc, ki je zopet potisnil žogo v koš. Tako so slovenski dijaki izsilili zmago, ko je že vse kazalo, da bodo odšli z igrišča poraženi.

Med slovenskimi srednješolci sta se posebno izkazala Štokelj in Hrvatič. Prvi je metal zelo točno od daleč, drugi pa je bil v obrambi skoraj nepremagljiv. Omeniti moramo še Petra Starca, ki tokrat ni imel sreče in je zaigral slabše, kot je sposoben.

—jan—

NOGOMET

LONDON, 29. — Izidi 35. kola angleškega nogometnega prvenstva, ki so ga odigrali danes so naslednji:

Arsenal - Southampton 0:0
Burnely - Tottenham 2:2
Everton - Chelsea 1:2
Marchester City - Stocke City 3:1
Newcastle - Coventry City 2:0
QP Rangers - Liverpool 1:2
West Ham - Manchester United 0:0
Wolverhampton - Leeds 0:0

Lestvica

Leeds 55 točk; Liverpool 50; Arsenal 47; Everton 44; Chelsea 42; West Ham 40; Southampton 38; Tottenham 36; Bornely 35; Ipswightown 33; Manchester United in Wolverhamptow 32; Manchester City, Newcastle in Sheffield 31; WB Albion 30; Notting Foerst, Stoke City in Sunderland 28; Coventry 24; Leicester 22; QP Rangers 15 točk.

TENIS

RIM, 29. — Na mednarodnem teniškem turnirju v Rimu je Avstralec Mulligan v polfinalu moških posameznikov premagal Jugoslovana Jovanoviča z 2:1 (6:4, 4:6, 7:5).

V drugem polfinalu je Romun Tiriac odpravil Britanca Stillwella z 2:1 (4:6, 6:1, 7:5).

V finalu ženskih posameznic je Ekvadorka Guzman premagala Argentinko Vranković z 2:1 (2:6, 6:3, 6:3).

HOKEJ NA LEDU

STOCKHOLM, 29. — V nadaljevanju svetovnega hokejskega prvenstva skupine A je Kanada premagala Finsko s 6:1 (2:0, 3:1, 1:0), Švedska pa je odpravila ZDA z 10:4 (6:2, 1:1, 3:1).

Lestvica:

Češkoslovaška 16 točk
Sovjetska zveza in Švedska 14
Kanada 8
Finska 2
Združene države Amerike 0 točk.

OBVESTILO

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ je tudi letos organizirala telovadbo za osnovnošolske otroke. Telovadba bo vsak teden ob sredah na stadionu «1. maj» ob 14.30.

ZASEDANJE FIPAV V RIMU

Odbojka na 3. mestu med športi v Italiji

V odbojkarsko zvezo je včlanjenih nad 14 tisoč igralcev in skoraj tisoč društev

RIM, 29. — V Rimu se je danes začelo zasedanje italijanske odbojkarske zveze (FIPAV), katerega se udeležujejo predstavniki društev iz vse države. Iz poročila predsednika te zveze, prof. Giancarla Gianozzija, je bilo razvidno, da se je odbojka v zadnjem času v Italiji izredno razširila. Danes je to po svoji razširjenosti že tretji šport v državi.

V zadnjih štirih letih se je število registriranih igralcev celo podvojilo: trenutno namreč igra odbojko v raznih prvenstvih 14.167 odbojkarjev in odbojkaric. V istem obdobju je naraslo število včlanjenih društev od 563 na 989 in jih bo torej že letos gotovo več kot tisoč.

Pri moških nastopa 90 ekip v prvenstvih vsedržavnega značaja. V raznih prvenstvih na deželni ravni igra 181 šesterk, v promocijskem prvenstvu pa nastopa 310 ekip.

Med ženskami je letos prijavilo nih 2.989 igralk, ekip pa je 208. Od teh jih 58 sodeluje v prvenstvih na vsedržavni ravni.

Italijanska odbojka pa se ni razširila le količinsko, ampak je napredovala tudi kakovostno. V preteklih sezoni je zabeležila nekaj lepih uspehov. Mladinci so bili na evropskem prvenstvu četrti, državna reprezentanca (članska) pa osma. Moška reprezentanca je nastopila 34 krat in je odnesla 18 zmag. Ženske so nastopile 18 krat in so bile 11-krat zmagovite. Ženska reprezentanca je bila na evropskem prvenstvu enajsta

Na zasedanju so tudi potrdili odločitev, po kateri ne bodo smeli od prihodnje sezone dalje v nobenem italijanskem moštvu nastopati tujci. S tem ukrepom hočejo zajeziti pojav profesionalizma, ki je načel v Italiji tudi odbojko.

Jutri zjutraj se bo zasedanje nadaljevalo z volitvami novega odbora FIPAV.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

ZASEDANJE MEŠANE ZBORNICE V MILANU

Problemi trgovske izmenjave med sosednima republikama

Za nove svetovalce mešane zbornice predlagani tudi Stanko Bole, Dušan Košuta in dr. Stanko Oblak

V Milanu je bil v sredo občni zbor mešane italijansko - jugoslovanske trgovinske zbornice. Udeležilo se ga je veliko število gospodarskih operaterjev iz raznih krajev Italije predvsem pa iz Lombardije, z našega področja in iz predelov južne Italije, zlasti ob Jadranskem morju, ki so v dobrih gospodarskih odnosih s sosedno republiko.

Na občnem zboru so ugotovili, da izkazujejo jugoslovanske statistike konec lanskega leta primanjkljaj za 58 milijard lir na jugoslovanski strani trgovinske bilance z Italijo. To je bil največji primanjkljaj v medsebojnem trgovinskem poslovanju od leta 1955, ko se je začela trgovina med sosednima republikama ponovno razvijati, do danes.

Inž. Notarangeli, ki je vodil občni zbor, je med drugim obvestil člane mešane zbornice, da bo običajno spomladansko srečanje z zastopniki jugoslovansko italijanske mešane zbornice iz Beograda dne 23 aprila Dr. Notarangeli je v tej zvezi poudaril, da se bo tega srečanja po vsej verjetnosti udeležil tudi jugoslovanski pomočnik sekretarja za zunanjo trgovino Boris Šnuderl.

Občni zbor je odobril obračun zbornice mešane za poslovno leto 1968 in proračun za letošnje leto ter izvolil nove člane izvršnega sveta organizacije za razdobje 1969-70. Predsednik je prof. Renato Teani podpredsedniki pa dr Gustavo Galassi, dr. Raimondo Latcovich in dr. Vittorio Triggiani. Predstavniki tržaške delegacije, ki so se udeležili milanskega občnega zbora, so predlagali za nove svetovalce dr Accettuilija, St. Boleta, dr De Pola, D. Košuto, dr. Latcovicha, g. Nascimbena, dr. Oblaka in dr Vatto.

Na koncu zasedanja se je inž Notarangeli v imenu zbornice zahvalil dr. Vatti za njegova dolgoletna prizadevanja za afirmacijo tržaške delegacije mešane zbornice ter za razvoj gospodarskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Od 25. do 28. aprila

Izlet partizanov z Opčin

Bivši partizani z Opčin priredijo tudi letos svoj tradicionalni izlet. Obiskali bodo Bihać, Plitvice in Crikvenico. Odhod 25. aprila zjutraj. Izlet bo trajal tri dni.

Prijave sprejema trgovina s pohištvom Renar na Opčinah, Proseška ulica, kjer boste dobili podrobnejše informacije.

Vprašanje svetovalca Cuffara predsedniku dežele

Komunistični deželni svetovalec Antonino Cuffaro je poslal pismeno vprašanje predsedniku deželnega sveta, katerega sprašuje, ali ve za pobudo neke nepremičninske družbe skupno z neko zavarovalno družbo, da bi na Krasu, in sicer na področju zgoniške občine, zgradila velik objekt, in to na podlagi finansiranja, ki ga je zahtevala, češ da gre za turistično - gostinski značaj pobude.

Če bi se to ugotovilo, Cuffaro hoče vedeti, katera ustanova financira pobudo, na podlagi katerega medobčinskega regulacijskega načrta so ocenili pobudo glede prispevka, kakšni bodo skupni stroški, v kakšni meri si bo stroške prevzelo zasebno podjetje in kakšno je mnenje predsednika deželne uprave glede namena pobude in izbire kraja

Enako vprašanje je Cuffaro poslal tudi tržaškemu županu.

HUDA NESREČA V «JUTIFICIO TRIESTINO»

Stroj za trganje cunj pohabil delavki prste

Vtaknila je roko v stroj, pri katerem je bila zaposlena

V podjetju Jutificio Triestino se je včeraj opoldne malo pred prekinitvijo dela za kosilo, pripetila hujša nesreča na delu, zaradi katere bo 36-letna delavka Maria Cucci iz Ul. Concordia 4 verjetno ostala pohabljena. Delala je namreč pri stroju, ki trže cunje, ko ji je desna roka zdrknila vanj. Kolesje ji je zagrabilo prste in jih močno ranilo. Na prstancu in mezincu ji je stroj potrgal vezne kite. Na njen krik so k ponesrečenki pritekle delovne tovarišice, ki so takoj obvestile delodajalca. Ta je žensko naložil na svoj avto in jo odpeljal v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo ozdravitve v treh tednih.

Preselitev sedeža ANPI

V torek, 1. aprila, se sedež partizanskega združenja ANPI, združenja bivših političnih deportirancev ANED in bivših političnih pregnancev ANPPIA preseli iz Ul. Zonta 4 v Ul. Cesare Battisti 8, I. nadstropje. Telefonska številka ostane ista: 69-119.

«OKROGLA MIZA» O ZAŠČITI GRADOV

Gradove v naši deželi je treba valorizirati

Pozdravne besede podpredsednika deželnega odbora Mora in sprejem pri županu Spaccniju

V dvorani trgovinske zbornice je bila včeraj dopoldne otvoritev okrogle mize o zaščiti gradov, ki jo je na pobudo Italijanskega inštituta za gradove organizirala sekcija za Furlanijo - Julijsko krajino. Otvoritve so se med drugimi udeležili podpredsednik deželnega odbora Moro, dr. Viozzi kot zastopnik vladnega komisarja, občinska odbornica za šolstvo prof. Faragunova, deželni svetovalec Morpurgo, predsednik Centra za gospodarski razvoj kom. Padoa, predsednik Avtonomne letališčarske ustanove odv. Di Giacomo in rektor tržaške univerze prof. Origone, ki je uradno otvoril zasedanje in poudaril, da tržaška univerza polaga veliko važnost tej tematiki. Predsednik prof. Gazzola je nato izročil zlato plaketo prof. Titu Miottiju iz Vidma, ki je ustanovil sekcijo za Furlanijo - Julijsko krajino in je bil njen prvi predsednik. Podpredsednik deželnega odbora Moro je prinesel pozdrav dežele in pripomnil, da imajo gradovi v naši deželi veliko zgodovinsko in kulturno bogastvo in turistični pomen. Zaščita gradov se ne sme omejiti na posamezne objekte, ampak mora zajeti širše urbanistično, naravno in socialno okolje, seveda v okviru splošnega načrta. Moro je še dejal, da pobuda za filmski dokumentarij o gradovih naše dežele dokazuje, da deželna uprava hoče prispevati svoj delež pri ohranitvi in valorizaciji gradov v naši deželi.

Prvo poročilo je imel dr. inž. Fo. derà, glavni direktor katastra, ki je govoril o pravnih zadevah, o klasifikaciji gradov, o nujnosti ureditve katastra in novih kriterijev za sestavo katastra gradov.

Prof. Del Prete, rektor univerze v Bariju, je govoril o pristojnostih držav in dežel s posebnim statutom, ki lahko marsikaj napravijo na področju ohranitve in valorizacije zgodovinskega in kulturnega bogastva. Navedel je zakonske določbe, analiziral načine koordinacije posegov zakonodajnih in izvršilnih organov ter omenil predpise in razne vinkulacije za zaščito področij, zaradi česar je zelo zapletna zadeva glede izplačila odškodnin.

Arhitekt inž. Martelli iz Milana je govoril o težavah, ki jih imajo lastniki starih gradov in razvalin. Popravila stanejo mnogo, osebnih dohodkov ni, stroške pa imajo tudi pri prepisu lastninske pravice itd.. Zaradi tega bi bilo potrebno, da bi dobili prispevke za obnovitvena dela itd.. Pri tem je omenil zakon štev. 1552 od 21.12.1961, ki določa prispevke lastnikom spomenikov za obnovitvena dela.

Po poročilih je sledila izčrpna diskusija. Ob 12.30 je udeležence okrogle mize sprejel na županstvu župan Spaccini, ki jim je izrazil dobrodošlico. Diskusija za okroglo mizo se bo nadaljevala danes dopoldne v rdeči dvorani na Borznem trgu, popoldne pa v Miramarskem gradu.

Kandidati KD za krajevne ustanove

Tiskovni urad Krščanske demokracije sporoča, da je te dni določil kandidate, ki bodo zastopali stranko v raznih krajevnih ustanovah, katerih upravni sveti so zapadli. Mestni odbor, ki mu je predsedoval Livio Chersi in pokrajinsko vodstvo, ki mu je predsedoval tajnik Coloni ,sta določila kriterije imenovanj ter čim večjo rotacijo v zasedbi raznih mest.

Na podlagi poročila vodje krajevnih ustanov dr. Micheleja Zanettija je pokrajinsko vodstvo določilo kandidate za združene bolnišnice in za IACP, občinska svetovalska skupina, ki se je sestala pod predsedstvom vodje Daria Rinaldija, pa je določila kandidate za upravne svete Acegata in Eca. Za združene bolnišnice so določili odv. Enza Morgero za predsednika in dr. Guida Botterija ter prof. Renata Mezzeno za člana sveta, za IACP Antonia Coslovicha za podpredsednika; za Acegat Maria De Carlija za predsednika; prof. Paola Pellisa in Lucia Romana za člana sveta; za Eca Ferdinanda Scarazzata, gospo Amneris Romano, Silvana Saja in Piera Agostinija za člane sveta.

F. MOLNAR

ZADNJA MOŽNOST

Gaston Baiou, predsednik narodne poljedelske banke, je naročil, naj pokličejo njegovega tajnika Filberta.

— Dragi moj Filbert, je dejal — povejte mi, kdo je ta Floriot iz naše podružnice v Perpignanu?

— Floriot? A, da, seveda! Pierre Floriot. Dela kot blagajnik, začasno pa vodi tudi podružnico. Je nekak vršilec dolžnosti ravnatelja. Ali se ne spomnite, gospod predsednik, da je bivši ravnatelj perpignanske podružnice Bouche umrl pred nekaj leti in da do sedaj še nismo mogli najti človeka, ki bi mu lahko zaupali to mesto? Medtem pa je Floriot prevzel upravo podružnice. Mimogrede povedano, ta podružnica je med najmanj pomembnimi. V Perpignanu ni mnogo dela.

Gaston Baiou je vzel neko pismo s pisalne mize:

— Kaže, da nam ta Floriot krade. To pismo sem dobil iz Perpignana. Res je anonimno, toda...

Dal je Filbertu ne posebno čist list papirja, na katerem je bilo z nespretno roko napisano:

«Predsedniku narodne poljedelske banke, Pariz.

Zelo spoštovani predsednik!

Mi ubogi kmetje nosimo svoje krvavo zaslužene prihranke v vašo banko v Perpignanu. Ko pa se bomo nekega dne zbudili, bomo zvedeli, da je vaša banka bankrotirala in da je naš denar propadel.

Kot stoje stvari sedaj, mora priti do tega.

Gotovo nimate niti pojma, da blagajnik Floriot že več mesecev krade denar. Moral si je dati na stran že lepo vsotico!

Ko boste to, visoki in mogočni gospodje v Parizu, prejeli, bo denar izginil, mi vsi pa bomo ostali z dolgimi nosovi.»

Ko je Filbert prebral pismo, je za hip zavladala tišina.

— Jutri takoj pošljite inšpektorja v Perpignan, dragi moj Filbert, je dejal predsednik. — Naročite mu pa, naj ravna zelo previdno in vljudno. Tega Floriota, ki je že toliko let v naši službi, ne bomo po nepotrebnem vznemirjali. Morda vse skupaj sploh ni res.

* * *

Pierre Floriot, začasni blagajnik bančne podružnice v Perpignanu, je strmel v inšpektorja iz Pariza, z neprijetnim presenečenjem.

— Moje knjige hočete pogledati? je ponovil. — Da pregledate stanje blagajne? Sedaj, sredi meseca? Brez predhodnega obvestila? Kaj ni to nekoliko izjemen ukrep?

Inšpektor je čutil iskreno sočutje do dolgoletnega uslužbenca.

— To ni nič, je rekel pomirjujoče. — Imamo navado, da od časa do časa pregledamo naše podružnice. To je čista formalnost. V pol ure bo vse končano.

— Da, toda ljudje bodo govorili vse mogoče. Posebno v tako majhnem in umazanem mestu, kot je Perpignan, je tožil Floriot. — Vsi bodo čvekali, da sem storil kak prekršek. Pomislite na to!

— Nihče ne bo zvedel, je rekel inšpektor že malce nestrpno. — Seveda, če vi ne boste govorili o tem... Tako, lahko sedaj pregledam knjige?

* * *

Dva dni kasneje je Filbert stopil k predsedniku.

— Želel bi vas obvestiti o rezultatu preiskave našega inšpektorja v Perpignanu. Vse je v najlepšem redu. Vse je do zadnje stotinke natančno.

— Zelo dobro, zelo dobro. Ne bi smeli biti pozorni na tistega anonimnega pisca. Hvala vam, dragi moj Filbert.

Minil ni niti mesec, pa je predsednik spet poklical Filberta.

— To je res smešno, je dejal. — Dobil sem novo anonimno pismo iz Perpignana. Pisec trdi, da je bila kontrola neučinkovita, ker je inšpektor dovolil, da ga je Floriot prevaral. Morda bomo morali napraviti podrobno preiskavo.

— Naj spet pošljemo inšpektorja, predsednik?

Gaston Baiou je živčno zabobnal s prsti po pisalni mizi.

— Gotovo tega ne delam rad. Vendar pa smo to dolžni svojim klientom. Če bi se kdaj izkazalo, da je vse skupaj res, bi ljudje rekli, da so nas opozorili, in bi zato prišlo do velikega škandala. Da, da, bojim se, da ni drugega izhoda. Še enkrat moramo napraviti pregled pri tem Floriotu. To pot pa res temeljito! Zato pošljite, dragi moj Filbert, glavnega inšpektorja in še dva inšpektorja. Želim, da pridemo tokrat na čisto.

Še istega dne so krenili trije najstrožji inšpektorji v Perpignan.

Ko jih je zagledal, je bil Floriot tako presenečen, da bi bil kmalu zgubil dar govora. Eden od inšpektorjev je stalno pazil nanj, druga dva pa sta temeljito preiskala stanje v blagajni. Pregled je trajal več kot štiri ure.

Ugotovili so, da je vse v najlepšem redu. V blagajni je bilo denarno stanje do zadnje stotinke točno, kakor so izkazovale vzorno vodene knjige.

— Želel bi, da bi bilo v vseh naših podružnicah tako kot pri vas — je dejal inšpektor Floriotu, ko so se poslavljali.

* * *

Teden dni pozneje v kabinetu predsednika.

— Pierre Floriot iz Perpignana prosi, da ga sprejmete, je javil tajnik Filbert.

V nasprotju s siceršnjimi navadami glede uslužbencev je Gaston Baiou vstal in z razprostrtimi rokami šel proti obiskovalcu.

Floriot se je malce togo priklonil in rekel:

— Prišel sem, da vam sporočim, da odstopam, gospod predsednik.

— Odstopate? Pa nas menda ne nameravate zapustiti? Mar vam ni kaj prav? Zakaj?

— Zdelo se vam je potrebno, da ste v zelo kratkem času dali dvakrat pregledati moje poslovanje. Seveda sedaj o tem marsikaj govore. Vsi vedo, da sem poštenjak, ti dve kontroli pa sta napravili zelo slab vtis. Ljudje govore, da je nedvomno moral biti razlog, če je centrala poslala dvakratno kontrolo. Imam družino, za katero moram skrbeti.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Znani napredni italijanski pesnik Alfonso Gatto si je z ženo v preteklih dneh ogledal v galeriji Torbandena razstavo novih tapiserij, preprog in zadnjih grafik našega tržaškega umetnika Lojzeta Spacala (na sliki Gatto, njegova žena in Spacal). Razstava, za katero vlada veliko zanimanje in ki je dosegla velik uspeh pri občinstvu, se zaključi 4. aprila.

PRETRGANO ŽIVLJENJE

(Ob 25. obletnici smrti Iva Grahorja)

Lepa knjiga z naslovom «Življenje in smrt» (Ljubljana, Cankarjeva založba 1968) z izborom črtic, novel, esejev in kritik Iva Grahorja, me je opozorila, da je letos marca 25 let, odkar našega Dolnjebitenjca ni več med živimi. Ivo ni umrl, kot ponavadi umirajo ljudje. Odšel je z nepreživetim življem, ker so mu v taborišču Dachau pretrgali nit življenja.

V živem spominu mi je zlasti prvo srečanje z Ivom. Bilo je v Gorici. Zvečer je potrkalo. Na pragu je stal mladenič z nabasanim nahrbtnikom in zaprašenimi čevlji. Povprašal je po bratu Stanetu. Vstopil je. Že čez nekaj hipov smo sedeli skupaj vsi trije in se živahno pogovarjali. Ivo je izvlekel iz nahrbtnika šop knjižic in revijo «Mladina». Razgovori so se zavlekli pozno v noč. Ko smo odšli spat, je Ivo zaradi trudnosti hipoma zaspal.

Prihod Iva Grahorja v Gorico spomladi 1927 je bil pomemben dogodek. Med mladino je bilo potlej lahko opaziti povečano dejavnost. Spominjam se tudi, da me je Ivo v Gorici opozoril na neko Kosovelovo razpravo o problemu proletariata in kulture. Tako močno je odjeknila, da smo jo prepisovali na roko. Šla je iz rok v roke in o njeni vsebini smo razpravljali zlasti v dijaškem društvu «Adrija».

Še istega leta pozimi sva se z Ivom ponovno srečala, a tokrat v Ljubljani. Imel sem vtis, da govorim s starim znancem. Zdelo se mi je, da vsaka njegova beseda točno izraža prav tiste misli, ki sem jih iskal. Srečanje je bilo kratko, vendar bogato. Močno se mi je mudilo nazaj v Gorico, pa čeprav je bila pot preko zasneženih gora polna nevarnosti. Ko sem se vračal po opravljeni nalogi, se mi niti sanjalo ni, da bom že čez nekaj mesecev za stalno zapustil Gorico.

Leta 1928 sem se kot emigrant naselil v Ljubljani. Ivo se je takrat pripravljal za diplomo. Bil je videti slab in mislil sem si, da mu huda prede. Nikdar pa ni potožil, nikdar govoril o kakšnih materialnih dobrinah, marveč le razpredal misli o aktualnih filozofskih in političnih vprašanjih. Močneje sva se navezala drug na drugega, ko se je leta 1930 vrnil iz zaporov. Posebno živo mi je ostalo v spominu njegovo pripovedovanje o nekem razbojniku, s katerim je bil zaprt. Ko mu je Ivo razlagal, kako teče življenje v Sloveniji, je razbojnik izrazil željo, da bi se po prestani kazni rad napotil proti severu, v deželo, ki naj bi bila zanj nekakšna Indija Koromandija. Ob slovesu je Ivu izjavil: «Pridem!» Ta dogodek je dal Ivu snov za črtico «On pride» (1931).

Pozimi 1931-1932 je med mladimi emigranti v Ljubljani dozorela ideja o ustanovitvi mladinske organizacije kot sekcije društva «Soča». Skupaj sva na široko razpravljala, kako bi bilo treba to zamotano stvar izpeljati do kraja. Levo usmerjenim mladim emigrantom nista bili naklonjeni niti nacionalistično usmerjeno emigrantsko društvo «Tabor» in niti emigrantsko društvo starega čitalniškega tipa, namreč «Tabor», ki mu je predsedoval tedanji ljubljanski župan, dr. Dinko Puc. Emigranti brez strehe so se morali poslužiti zvijače in izkoristiti okolnost, da sta si bili navedeni dve društvi močno v laseh. Tako se je rodilo društvo ki smo ga imenovali «Mlada Soča». Ivo Grahor je bil eden od članov društva in v njem je obveljal marsikateri njegov nasvet.

Poleti 1932 se je rodila v krogu članov «Mlade Soče» ideja, da bi izdajali revijo. Poleg Grahorja sta v razpravi posebno vneto razpravljala tudi Ferdo Delak in Bogomir Magajna. Dobro se spominjam, da smo že začeli zbirati prispevke. Ivo mi je takrat izročil nekaj svojih pesmi. Z revijo ni bilo nič. Na emigrante je preveč pritiskala policija, in vse preveč je bil v ospredju boj za golo obstanek. To so bila za mlade primorske emigrante sila trda leta. V Slovenijo so prihajale nove in nove skupine emigrantov, a nekatere se vračale razočarane nazaj pod fašistični jarem. Bila so leta težke gospodarske krize, ko so v Ljubljani tudi domači brezposelni pogosto zaman trkali na vrata.

Tačas je tudi mene vzelo, vzelo v zapor in potlej se z Ivom nisva videla več. Po vojni sem iz časnikov zvedel, da je umrl v taborišču Dachau.

Srečko Vilhar

Ivo Grahor

OB DANAŠNJI ZAKLJUČNI PROSLAVI 80-LETNICE CIRIL-METODOVIH ŠOL

Takih učiteljev ni mogoče pozabiti

Ljubljansko pismo nekdanje učenke Ciril-Metodove šole v Trstu

Odbor za proslavo osemdesetletnice šol družbe sv. Cirila in Metoda je na svojo današnjo zaključno prireditev v Kulturnem domu z osebnimi vabili povabil vse bivše učitelje in učence teh šol, za katere je lahko dobil naslove. Mnogi se bodo odzvali in bodo danes v družbi naših najmlajših šolarjev podoživljali svojo mladost iz šolskih klopi, nekateri pa so pismeno in z velikim obžalovanjem sporočili, da se iz takih ali drugačnih razlogov proslave ne morejo udeležiti, so pa obenem tudi izrazili vsa svoja globoka čustva ob tej tako pomembni obletnici, čustva, ki jih prevevajo ob spominu ne le na solsko mladost v tržaških Ciril-Metodovih šolah, temveč zlasti še na slovensko učiteljstvo tistih časov, ki nam je vzgojilo rod zavednih in poštenih slovenskih ljudi.

Eno takih pisem prav rade volje objavljamo v daljšem izvlečku v zadoščenje prirediteljev današnje proslave in vseh tistih, ki so z zgodovino Ciril-Metodovih šol kakor koli povezani.

Dragi Dušan!

Danes sem dobila priloženo vabilo, kateremu se pa žal ne morem odzvati iz tebi znanih razlogov, četudi bi se te proslave zelo rada udeležila in tako uživala v spominih na mlade dni. Nimam pa nobenega naslova svojih bivših sošolk, da bi jih naprosila, da se tudi v mojem imenu udeležijo te res pomembne proslave, saj vsi bivši učenci teh šol vemo, da smo v njih dobili trdna tla in oporo za vse življenje.

Učiteljstvo teh šol je žrtvovalo nam, svojim učencem, ne le pouk v šolskem času, pač pa tudi izven šole. Niso nas učili le predmetov, ki so bili predpisani, pač pa so nas v izvenšolskem času učili pravilno gledati na življenje, nam vlivali zdravo miselnost, vzgajali značaj in nas sploh navajali na pravičnost, plemenitost in človečanstvo. Vedno se jih bom s hvaležnostjo spominjala. Ne bom pozabila, kako nas je v 4. razredu ljudske šole naša učiteljica Pavla Hočevarjeva vodila po galerijah in muzejih. Pri tem nam je razlagala, kako človeštvo napreduje v civilizaciji in kulturi ter nam je govorila, da ni več daleč dan, ko se bodo mednarodni spori reševali na mednarodnih forumih in ne več v grozotnih vojnah. Že v letu 1911 je videla društvo oziroma organizacijo Združenih narodov.

Drugi del učiteljstva nas je zopet navajal h glasbenemu življenju in literarnemu delu. Prirejali smo v šoli igre, koncerte itd. Saj so gojenci teh šol šli pod vodstvom tega učiteljstva celo v Ljubljano, kjer so uprizorili «Kraljestvo palčkov» (Ribičičevo delo) in je bila med palčki takrat prvič v Ljubljani tudi naša pokojna Matilda.

Tako so nam vzgajali ljubezen do materinega jezika, ne v šovinizmu, pač pa v ponosu in kot dokaz navajam «svoj prvi nastop» v obrambo «človečanskih» pravic. Bilo je to, ko sem v letu 1912 obiskovala 5. razred osnovne šole na Acquedottu in je bila naša učiteljica gospa Medič, ki je danes vdova po bančnem uradniku v Ljubljani (njenega sodanjega priimka se ne spominjam). Ko smo se vračali iz šole, je stal pred brivnico na Ul. Acquedotto neki brivec ter nas zmerjal: «Sciavette, sciavette.» Meni je bilo, kot bi me nekaj vrglo proti prvemu policaju tam v isti ulici in sem, brez vsakega pomisleka, vsa ogorčena temu rekla: «Gospod, ta nas je zmerjal s sciavette», in pokazala s prstom na brivca. Nekoliko mi je bilo nerodno, ko me je vprašal za moje osebne podatke, nakar je šel k brivcu. Čez čas sem to pozabila in bi bila morda čisto pozabila, da ni prišel nekega lepega dne v šolo policijski uslužbenec v civilu. Najprej je šla na njegovo trkanje učiteljica gospa Medič ven, a nato pokliče mene tja, kjer me je ta civilni policaj o opisanem dogodku zaslišal. Bilo mi je nerodno, ker smo smatrali otroci takrat kot nekako sramoto imeti opravka s policijo, a ko sem stopila v razred in me je gospa Medič dala vsemu razredu za zgled, kako moramo zmeraj varovati vsako čast — osebno ali narodno — ali pa svojega bližnjega, sem se kmalu pomirila. Tako so nas z besedo in zgledom učili, da ne zapravljamo časa in življenja s praznimi stvarmi. Zato smo jih radi ubogali ter jih skušali posnemati. In ko je bila nekoč v Rojanu v društvu veselica v korist našega šolstva oziroma v našo narodno korist, sem se takoj zglasila pri naši narodni delavki v Rojanu, pokojni Maši Grom, da mi je dala nekaj rožic, katere sem potem prodajala po rojanskih cestah in hišah. Ko so mi te pošle, sem šla še k vsem, ki so imeli tamkaj okoli vrtove in na njih cvetje in potem to razprodajala do poznega mraka v korist te prireditve. Drugi dan me je tržaška Edinost tudi pohvalila.

Prilagam tudi sliko iz 8. razreda ljudske šole CM. Če je nimajo, jo lahko uporabijo, če pa jo že imajo, naj mi jo vrnejo, oziroma jo spravi ti in mi jo ob priliki vrneš. Na vsak način jim pa povej, naj bi se šli dandanašnji vzgojitelji učit vzgojeslovja k bivšim učiteljicam in učiteljem naše CM šole, pa bi znali vzgojiti današnjo in bodočo mladino v duhu prave ljubezni do bližnjega in do sebe in s tem tudi do naroda.

Pozdrav vsem,

Lizi

Fotografija 8. razreda ljudske šole CM, verjetno iz l. 1915

In slovenske knjige in revije?

Že 20 let izhaja imeniten mesečnik Libri e riviste d'Italia. Na okrog 160 straneh objavlja pregled knjig in revij za vsak mesec s povzetki ali vsaj z bibliografskimi podatki. Doslej pa smo zaman gledali in iskali, če bi našli navedene tudi slovenske knjige in revije, ki izhajajo v Italiji; in to prav zaradi tega, ker je v naslovu «d'Italia», torej kar izide v Italiji in ne samo italijansko. Zanimivo bi bilo izvedeti, kakih kriterijev se v tem pogledu drži uredništvo revije, ki jo izdaja predsedstvo vlade oziroma njena Služba za informacije in literarno lastnino. (Če smo v zmoti in smo prezrli, da je revija objavljala tudi podatke za slovenske edicije, bomo to z veseljem objavili, če nas kdo na to opozori.)

Življenje in revolucionarno delo Toneta Tomšiča

Že večkrat je bil govor o tem, zakaj Slovenci še nismo prišli do monografij, ki bi prikazale delo in življenje naših revolucionarjev. Nekaj manjših del, ki so že izšla in ki so posvečena posameznim padlim vodilnim političnim delavcem oz. partizanskim borcem ne more nadomestiti znanstveno zasnovanih, kar najbolj popolnih študij o življenju in delu teh naših velikih mož. Prvo večje in pomembnejše delo predstavlja monografija o Tonetu Tomšiču, monografija, ki jo je napisala Alenka Nedog in ki je pravkar izšla pri zavodu Borec. Gre za lepo opremljeno knjigo, ki na skoraj 400 straneh prinaša oris Tomšičevega življenja, v okviru tega pa predvsem prikaz njegovega političnega zorenja, njegovega revolucionarnega dela in dela v osvobodilnem boju do prerane smrti. Če pomislimo, da bo kmalu že trideset let od Tomšičeve smrti, da se čas naglo odmika in da bledijo spomini na velike može, ki so za napredne ideje in našo svobodo žrtvovali svoje življenje, potem je vsekakor bil že skrajni čas, da smo tako knjigo dobili. In tudi skrajni čas, da dobimo še kako drugo tovrstno delo.

Tone Tomšič je izšel iz tistega rodu slovenskih komunistov, ki se je izoblikoval v desetletju pred drugo svetovno vojno, krčil pot revoluciji in bil ustvarjalec narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem. Tako pravi avtorica

o Tomšiču v uvodni besedi k svoji knjigi. Zato je bilo delo pri pisanju knjige toliko težavnejše in tudi odgovornejše. Knjiga o Tonetu Tomšiču, taka kot nam jo je dala Alenka Nedog, namreč ne predstavlja samo knjige, ki bi bila posvečena enemu samemu človeku, pa čeprav stoji v ospredju pripovedi vendarle ves čas Tone Tomšič. Po konceptu avtorice je to knjiga, ki širše prikazuje slovensko napredno gibanje pred vojno v Ljubljani in Sloveniji, prikazuje predvojni politični sistem in preganjanje komunistov, prikazuje sam začetek oborožene vstaje pri nas, prve uspehe in prve žrtve ter predvsem vlogo Toneta Tomšiča pri tem, do njegove prerane smrti 21. maja 1942.

Knjiga, posvečena Tonetu Tomšiču, se začenja, kot je to neizogibno, pri Tomšičevi mladosti, nekako z njegovim desetim letom, ko je Tone s starši leta 1920 zapustil rodni Trst in se preselil v Ljubljano. Seveda prikazuje tudi Tomšičevo družino in pot, ki jo je v času prve vojne prehodil kot otrok. Prikazana so dijaška leta in začetek Tomšičevega družbenega in političnega udejstvovanja, njegovo delo v Skoju in delo člana Komunistične stranke. V posameznih poglavjih so prikazana obdobja njegovega življenja, ki ga je prestal v zaporu in posebej seveda posamezna obdobja njegove politične dejavnosti. Zadnja štiri od skupno osemnajstih poglavij so posvečena osvobodilnemu boju, Tomšičevemu udejstvovanju v njem, njegovi usodi v krempljih Gestapa in Ovre, ter njegovi smrti.

Nehote primerjamo to knjigo o Tonetu Tomšiču s knjigo, ki smo jo nedavno dobili tudi v slovenščini in ki je sicer posvečena Moši Pijadu. Knjiga o Moši Pijadu je gotovo še temeljitejša, tudi bolj razkošna in bolj reprezentativna. Zato pa je knjiga o Tonetu Tomšiču bolj stvarna in nam precej bližja. Predvsem je v njej zbran in obdelan kos slovenske politične zgodovine, saj lahko samo ponovno poudarimo, da to ni le knjiga o Tonetu Tomšiču temveč tudi knjiga o razvoju naprednega gibanja in knjiga o dejavnosti KPS v zadnjem desetletju pred drugo vojno.

Avtorica je gotovo z vso resnostjo in temeljito opravila svojo nalogo, ki najbrž ni bila lahka. Zbrala je veliko gradiva in tudi poprečnemu bralcu, ki vendarle že pozna zgodovino političnih dogajanj pri nas v zadnjih tridesetih, štiridesetih letih, posredovala številna nova dognanja. Čeprav je knjiga pisana stvarno, kot resno znanstveno delo, vseskozi dokumentirano, je napisana z očitnim prizadevanjem po zanimivosti. Dati knjigi privlačnost je avtorici tudi uspelo, saj se delo izredno zanimivo bere. Seveda je poglavitna vrednost tega dela v vsebini. Knjiga o Tonetu Tomšiču ni torej kaka spominska knjiga, posvečena samo spominu velikega revolucionarja. Ni tudi kaka reprezentativna izdaja. To je znanstveno, dokumentarno napisano delo o življenju in revolucionarnem delu Toneta Tomšiča, posvečeno revolucionarju Tomšiču in vsem sodelavcem naprednega gibanja pri nas. Zaradi tega je to knjiga, kakršne smo lahko veseli in kakršnih bi si želeli samo še več. Kajti še je nekaj velikih revolucionarjev, ki zaslužijo, da jih približe spoznamo in se seznanimo z njihovim življenjem in delom. Upamo, da odgovorni ljudje naših založb mislijo tudi na to.

Si Ru.

Dve gledališki anekdoti

Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega je te dni izdala svoj 45. zvezek «Smeh za kulisami», humoreske, satire in anekdote Dušana Mevlje Lično knjižico manjšega formata je opremil Milan Butina, natisnila pa jo je tiskarna «Jože Moškrič» v Ljubljani. Izdajanje knjižic MGL omogoča sklad SRS za pospeševanje založniške dejavnosti

V knjižici sta objavljeni med drugimi tudi naslednji anekdoti:

Režiser Milan Skrbinšek je pri celjski režiji «Marije Stuard» med vajo zaradi utrujenosti zaspal.

Na odru sta bila Branko Gombač in Janez Škof Škof je dejal Gombaču:

«Glej, Branko, režiser je zaspal!»

Gombač je zgrabil stol in ga treščil na tla

Skrbinšek se je zbudil in rekel:

«Slabo! Še enkrat ta prizor!»

* * *

Režiser Janez Karlin, ki je s svojo skupino odnesel že marsikatero nagrado, je pri študiju igre Leopolda Suhodolčana «Oblaki so rdeči» imel z igralci velike težave. Vedno znova mu je kdo obolel ali odstopil od vloge.

Po premieri, do katere je vendarle prišlo, se je ves ginjen zahvalil igralcem: «Hvala lepa, da ste vsi prišli na premiero!»

PRI PARISKI ZALOŽBI «SEGHERS»

Slovenske novele v francoščini

Pri pariški založbi «Seghers» je izšla v lepi izdaji v zbirki «Mellior» knjiga «Slovenske novele» v francoščini. Antologija na 326 straneh z uvodom Mitje Mejaka je predstavila v prevodu večjega števila prevajalcev francoski in s tem tudi svetovni javnosti deset izbranih proznih tekstov Ivana Cankarja, Juša Kozaka, Prežihovega Voranca, Miška Kranjca, Danila Lokarja, Cirila Kosmaca, Mire Miheličeve, Andreja Hienga, Bena Zupančiča in Lojzeta Kovačiča.

Ob tej priložnosti sta obiskala Pariz tudi dva izmed avtorjev, Mira Mihelič, predsednica slovenskega centra PEN, in Ciril Kosmač, predsednik društva slovenskih pisateljev. Društvo «Jugoslavija-Francija» je priredilo v Parizu skupno s francoskim PEN klubom intimen sprejem, ki se ga je udeležilo večje število francoskih kulturnih delavcev in prijateljev Jugoslavije, med drugim tudi predsednik društva pisateljev Jean Cassou in predsednik francoskega PEN kluba pisatelj Yves Gandon. Pisatelj Ciril Kosmač je imel v palači ORTF radijski razgovor za francosko literarno oddajo Mira Mihelič pa je odpotovala v London, kjer na zasedanju izvršnega komiteja mednarodnega PEN med drugim odločajo, kdo bo po izteku mandatne dobe ameriškega dramatika Arthurja Milleja postal novi predsednik te svetovne pisateljske organizacije.

Končno je bilo v petek na čast obeh jugoslovanskih pisateljev na jugoslovanskem veleposlaništvu v Parizu svečano kosilo, pred katerim je bila še ena slovesnost v znamenju francosko jugoslovanskega kulturnega sodelovanja. Odpravnik poslov veleposlaništva Veselin Martinović je izročil jugoslovansko odlikovanje francoskemu pesniku in prevajalcu Marcu Alynu, ki je z velikim poznanjem za jugoslovansko in posebej še slovensko kulturo predstavil Francozom antologijo slovenske poezije, pesmi Srečka Kosovela in Borovo pesnitev «Atomski vek»

Režiser Jože Pogačnik bo posnel polurni televizijski film o delovanju Goriškega gledališča. Scenarij za film, ki bo nosil naslov Za bogom boginje Talije, pripravljata režiser Jože Pogačnik ter novi vodja Goriškega gledališča Jože Babič. V filmu bodo podrobno obravnavali tehnične pogoje za delo te mlade gledališke ustanove. Zlasti se bodo zadržali pri vprašanju dvoran na podeželju.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 10, najnižja 4,8, ob 19, uri 8,1 stop., zračni tlak 1014,9 narašča, vlaga 55%, nebo 8/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 30. marca
CVETNA, BRANIMIR
Sonce vzide ob 5.51 in zatone ob 18.28 — Dolžina dneva 12.37 — Luna vzide ob 13.39 in zatone ob 4.15
Jutri, PONEDELJEK, 31. marca
BENJAMIN

REDNI OBČNI ZBOR DELNIČARJEV TKB

Čvrst napredek Tržaške kreditne banke kljub zastoju gospodarskih dejavnosti

Denarne vloge so dosegle rekordno postavko skoraj milijardo in pol lir - Banki je treba priznati pravico poslovanja s tujino - Izvolitev novega upravnega sveta in nadzornega odbora

Ob lepi udeležbi delničarjev je bil včeraj dopoldne v prostorih ustanove redni občni zbor Tržaške kreditne banke. Upravni svet in nadzorni odbor sta ob zapadlosti tri letnega mandata predložila občnemu zboru v odobritev obračun poslovanja za preteklo leto ter podala ustrezni poročili. Ob njem se je razvila razprava, v katero so posegli številni delničarji, ki so načeli nekaj posebno perečih vprašanj, nakar je občni zbor enoglasno odobril poročili upravnega sveta in nadzornega odbora, obračun za preteklo poslovno dobo in namembo doseženega dobička, nato pa izrekel razrešnico obema odboroma. Sledile so volitve za obnovitev obeh organov za naslednjo poslovno dobo. Novi upravni svet — ki šteje po novem devet članov — sestavljajo: dr. Angel Kukanja (predsednik), Libero Polojaz (podpredsednik), dr. Stanko Oblak, Emil Colja, Vojko Ferluga, Josip Panjek, Stanislav Kosmina, dr. Frane Tončič in Miran Kuret. Nadzorni odbor pa sestavljajo Vincenzo Chioatto (predsednik), dr. Vladimir Berginc, Franc Cesar, Silvan Mesesnel in dr. Drago Gantar.

Iz poročila upravnega sveta, ki ga je podal predsednik dr. Kukanja povzemamo, da so denarne vloge, ki jih je slovenski življ z našega področja zaupal Tržaški kreditni banki, dosegle rekordno višino 1 milijarde 468 milijonov lir. Tako se je tudi lani nadaljevalo ugodno napredovanje te postavke, ki je v zadnjih treh letih narastla kar za 73 odstotkov. V samem letu 1968 so se vloge povečale za 15,2 odst., to je za več kot 194 milijonov lir. Posebne važnosti so v tem okviru vezane vloge, ki zagotavljajo zavodu potrebno gotovost glede poslovne likvidnosti, in ki predstavljajo skoraj 45 odst. celokupnih vlog.

V lanskem letu je banka nabavila za 42,5 milijona lir novih vrednostnih papirjev s stalnim dobičkom, tako da je ustrezna postavka narastla na 319,4 milijona lir. S pristopom k deželni finančni družbi Friulia je račun soudeležb TKB dosegel 10.315.000 lir. Kljub težavam, v katerih se nahaja tržaško gospodarstvo in zastoju v glavnih dejavnosti kot sta zlasti pristaniško poslovanje in industrija, pri čemer so živo prizadeti tudi slovenski operaterji, je bilo lanskoletno poslovanje banke ugodno, saj izkazuje letni obračun skoraj 4 milijarde lir prometa, dobiček pa je znašal 9.322.683 lir. Popraševanje po kreditih je bilo tudi lani zelo živahno, vodilni organi banke pa so se obnašali z običajno opreznostjo in zadržali naraščanje naložb v mejah 14,4 odst. v primeri z višino (619 milijonov lir), doseženo v letu 1967. Tako je skupna vrednost naložb dosegla 708 milijonov lir, razmerje med razpoložljivimi vlogami in naložbami pa je ostalo nekoliko izpod razmerja, ki velja za splošen bančni sistem v Italiji in na našem področju.

Občni zbor je izrazil svoje zadovoljstvo spričo uspehov, ki jih je TKB dosegla v zadnjem letu. Dobiček je zbor namenil v redne in posebne sklade zavoda. Glede splošnega poslovanja pa je ponovno ugotovil, da bi Tržaška kreditna banka lahko mnogo uspešneje delovala, če bi ji pristojne oblasti priznale pravico opravljati posle s tujino. V tej zvezi je občni zbor poveril novemu upravnemu svetu nalogo, da se še naprej zavzema za rešitev tega vprašanja in sicer pri osrednjih bančnih oblasteh v Rimu, pri vodstvu dežele Furlanije - Julijske krajine in prek nje na pristojnih mestih v Sloveniji in kjer je to spioh potrebno. Slovenska manjšina, ki živi na tem področju, ima namreč pravico do polno funkcionalnega deželnega zavoda, in se ne more zadovoljiti z okrnjeno banko, ki ne ustreza duhu londonskega sporazuma, na podlagi katerega je nastala, in ki ne more predstavljati polnega nadomestila za bančne zavode, ki smo jih svoj čas imeli na tem področju in ki so nam bile nasilno vzete. Občni zbor je nadalje poveril upravnemu svetu nalogo, da sestavi in pošlje guvernerju zavoda Banca d'Italia dr. G. Carliju dokument s podrobno obrazložitvijo tega vprašanja.

V PRISOTNOSTI PREDSTAVNIKOV OBLASTI IN OSEBJA

Uradno odprtje 600 m dolgega krožnega podzemskega hodnika v glavni bolnišnici

Hodnik je povezan s posameznimi oddelki in nadstropji z vrsto dvigal

V vhodu glavne bolnišnice je bila včeraj dopoldne uradna otvoritev 600 metrov dolgega podzemeljskega obhodnega hodnika in novih podzemeljskih bolnišniških prostorov, ki so jih zgradili v zadnjih letih.

Ob prisotnosti deželnih, občinskih in pokrajinskih oblasti, zdravnikov in zdravstvenega osebja bolnišnice, je predsednik upravnega sveta združenih bolnišnic odv. Morgera pozdravil goste in bolnišniško osebje ter obširno govoril, kaj vse so napravili v zadnjih osmih letih, da bi izboljšali in posodobili bolniške naprave.

Predsednik je poudaril, da novi hodnik in novi podzemeljski prostori dopolnjujejo in krepijo dosedanje bolnišniške naprave, ki so bile v zadnjih letih posodobljene. Novi prostori, ki jih danes otvarjamo, je dejal odv. Morgera, bodo na najbolj ustrezen način povezovali bolnišniške oddelke in bo s tem omogočeno, da bodo bolnike na najhitrejši način odpeljali v posamezne oddelke. Iz novega hodnika bodo z dvigali vozili bolnike, ranjence in blago v vsa bolnišniška nadstropja. Hodnik je povezan tudi s podzemeljskim prehodom, ki povezuje glavno bolnišnico s centrom za borbo proti novim tvorbam.

Z deli, ki so jih opravili v nekaj letih, so pridobili 1333 kv. m površine novega hodnika in 1257 kv. m površine drugih uporabnih prostorov, za kar so porabili skupno 310 milijonov lir. Predsednik je tudi dejal, da bo novi podzemeljski obhodni hodnik omogočil obnovitev ustreznih storitev za bolj učinkovito delovanje vseh bolnišniških naprav. Med drugim je odv. Morgera govoril tudi o preureditvi bolnišnice pri Magdaleni in o načrtih za gradnjo nove bolnišnice na Katinari, ki jo bodo letos začeli graditi, kakor tudi o ustanovitvi univerzitetne klinike.

Nekaj priložnostnih besed je spregovoril tudi deželni odbornik za zdravstvo Devetag, ki je omenil predvsem zanimanje deželne uprave za povečanje zmogljivosti zdravstvenih ustanov v deželi in predvsem v Trstu. Poudaril je tudi pomen sklepa deželne uprave, s katerim so povzdignili tržaško bolnišnico na raven deželne bolnišnice.

Nato so si gostje ob spremstvu predsednika in članov upravnega sveta združenih bolnišnic ogledali nove prostore.

Deželni odbornik Devetag je prestrigel tradicionalni trak

USPEŠNA AKCIJA AGENTOV FINANČNIH STRAŽ

Nad 3000 vtihotapljenih ur v stanovanju nekega Tržačana

Vrednost zaplenjenih švicarskih ur presega 15 milijonov lir - Aretiranega «skladiščnika» zaslišujejo, da bi odkrili druge člane mreže

Agenti tržaške finančne straže so včeraj zvečer ob šestih vdrli v stanovanje nekega Tržačana in ga zaklenili, ko je zavijal in lepil večje zavoje lepenke. V njih je imel nad tri tisoč ur, ki jih je zaenkrat še neznana tihotapska organizacija pretihotapila v naše mesto.

Finančni stražniki so tihotapski mreži že dalj časa na sledi. Vedeli so, da se niti organizacije, ki posreduje cenene švicarske ure črnim borzam in urarnam tu in onkraj meje, stekajo v našem mestu. Vendar je bila preiskava izredno zapletena. Ljudje, ki so bili v zadevo vpleteni, so molčali in marsikomu sploh ni bilo znano, kaj pravzaprav dela. Več mesecev so morali zato finančni stražniki napeti vse svoje sile in se lotiti dela na detektivski način. Sumljivim osebam so začeli slediti, prisluškovali so razgovorom med znanimi tihotapci in skušali iz tega izvleči vsaj nekaj osnovnih podatkov, preko katerih bi prišli do vsaj enega izmed členov zapletene verige, ki se od švicarskih alpskih grebenov vleče do našega mesta in dalje proti Jugu.

Končno jim je uspelo. Izvedeli so namreč za človeka, ki je v zadevi imel še precej važno vlogo — imenujemo ga «skladiščnika» —, mu sledili, in ga zasačili doma. Ura je bila šest, ko je nekaj finančnih stražnikov v civilni obleki vdrla v neko stanovanje na Trgu Campo Marzio ter zalotila moškega, ki je lepil zavoje z urami. Vrednost ur, ki so jih agenti zaplenili, presega 15 milijonov, kar pa še ne pomeni, da je to bilo edino skladišče tihotapske organizacije. Vsekakor so finančni stražniki na sledi ostalim in tudi zaradi tega niso sporočili ne imena ne drugih točnejših podatkov o človeku, ki je sedaj na njihovo razpolago in ga zaslišujejo. Verjetno jim bo pomagal pri odkritju vsaj bežnih sledi, ki bi jim pomagale pri nadaljnih preiskavah.

Sestanka vodstva PSI in manjšinskih struj

Tržaška federacija PSI sporoča, da je njen izvršni odbor proučil položaj, ki je nastal v tržaški pokrajinski upravi, ker niso bili uveljavljeni sklepi o izboljšanju prejemkov in skrčenju delovnega urnika pomožnega osebja, ki jih je soglasno odobril pokrajinski svet. PSI ponovno poudarja obveznosti, ki so jih sprejeli njeni zastopniki v odboru in v pokrajinskem svetu in se strinja tudi s preureditvijo vprašanja dnevničarjev v okviru staleža. S tem se pridružijo sindikalni borbi pokrajinskih uslužbencev z jasnimi jamstvi političnе podpore za uspešen zaključek njihove akcije.

Včeraj je bil sestanek predstavnikov PSI manjšinskih struj «Riscossa», «Sinistra» in «Impegno», ki so proučili položaj, ki je nastal v tržaški federaciji po dogodkih, povezanih s pismom in odstopom podtajnika Ellerija in za njegovo nadomestitvijo z De Gioio. Udeleženci so ugotovili, da je Ellerijev poziv stranki pozitiven in čeprav se ne strinjajo z nekaterimi njegovimi ocenami, so mu izrekli svojo solidarnost tudi zato, ker mu je bil odstop vsiljen. Čuden postopek, ki so ga ubrali proti njemu, bo lahko imel resne posledice v federaciji tudi zato, ker so nekatera sekcijska vodstva odobrila njegovo stališče. Imenovanje De Giole za podtajnika smatrajo zato za nasprotno s pravilnikom. Glede predloga večine za razširitev izvršnega odbora na manjšino je nujno, da se prej vzpostavi notranja demokracija. Glede gospodarskega položaja so ugotovili, da niso dovolj splošne izjave, marveč da je potrebna odločna akcija skupno s sindikalnimi organizacijami.

V nedeljo, 12. aprila

Komemoracija na Opčinah

Partizansko združenje ANPI organizira skupno z združenji ANED, ANPPIA in FIAP v nedeljo, 12. aprila, ob 16. uri komemoracijo 71 talcev, ki so jih nacisti 3. aprila 1944 ustrelili na Opčinah.

IVAN KOSUTA (Madonca) iz Križa praznuje danes 70-letnico. Družina in sorodniki mu čestitajo in želijo veliko zdravja in še mnogo let življenja.

Čestitkam in voščilom se pridružujeta uprava in uredništvo «Primorskega dnevnika ter kličeta svojemu zvestemu čitatelju še na mnoga leta!

Dne 25. t.m. je diplomirala za doktorja bioloških ved na univerzi v Padovi

BARBARA GRUDEN

Sorodniki in prijatelji ji iskreno čestitajo.

Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

Športno društvo Devin-Štivan prisrčno čestita članu Eziju Retu in ženi Dani ob rojstvu prvorojenčka Klavdija, ki mu želi dolgo in srečno življenje.

Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

Predsednik Tržaške hranilnice dr. G. Iaut bo imel opoldne 1. aprila na sedežu zavoda tiskovno konferenco, na kateri bo prikazal sedanji položaj krajevnega gospodarstva ter poslovanje hranilnice v letu 1968.

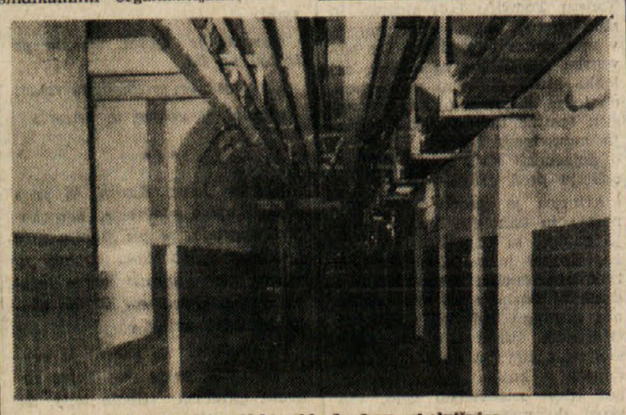

Dolgi podzemeljski obhod glavne bolnišnice

KULTURA IN PROSVETA

Predavanje dr. Kacinove o narodni zavesti

Včeraj zvečer je v Slovenskem kulturnem klubu predavala dr. Metka Kacinova o Slovencih in narodni zavesti. Svoje predavanje je začela z ugotovitvami, da je pojem narodne zavesti gotovo še aktualen, da je narodnost vsakemu človeku dana, ker je skupek objektivnih faktorjev (skupne domovine, mišljenja, kulture in predvsem jezika), in da ima vsak narod pravico do svojega narodnega življenja. Nikakor pa ne gre narodne zavesti zamenjavati s šovinizmom. Ob primeru Beneške Slovenije je dokazala, da je narodna zavest vsaj latentno prisotna v vsakem človeku, čeprav včasih zaradi objektivnih okoliščin ne more priti popolnoma do izraza.

Dr. Kacinova je na kratko orisala razvoj narodne zavesti pri Slovencih ter poudarila, da bi morali tudi jugoslovanski državljani ob svojih obiskih v Trstu, vedno govoriti slovensko, ker bi s tem koristili naši skupnosti. Ob analizi slovenske manjšine na Koroškem je predvsem poudarila njeno trdoživost, ob slovenski manjšini v Italiji pa se je najprej ustavila pri členu 6 ustave in pokazala, kako se ta člen izvaja v posameznih pokrajinah, kjer živijo Slovenci. Poudarila, je, da je treba narodno zavest gojiti in braniti, da je slovenska šola prvo sredstvo, ki se ga moramo v ta namen poslužiti. Tudi širjenje in podpiranje našega tiska je pomembno, predvsem pa je važno to, da vsaj med sabo govorimo slovensko. V tem smislu pogosto grešijo naši dijaki. Vsekakor pa moramo tudi reagirati vsakokrat, ko kdo žali našo narodno zavest.

V zanimiv i debati so udeleženci prišli do zaključka da je treba na slovenstvo gledati popolnoma stvarno. ž. g.

«Svet brez sovraštva» danes na Opčinah

Dramska družina prosvetnega društva Prosek - Kontovel bo danes ob 17. uri gostovala v Prosvetnem domu na Opčinah z dramo v treh dejanjih Mire Pucove «Svet brez sovraštva». Po zelo uspeli premieri, ki je bila 19. marca na Proseku, bo to drugi nastop dramske skupine s tem delom. Drama se dogaja za časa druge svetovne vojne, ko je Slovenijo zasedla nemška vojska. Dejanje igre poteka v ljubljanskih političnih zaporih, kjer so priprte zavedne slovenske žene in dekleta.

Vabimo vse Opence in vaščane okoliških vasi, da se polnoštevilno udeležijo te prireditve.

Veleposlanik SFRJ Vejvoda v galeriji «Torbandena»

Na poti iz Pariza v Jugoslavijo se je včeraj dopoldne ustavil v našem mestu jugoslovanski veleposlanik v Parizu Ivo Vejvoda in si s soprogo ogledal Spacalovo razstavo v umetnostni galeriji Torbandena. Veleposlanik se je skoraj eno uro zadržal v razgovoru z našim umetnikom, se zanimal za njegovo delo in se zelo laskavo izrazil o razstavljenih tapiserijah, preprogah in grafikah.

Ukmarjeva razstava v Občinski galeriji

Romano Ukmar ni slikar, ki bi mu likovno ustvarjanje bilo poklic. Vsakdanji kruh, da se tako izrazimo, si služi z drugim delom. Toda slikarsko izživljanje mu ni niti konjiček, čeprav ga je neki tržaški kritik uvrstil med «nedeljske» slikarje. Nasprotno. Romano Ukmar jemlje svoje upodabljanje resno, zelo resno, kar je razvidno iz njegovih del in tudi iz motivike, kjer je očitna njegova človeškost in tenkočutnost. Kot takega ga poznajo tržaški ljubitelji likovne umetnosti, zato je razumljivo, da je prišlo sinoči na otvoritev njegove osebne razstave v Občinski galeriji toliko ljudi, med katerimi smo videli mnogo njegovih prijateljev pa tudi drugih tržaških likovnikov.

Na stene Občinske galerije je Romano Ukmar, ki se sedaj predstavlja tržaškemu občinstvu po parzi kakih štirih let, razobesil kakih trideset svojih novejših del, prvenstveno olj. Čeprav bi to spadalo že v območje ocene strokovnega kritika, bomo že danes povedali, da njegovi liki sicer nekoliko turobno vplivajo na gledalca, da pa ga tu di hkrati močno pritegnejo. Zato menimo, da je vredno ogledati si razstavo, ki je občinstvu dostopna ob delavnikih od 10. do 13. ure ter od 17. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 13. ure. Razstava bo odprta do 9. aprila.

SINOČI V VERDIJU

Otvoritveni koncert spomladanske sezone

Sinoči je bil v gledališču Verdi otvoritveni koncert spomladanske simfonične sezone 1969. Na sporedu je bil Brahmsov «Nemški Requiem» za soliste, zbor in orkester op 45, ki ga je Brahms napisal leta 1866, prvo veliko priznanje zanj pa je dosegel dve leti kasneje v Bremnu.

Pod vodstvom dirigenta - domačina Luigija Toffola sta orkester in zbor gledališča Verdi bila suverena izvajalca partiture, ki zahteva čist instrumentalni in vokalni izraz ter smiselno čustveno podajanje. Solistični part sta odpela mlada romunska pevca sopranistka Eugenia Maldoveanu in baritonist Dionisie Konya z vzorno vokalno tehniko, baritonist Konya pa tudi z nenavadno lepo glasovno barvitostjo.

Občinstvo, ki je do kraja napolnilo gledališče, je izvajalce in dirigenta nagradilo z dolgotrajnim aplavzom

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo jutri, v ponedeljek, 31. t.m. ob 20.30 odborova seja.

Kino

Nazionale 14.30 «Duffy, il re del doppio gioco». James Coburn, James Mason, James Fox, Susannah York. Technicolor.

Grattacielo 14.00 «Cerimonia segreta». Elisabeth Taylor, Mia Farrow, Robert Mitchum. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 14.00 «La monaca di Monza». Anne Heywood, Antonio Sabato

Fenice 14.30 «I seicento d' Balaklava». Trevor Howard, Vanessa Redgrave, John Gielgud. Technicolor.

Excelsior 14.30 «L'oro di Mackenna». Gregory Peck, Omar Sharif.

Ritz 14.30 «5 per l'inferno». John Garko, Klaus Kinski. Technicolor.

Alabarda 14.30 «E venne l'ora della vendetta». Joseph Cotten, Rossana Yann. Technicolor.

Moderno 14.00 «Zum, zum, zum», L. Tony, O. Berti, P. Panelli, P. De Filippo, P. Baudo. V barvah. Zadnji dan.

Filodrammatico 14.30 «Odia il prossimo tuo». C. Garner, N Machiavelli. Technicolor Warner.

Aurora 15.00 «L'uomo dalla cravatta di cuoio». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Cristallo 16.30 in 21.00 Igralska skupina Dapporto — Del Frate v reviji «Hellzahappening».

Capitol 14.00 «Fräulein doktor». Susy Kendall, Keneth Morris, Capucine. Technicolor.

Impero 15.00 «Sequestro di persona». Technicolor.

Vittorio Veneto 14.30 «Il laureato». Dustin Hoffman, Katherine Ross. Technicolor.

Astra 15.30 Piano, piano non t'agittare». Technicolor.

Ideale 14.00 «Lo sbarco di Anzio». Robert Mitchum, Robert Ryan, Arthur Kennedy, Elda Albani. Colorscope.

Abbazia 14.00 «L'imboscata». Dean Martin, Senta Berger. Technicolor.

Gledališča

Verdi

Drugi koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi bo v petek, 4. aprila ob 21. uri. Orkester gledališča Verdi bo dirigiral francoski dirigent Paul Paray, solistka pa bo komaj 16-letna milanska pianistka Annamaria Cigoli.

Na sporedu bodo Beethovnove in Wagnerjeve skladbe: uvertura «Egmond» in Prvi koncert za klavir in orkester op. 15 ter Preludij k 1. dejanju opere «Lohengrin», «Čudež Velikega petka» iz Parsifala in uvertura iz Tannhäuserja.

Prodaja vstopnic se začenja jutri pri blagajni gledališča (tel. 23-988).

Teatro Stabile

Danes ob 16.30 Eliotova komedija «Cocktail party». Rimsko gledališče bo s tem delom nastopilo še v sredo 2., četrtek 3., v soboto 5. (dve predstavi) in v nedeljo 6. (ena predstava). V torek in petek zaprto.

Izleti

Prosvetno društvo v Skednju organizira 25. aprila letos izlet k Cerkniškem jezeru in v Ribnico. Povratek skozi Ljubljano. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan razen v sobotah in nedeljah od 20. do 21.30.

Mali oglasi

HOLLESCH — Urarna - Zlatarna — Trst, Piazza S. Giovanni 1 — Priložnostni nakupi za veliko noč, prstani z briljanti po 20.000 lir in garantirano 18-karatno zlato, moderno obdelano, po 800 lir gram.

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov Ul Rittmeyer 4/a

VAJENKO lepe zunanjosti sprejme Profumeria Cosulich, Ul. Carducc 24.

POTREBUJEMO več skromnih, cenenih zasebnih postelj in prostor za postavitev šotora v Kopru ali Semedeli. — Esperantsko turistično društvo, Ljubljana, Moše Pijade 22

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

DANES, 30. MARCA OB 17. URI V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Mira Puc

Svet brez sovraštva

Drama v treh dejanjih

Vabljeni!

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

KULTURNI DOM

Sobota, 12. aprila ob 21. uri

Nedelja, 13. aprila ob 17. uri

VEČER SLOVENSKE ZBOROVSKE PESMI

nastopijo mladinski, mešani in moški zbori s Tržaškega in Goriškega

Slovensko prosvetno društvo «TABOR» Opčine

vabi vse ljubitelje petja v SREDO, 2. aprila, ob 20. uri v «Prosvetni dom»

Pogovorili se bomo o ustanovitvi pevskega zbora

Člani Slovenskega planinskega društva Trst so vabljeni na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 dne 2. aprila 1969 ob 20.30 v prvem sklicanju in ob 21. uri v drugem.

V torek, 1. aprila ob 20.30 bo v Slovenskem klubu govoril naš znani časnikar in zunanjepolitični komentator RTV Ljubljana Drago Košmrlj.

PO SENEGALU IN MAVRETANIJI

je predmet njegovega predavanja, ki ga bo popestril s filmom in raznimi diapozitivi. Vljudno vabljeni.

Darovi in prispevki

Za proslavo 80-letnice ustanovitve šol družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu darujeta bivša učenca Vlado in Vanja Turina 5000 lir.

Ob proslavi 80-letnice Ciril-Metodove šole daruje bivša učenka Rosanda Godina 2000 lir odboru za proslavo.

Za proslavo 80-letnice šol Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu darujejo: Milena Mislej 2000 lir, Bojana Modrijan 1000, Branko Pahor 5000 lir, O. G. R. 5000 lir.

V proslavo 80-letnice šol Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu darujejo: Mira Kariš 2000 lir, tvrdka «Velox» 10.000 lir, dr. Bogdan Berdon 5000 lir. — Opčine: Adolf Wilhelm 1000 lir, dr. Robert Hlavaty 1000 lir, Rudi Dolenc 500 lir, gostilna Veto 3000 lir, Rudi Vremec 500 lir, Franc Brundula 2000 lir, K. in D. Vata 2000 lir, Marij Dolenc 1000 lir, Zadružna prodajalna 5000 lir, Angel Vremec 1000 lir in Ivan Kapun 1000 lir.

Za proslavo 80-letnice Ciril-Metodovih šol darujeta Just in Sonja Colja 2000 lir. V isti namen daruje Ema Tomažič 3000 lir.

V počastitev dragega prijatelja pok. dr. Alojza Dolharja darujeta Ninka in Milan Svab 3000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. dr. Lojzeta Dolharja daruje I. Marc 3000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V počastitev spomina pok. dr. Alojza Dolharja daruje Albert Urdih 2000 lir za Slovensko planinsko društvo v Trstu.

Dr. Jože in Zora Skerk darujeta namesto cvetja v spomin na dr. Alojza Dolharja za SD Sokol Nabrežina 5000 lir.

Med včerajšnjimi darovi bi se moralo pravilno glasiti: V počastitev spomina pok. dr. Alojza Dolharja daruje Vinko Milič 2000 lir za Slovensko planinsko društvo.

Ob 24-letnici mučeniške smrti Milana Kolariča v Mauthausnu daruje teta Zora Vrabčeva 1500 lir za prosvetno društvo «Slavec» iz Rocmanj.

Namesto cvetja na grob pok. Mile Novak daruje družina Danila Sulgoja 2000 lir za spomenik padlim na Opčinah.

Ob prvi obletnici smrti Alojza Bucika daruje Centralsped 5000 lir za Slovensko planinsko društvo Trst.

Ob 10. obletnici smrti nepozabne mame Apolonije Žnidarčič darujejo hčere 3000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Mile Novak darujeta Ivanka in Silvana Malalan 2000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. Mile Novak darujeta dr. Seraf in Lucija Hrovatin 3000 lir za Dijaško matico.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in nono

Ivan Žerjal

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes ob 11. uri iz glavne bolnišnice na pokopališče v Boršt u.

Žalujoči žena Rozina, sin Cvetko in hčerka Lidia z družino

Domjo, Puljce, 30. III. 1969.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. marca 1969 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 65-letni Carlo Lapel, 62-letna Emilia Novak, 81-letna Gaspara Chiurco vd. Abbà, 66-letna Francesca Curk, 54-letni Angelo Milkovich, 84-letna Luigia Bencich vd. Bertotto, 84-letna Angela Gianni vd. Devier, 80-letni Giuseppe Clividin, 72-letni Giovanni Zerial, 83-letna Adalgisa Umek vd. Casson.

OKLICI: strojni častnik Gianfranco Benella in uradnica Anita Devescovi, mehanik Roberto Cipollone in prodajalka Nevia Riosa, inženir Erotocritos Comanos in uradnica Fulvia Auria, mesar Luciano Pecar in delavka Beatrice Selby, karoserist Ezio Simonetto in gospodinja Liliana Razza, tehnični risar Ugo Turco in delavka Franca Zanella, uradnik Renzo Redolfi - Tezzat in študentka Gianna Budin, pek Sergio Palcich in frizerka Maria Neve Vitale, prodajalec Claudio Cramastetter in frizerka Neva Serbo, geometer Nicola Rosato in uradnica Maria Gesmundo, operni pevec Claudio Strudthoff in doktorica ekonomije Floretta Fresco, glasbenik Francesco Ferro in zborovska pevka Liliana Del Piero, gasilec Dante Tomasi in prodajalka Bruna Giorgi, pristaniščnik Giovanni Turroni in frizerka Tiziana Vossich, kemik Dario Stolfa in geologinja Marialuisa Zucchi, strugar Claudio Colamaria in frizerka Neva Pecchiarich, komercialist Stefano Greco in zdravnica Irina Ivasincova, geometer Franco Lazzari in knjigovodkinja Franca Viezzoli, znanstveni delavec Giovanni Derni in uradnica Emma Abrami, šofer Corrado Kokorovec in prodajalka Annamaria Clari, barist Ezio Scropetta in uradnica Elisabetta Sponza, električar Mario Divo in prodajalka Daniela Neri, uradnik Gino Staffuzza in uradnica Diana Sergi, delavec Fiorentino Visintin in služkinja Danica Sinozic, uradnik Carmelo Macchiarella in uradnica Mara Dobrillovich, mehanik Eugenio Calcara in gospodinja Marina Lobuono, uradnik Fulvio Cimenti in uradnica Emanuela de Mojana di Cologna, uradnik Mario Koruza in uradnica Gianfranca Grosso, tehnični izvedenec Luciano Labinaz in blagajničarka Franca Facchinetti, uradnik Dario Pontel in gospodinja Edda Conchione, upokojenec Giovanni Sferza in gospodinja Maria Majkus, študent Eddo Cossetto in prodajalka Maria Jugovac, morn. častnik Gianfranco Basezzi in prodajalka Laura Leschi, železničar Sergio Sosic in gospodinja Irene Gelbmann, zidar Felice Sedmach in uradnica Sonja Bandi, finančni stražnik Giancarlo Croppo in gospodinja Angela Odorico, šofer Celso Bruno Balzano in gospodinja Cesarina Volo, uradnik Franco Zari in uradnica Laura Di Noia, šofer Cesare Radioni in delavka Maria De Pellegrin, knjigovodja Diego Visini in knjigovodkinja Annamaria Vazmina, tehnični vodja Giulio Tauzzi in uradnica Denis Pulitanò, mehan, izvedenec Lorenzo Gambo in knjigovezka Nadia Senica, geometer Luciano Lampi in trgovka Wally Tricarico, kuhar Carlo Kovac in delavka Luigia Malalan, uradnik Carlo Pontini in uradnica Maria Concetta Piraino, barist Rosario Carmelo Longo in prodajalka Luciana Gatto, mehanik Walter Olivati in prodajalka Giulia Conticchio, mehanik Walter Blocker in uradnica Nella Codiglia, tapetnik Aldo Maranzina in delavka Nadja Corte, kapitan Edgardo Brandi in uradnica Luisa Kosmazh, mehanik Sergio Bertoni in uradnica Gabriella Bortolot, postrešček Bruno Gherbaz in delavka Rosalba Flore, barist Salvatore Capparelli in gospodinja Maria Tutino, mehanik Luciano Lipez in uradnica Antonia Concul, železničar Fausto Vilemini in trgovka Primarla Garoglio, geometer Sergio Chersicla in biologinja Milka Cekov.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Dr. Rossetti, Ul. Combi 19, Dr. Signori, Trg Ospedale 8, Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Godina, Campo S. Giacomo 1, Gregolon, Trg Virgilio Giotti 1, Ai Due Mori, Trg Unità d'Italia 4, Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skeden).

LOTERIJA

BARI	65	90	57	74	22
CAGLIARI	87	69	26	6	68
FIRENCE	48	64	50	81	83
GENOVA	60	18	36	69	47
MILAN	17	69	32	53	56
NEAPELJ	86	60	67	41	58
PALERMO	45	51	29	5	12
RIM	38	27	8	70	4
TURIN	75	25	64	27	35
BENETKE	43	49	81	21	23

ENALOTTO

2 2 X X 1 2 X X 2 X X 1

Kvote: 12 točk — 4.457.000 lir, 11 točk — 174.700 lir, 10 točk — 17.000 lir.

URARNA ZLATARNA
LAURENTI
TRST — Largo Santorio 4 — Tel.723240
Pestra izbira najboljših ur švicarskih znamk in zlatnine za poroke, birme, krste, godove, rojstne dneve in druge priložnosti — Poseben popust.

Dr. Sonja Mašera bo odsotna od 5. do 20. aprila.

KINO «IRIS» PROSEK
danes ob 16. uri Cinemascope barvni briljantni film:
JAMES BOND 007
CASINO ROYAL
Igrajo: D. Niven, U. Anderson, W. Holden.

KINO NA OPČINAH
danes, ob 14.30 barvni cinemascope film
DOKTOR ŽIVAGO

Jutri na željo občinstva ponovitev filma ob 18. uri.

Izšla je dvojna številka «ZALIVA» z zanimivo vsebino:

Ubald Vrabec — Narodno vprašanje in delavske stranke
Marica Žagar — Ivan Cankar v Trstu
Pavel Strajn — Josip Godina-Čopov učenec
Marko Kravos — Iz knjige o sreči
Irena Žerjal-Pučnik — Tragedija na grobljah
Pavle Merku — Grbčeva zbirka narodnih pesmi
Alojz Res — Pisma Bevku
A. Kos — Ob petdesetletnici Cankarjeve smrti na Slovenskem
Matija Ribič — Marginalije k potopisu
Radoslava Premrl — Moj brat Janko Vojko
Boris Pahor — Naše stališče
Dokumenti — Vodstvo, kakršno ne bi smelo biti
Neuspela iniciativa
Izumiranje pevskih zborov
Odločno obsojamo
Dve ilustraciji iz pesniške zbirke Marijana Breclja

PEKARNA - SLAŠČIČARNA STOLFA
Trst, Drev. XX. septembra 9 tel 94-239
Novi najemnik ZACCHIGNA *vošči vsem odjemalcem veselo veliko noč*

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

KARLA LEGIŠE

Posebna zahvala č. g. dekanu, sorodnikom, vaščanom, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoče DRUŽINE: LEGIŠA, NOLO in VARISCO

Devin, 30. marca 1969

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljeni

JAKOB GUŠTINČIČ

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, v ponedeljek, ob 14.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalujoči žena Neda, sin Ervin z družino in hči Neda z družino ter drugi sorodniki

Trst, 30. marca 1969

Potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi

ANGEL MILKOVIČ

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, 31. t. m. ob 16.30 iz Gropade na bazoviško pokopališče.

Žalujoča žena Zofka, otroka Sonja in Danilo ter drugo sorodstvo

Gropada, 30. marca 1969

VPRAŠANJA V DEŽELNEM SVETU

Glede preureditve plovnih družb se bodo posvetovali z deželo

O odpustitvi nekega delavca v Rablju - Vprašanje ukinitve mezdnih področij - Resolucija svetovalcev KPI o nerednostih v centru za strokovno usposabljanje INIASA v Vidmu

Poleg odgovorov na vprašanja, o katerih smo že pisali, so na seji deželnega sveta preteklo sredo pristojni odborniki odgovorili še na razna druga vprašanja. Razen tega je deželni svet razpravljal tudi o resoluciji komunistov o nerednostih, ki so se pripetile pri upravljanju strokovnih tečajev centra INIASA v Vidmu.

Odbornik Stopper je odgovoril na vprašanje in dve interpelaciji liberalcev in misovcev glede zaščite tržaških interesov v zvezi z načrti za preureditev prevozne službe plovnih družb z državno udeležbo PIN. Odbornik je dejal, da se deželni odbor zaveda važnosti pomorske in pristaniške vloge Trsta za napredek vse dežele ter da je vedno z veliko pazljivostjo sledil pobudam, ki se tičejo pomorskih prog in plovnih družb. Že dalj časa je znano, da se tehnična komisija Finmare ukvarja s proučevanjem vprašanja preureditve pomorskih prog družb PIN na podlagi napotkov vsedržavnega gospodarskega načrta. Iz informacij je razvidno, da se proučevanje omenjene komisije ne tiče toliko družb PIN kolikor okrepitve in prilagoditve ladjevja v treh panogah kontejnerskih ladij, tovornih ladij in potniških ladij. Zatem bodo pretresli te študije v CIPE.

Na podlagi člena 47 deželnega statuta, ki določa, da se mora država posvetovati z deželo pri uvajanju, urejanju in spreminjanju vsedržavnih prevoznih in komunikacijskih služb zlasti na področju Furlanije-Julijske krajine, je deželni odbor zahteval od predsednika vlade, ministra za proračun in načrtovanje in ministra za državne udeležbe, naj ga obvesti o pripravah za načrt za preuredbo ladjevja in naj se prej tudi posvetuje z njim. Predsednik vlade, minister za državne udeležbe in minister za proračun in načrtovanje so zagotovili, da se bodo posvetovali z deželnim odborom, ko bo omenjena komisija končala svoje delo. Na koncu je Stopper zagotovil, da se odborništvo za industrijo in trgovino stalno zanima za to vprašanje.

Odbornik za finance Tripani je odgovoril na vprašanje nekaterih furlanskih demokrišcjanskih svetovalcev, zakaj je videmska posojilnica mnogo bolj počasna od tržaške in goriške pri dajanju posojil na podlagi deželnega zakona št. 27 iz leta 1967 o deželnih prispevkih za pospeševanje gradnje cenenih hiš. Dežela namreč pomaga zasebnikom, ki si hočejo zgraditi lastna stanovanja, plačevati določen odstotek obresti od posojil, ki si jih v ta namen najamejo. Odbornik je priznal, da je videmska posojilnica glede tega v primeri s tržaško in goriško res v zamudi, a da je to odvisno tudi od tega, ker v Vidmu slabše deluje katastrski in zemljiško-vknjižni urad, tako da zamudi posojilnica več časa pri ugotavljanju lastnine.

Odbornik Masutto je odgovoril komunističnim svetovalcem na vprašanje o zvišanju stanarin v stanovanjih IACP v Vidmu ter pojasnil vzroke teh poviškov.

Odbornik Štopper je odgovoril komunistoma Baracettiju in Pascolatu v zvezi z nekim odpustom brez vnaprejšnje odpovedi v rabeljskem rudniku, ki ga ima v zakupu družba AMMI. Rekel je, da je šlo za nekega delavca, ki je bil odpuščen med poskusno dobo njegove zaposlitve, ko ni treba dati na podlagi delovne pogodbe nobene vnaprejšnje odpovedi. Delavec naj bi namreč ne bil sposoben za delo, ki ga bil moral opravljati. Vsekakor pa sta se notranja komisija in ravnateljstvo rudnika sporazumela, naj izreče arbitražno razsodbo o tem sporu podtajnik za delo Toros.

Isti odbornik je odgovoril socialističnima svetovalcema Pittoniju in Dal Masu na vprašanje glede mezdnih področij, ki jih je v državi sedem, pri čemer sta v naši deželi dve področji in velja za tržaško in goriško pokrajino drugo področje, za videmsko in pordenonsko pa četrto, tako da je v prvih dveh pokrajinah plača za 5,8 odst. manjša kot v Milanu in Turinu, v zadnjih dveh (Vidmu in Pordenonu) pa kar za 10 odstotkov manjša. Vsekakor pa ni stvar več pereča, ker so 12. marca delodajalci sklenili sporazum s sindikati, po katerem se bodo mezdna področja, to je razlike v plačah in mezdah, postopno ukinjale.

Na koncu seje so razpravljali o omenjeni resoluciji KPI o nerednostih v centru INIASA v Vidmu. Ta center dobiva namreč deželno podporo in mora zato deželo nadzorovati njegovo upravljanje. Ker dobiva določen prispevek na podlagi navzočnosti tečajnikov, se je zgodilo, da so v centru vpisovali kot prisotne razne tečajnike, ki tiste dni v resnici niso prišli v šolo. Komunisti so zahtevali, da se zato odtegne centru deželna podpora. Toda odbornik Stopper je dejal da dežela ne bo odrekla podpore, ker bi zaradi tega trpeli tečajniki. Pač pa bodo stvar predali v preiskavo sodišču. Na podlagi tega zagotovila so komunistični svetovalci resolucijo umaknili.

DOMJO

Ivana Žerjala ni več

Že mnogo let smo bili vajeni, da je Ivan Žerjal v tem času odprl osmico najprej v svoji rojstni vasi v Borštu, zadnja leta pa v Domju-Pulje, kamor se je bil preselil. Toda letos ga ne bomo več srečali v njegovi osmici. Prav te dni je podlegel zahrbtni bolezni, ki žal tako neusmiljeno pobira naše ljudi.

Pokojni Ivan Žerjal se je rodil pred 72 leti v Borštu v številni družini «Žvenelčevih». Še preden je dokončal šolo je moral na delo, saj jih je bilo doma kar enajst. Po poklicu je bil zidar, vendar ga je vedno veselilo kmetijstvo, tako da se je pred leti preselil v Domjo, kjer je kupil zemljišče ter ga pridno in z ljubeznijo obdeloval in se posvetil samo temu poklicu.

Pokojni Ivan je bil mirnega značaja, marljiv in delaven človek, saj je začel graditi za svojo družino novo hišo, ko je bil že 65 let star. Ženi, otrokom ter vsem sorodnikom naše iskreno sožalje. Ivanu naj bo lahka domača gruda.

V avtobusu si je nalomila zapestje

Ko je v Ul. De Amicis avtobus št. 30 sunkoma zavrl, je 51-letno gospodinjo Francesco Scherli por. Branca iz Ul. Schiapparelli 14 vrglo z vso silo na tla. Pri tem se je skušala ubraniti pred hujšimi udarci tako, da je stegnila predse roke. Zaradi ostrih bolečin, ki jih je začutila takoj zatem, so potniki poklicali rešilni avto, s katerim so jo odpeljali v bolnišnico. Tu so jo sprejeli na ortopedski oddelek, kjer bo verjetno morala ostati 15 dni. Dežurni zdravnik, ki jo je pregledal, je izjavil, da si je pri padcu verjetno nalomila zapestje.

Oljke, nona in vnuček...

Že leta in leta v tem času pripravlja Marija Sardoč s Proseka oljčne vejice, okrašene s podobami in raznobarvnimi trakovi, da jih potem na dan njo — oljčno — nedeljo prodaja pred cerkvijo. Marija «Srdačeva», kot ji pravijo po domače, se ukvarja s to domačo «obrtjo» že dolga desetletja, saj je pri tem opravilu pomagala svoji materi, ko se je vračala iz osnovne šole. In če pomislimo, da bo Marija v tem letu slavila svoj 85. rojstni dan, potem ni težko izračunati, da pripravlja oljčne vejice skoraj že 80 let. Sedaj ji pomaga komaj tri leta star vnuček Stefan. Kdo ve, če bo tudi on vztrajal tako dolgo kot njegova nona, pri tej lepi tradiciji

S SPREHODA PO «HRIBOVSKEM KRASU»

Paberki iz Praprota in Trnovce

Nekatere ceste kličejo po popravilu - Najstarejša zgradba v Praprotu je stara 300 let - Premalo vode za gojitev donosnih poljskih in vrtnih kultur itd.

Že precej časa ni bilo nobenih vesti iz tega prikupnega konca, kot da bi bili Praprovci in Trnovci že izumrli rod prez problemov in skrbi. Povsem prijetno pa sem bil presenečen, ko sem naletel prav na nasprotno. Žilavi «hribovci» krepko vztrajajo na svoji kraški zemlji, katero smotrno obdelujejo ter jih ni še moderna doba iztirila iz prave smeri. Naj mi ne zamerijo naši vrli severni sosedje, če sem si med potjo zabrundal pesmico: «Kdo bo listje grabil, kdo bo v Praprot šel... Pri tem sem mislil na izvor imena vasi, ker je praprot pač rastlina smrekovih gozdov. Tudi starejši vaščani mi niso vedeli pojasniti, kako je vas prišla do imena, ki ne spada na Kras. Zavil sem v hrib mimo «fornaže» bivše apnenice, ki je last znanega kamnoseškega podjetnika Mirka Caharije, a že 15 let ne obratuje, čeprav je bila včasih edina dobaviteljica na ozemlju med Trstom in Gorico ter ima kar za stavbo ogromno zalogo potrebnega apnenca.

Sopihal sem med ogradami in lepo obdelanimi njivami po cesti, ki pelje iz Nabrežine v Praprot; ta veza med centrom občine in gornjim Krasom je v zelo zanemarjenem stanju, posebno v bližini vasi kaže rebra, kot v časih naših prednikov. Tudi povezava med vasjo in deželno cesto Prosek - Gorjansko vpije po popravilih, v enakem stanju je cesta Trnovca - Samatorca in odcep proti Subanu.

Nad bivšo apnenico zapaziš na hribu dvigalna ogrodja kamnoloma, last navedenega Caharije, kjer lomijo odličen rdečkast kamen, znan kot «Repenc». Enak material daje tudi kamnolom domačina Trampuža in Legiše, ki črpata to bogastvo naše zemlje in dajeta vzgled podjetnosti naših ljudi.

V vasi sem obstal prav pred starodavnim poslopjem, pokritim s skrlami, ki nosi letnico 1668; po pripovedovanju starejših vaščanov, je bila ta prva stavba v vasi ter je lani beležila 300-letni jubilej svojega obstoja. Lastnik te častitljive starine je družina Gabrovec, po domače «Sesljančna», priseljena iz Sesljana, ko ni bil še današnja «Sistiana». Leta 1770 je obstajala v vasi postojanka finančarjev, ki so zasledovali razne «Martine Krpane», ko so tihotapili iz Trsta tobak in sol.

Praprot šteje sedaj 47 hiš, od katerih je 17 popolnoma novih, od teh je 9 stavb, katere so si postavili domačini, 8 poslopij pa so si zgradili Tržačani, ki znajo ceniti odlike kraškega podnebja, prišuta in vina. Velko zanimanje je še za nekatere parcele v bližini obeh vasi, imajo pa vaščani vezane roke z zaščitenim «zelenim pasom». Škoda, da je v tem gorskem zraku turistična dejavnost premalo razvita; v lanskem letu sta le dve družini nudili streho dopustnikom.

Teren okoli vasi je kaj pripraven za gojitev kake donosne poljske in vrtne kulture; preksončna zemljišča bi bila kot nalašč za pridelovanje zgodnje zelenjave, graha in krompirja, kar bi se glede na bližino Trsta lahko dobro iztržilo. Tudi cvetličarstvo bi se obneslo, a kaj, ko ob vročih mesecih primanjkuje vode še za ljudi in živino, da o namakanju zemlje ne govorim. Pred leti je podjetni gospodar Lojze Škrk poskusil z gojitvijo zgodnih kultur, a je moral vse opustiti, ker mu je v najobčutljivejšem času zmanjkala voda, ki je tudi mnogo predraga (70 lir za kub. m) za naše gorske kraje. Isto velja tudi za Trnovco. Vaščani obeh naselij se obračajo na konzorcij kraškega vodovoda, da ob poletnem času poskrbi za večjo zmogljivost vodovodne napeljave.

Praprovci se tudi hudujejo na občinsko upravo zaradi nezadostnega števila luči javne razsvetljave, potrebno bi bilo montiranje še petih žarnic, da se odpravi prava egiptovska tema po nekaterih predelih vasi. Par izletnikov bi se zanima tudi za napeljavo hišnega telefona, vendar se plašijo stroškov 200.000 lir.

Posebno vprašanje je tudi zaščita kraških ograd in njiv obel vasi; v poletnem času kar mrgoli izletnikov po obdelanih in neobdelanih zemljiščih, ki se obnašajo vse prej kot kulturno. Lastniki, ki hranijo svoja posestva pred vandalizmom kake razposajene družbe, so večinoma brez moči in so včasih tarča izbruhov teh oholežev. Naprošajo občinsko upravo, naj v tem pogledu kaj ukrene, vsaj ob sobotah in nedeljah naj določi osebo, ki bi pazila na take objestneže.

Zaključujem «jamranje» z veselo ugotovitvijo, da so Praprovci kar dovzetni za zamisel izgradnje «Zadružnega kraškega hleva». Od 33 glav živine, kolikor jih vas premore, bosta samo družini Lojze Škrk in Lojze Lupinc dali 18 krav v skupno oskrbo.

Razen navedenih nevšečnosti gledajo vaščani obeh vasi vedro v bodočnost ter si z novimi prijemi v gospodarstvu obetajo izboljšanje sedanjega stanja.

Občan

NA NEDAVNEM OBČNEM ZBORU GOSPODARSKEGA DRUŠTVA

Društvena dvorana na Kontovelu je potrebna temeljite obnovitve

Društvo samo nima sredstev, zato bi mu morale priskočiti na pomoč druge organizacije in ustanove, da bi dvorano uredili

V soboto, 22. t.m. je bil redni občni zbor Gospodarskega društva na Kontovelu, na katerem so odobrili obračun za leto 1968. Občni zbor je otvoril predsednik društva Darko Starc, ki je v kratkem nagovoru pozdravil prisotne člane ter se zahvalil odboru za njegovo skrbno delo za razvoj društva v preteklem letu. Nato je predsednik povabil udeležence k enominutnemu molku v počastitev spomina umrlih članov kontovelskega gospodarskega društva v minulem letu.

Po izvolitvi Stanka Starca za predsednika občnega zbora, dveh preglednikov računov in zapisnikarja, ter po soglasni odobritvi obračunskega in drugih poročil, se je razvila živahna razprava. Odborniki in člani so govorili o težavah, ki tarejo društvo ter dali razne predloge za premostitev težav.

Osrednji del razprave pa je bila dvorana Gospodarskega društva, ki je sedaj v zelo slabem stanju. Predsednik občnega zbora Stanko Starc je predvsem poudaril razloge, ki onemogočajo društvu da bi s svojimi sredstvi obnovilo in vzdrževalo dvorano. Gospodarsko društvo črpa svoja denarna sredstva izključno iz dobička pri prodaji vina. V smislu svojih pravil in namena, iz katerega je to društvo skoraj pred sedemdesetimi leti nastalo (prihodnje leto bodo na Kontovelu praznovali ta jubilej), kupuje društvo od domačinov vino, ki jim ga tudi dobro plača. Stroški za vzdrževanje poslopja in predvsem gostinskih obratov so zelo veliki in požrejo skoraj ves letni dobiček. Društvo je vedno pokazalo svojo najboljšo voljo in je še danes pripravljeno vzdrževati dvorano. Nima pa sredstev, je dejal predsednik občnega zbora, da bi jo obnovilo. Poudaril je, da je dvorana že dalj časa v slabem stanju in bi jo bilo treba temeljito popraviti, da bi kot nekdaj lahko služila za najrazličnejše kulturne in druge prireditve. Društvo se je že svoj čas obrnilo na razne pristojne organizacije za gmotno pomoč za popravilo dvorane, ker samo ne zmore tolikšnih stroškov.

Dokler je bila dvorana v dobrem stanju, je dejal predsednik, so imele vanjo dostop vse slovenske organizacije, zlasti pa še domače prosvetno društvo, ki je v njej priredilo mnogo predstav. Tudi Slovensko gledališče je svoj čas v njej že nastopilo in društvo ni od nikogar zahtevalo niti lire za najemnino. Sedaj pa, ko bi bilo treba dvorano temeljito popraviti, ni nikogar.

Potem ko so mnogi člani pohvalili dosedanje upravitelje društva, ki neutrudno delajo za njegov napredek, so člani potrdili za letošnje leto lanski odbor, ki ga bo do prihodnjega občnega zbora se naprej požrtvovalno vodil njen predsednik s pomočjo vseh odbornikov.

SV. KRIŽ

Umrl je Franc Bizin

Že spet je v Križu prerana smrt žela svoj klas. Tokrat je iztrgala iz srede svojih dragih moža in očeta Franca Bizina.

Franc Bizin se je rodil leta 1900 v ribiški hiši, kjer so jim po domače rekli «pr' Veškotovih». Ker mu ribištvo ni dalo v mladih letih zadostnega zaslužka, je iskal zaposlitve v mestu. Po dolgem trudu si je našel zaposlitev pri Javnih skladiščih. V prepričanju, da mu bo ta zaposlitev bila trdna opora, si je ustvaril lasten dom. Ozenil se je z domačinko Viktorijo Verginello, katera mu je povila tri otroke. Toda kaj kmalu je okusil takratni fašistični jarem. Njegova narodna zavest mu ni dopuščala, da bi se vpisal v takratno vladajočo stranko, zaradi tega so ga odpustili iz službe. Tako je bil primoran začeti trnovo pot ribičavinogradnika, na borni kraški zemlji, s svojim čolnom in mrežami, da je lahko preživljal družino.

Toda trdo življenje mu je zadalo še en hud udarec: 17-letni sin Edi je odšel v partizane ter se ni več vrnil k domačemu ognjišču. Nemci so ga ujeli v Cerknem ter ga odpeljali na Jesenice, kjer se je končalo njegovo mlado življenje.

Tako si je Franc Veškotov s svojimi stopinjami po kriškem bregu od morja do doma ter bridkimi udarci, ki mu jih je zadala usoda, obrabil tudi srce, katero je začelo pešati, dokler se mu ni dokončno ustavilo.

Naj mu bo lahka domača gruda, svojcem globoko sožalje.

K.K.

Avto podrl otroka, ki je stekel čez cesto

Otrok, ki je bil sam na pločniku Reške ceste, je na drugi strani zagledal očeta. Zaklical mu je in se spustil v tek. V tistem trenutku je proti mestu privozil z avtom «fiat 850» 58-letni Antonio Barut iz Ul. Campanelle 124. Otroka, ki je tekel očetu naproti, je opazil v zadnjem trenutku. Sunkoma je obrnil krmilo in se mu skušal ogniti, vendar mu namera ni uspela. Oplazil ga je in podrl na tla pred okamenelim očetom, ki je ranjenega otroka takoj pobral, ustavil prvi avtomobil in ga prepeljal v bolnišnico. Tu so 4-letnega Roberta Caputija — tako je otroku ime — iz Ul. Cobler 12 pridržali na nevrokirurškem oddelku. Pri padcu si je malček pretresel možgane, ranil v čelo in v ramo. Dežurni zdravnik, ki ga je pregledal, je prestrašenemu očetu zagotovil, da bo otrok zdrav v petnajstih dneh.

IZ RAZPRAVE O OBČINSKEM PRORAČUNU

Konkretni predlogi svetovalca Grbca za rešitev nujnih kmetijskih vprašanj

Svetovalec Grbec, ki je tudi tajnik Kmečke zveze, je grajal županovo poročilo, v katerem kmetijstvo sploh ni omenjeno

Na petkovi seji tržaškega občinskega sveta se je nadaljevala razprava o letošnjem občinskem proračun. Med drugimi je govoril tudi svetovalec Marij Grbec (KPI), ki je dejal:

«Glede razprave o letošnjem proračunu moram predvsem poudariti, kar sem poudaril tudi v prejšnjih posegih, da letošnji proračun ne vsebuje niti ene postavke v korist kmetijstva. Menim, da namreč znani obvezni stroški, ki jih ima občina za preprečevanje požarov vzdolž železniških prog, za borbo proti borovemu prelcu itd., nimajo nič skupnega s občinskim petletnim načrtom, ki ga je župan obrazložil leta 1967.

V tem načrtu je določenih 300 mil. lir za razvoj kmetijstva v naši občini do leta 1971. Povedati moram, da odbor do sedaj še ni izdelal nobenega načrta za razvoj kmetijstva. Za leto 1967 občina ni nakazala nobenih izdatkov za kmetijstvo, za 1968. leto je bilo določenih 15.000.000, za letos pa je v načrtu določenih 50.000.000 lir. To pomeni, da bi moral odbor, na osnovi petletnega načrta, določiti letos za kmetijstvo 65.000.000 lir.

Kaj je do sedaj odbor leve sredine napravil za kmetijstvo? V županovem poročilu o delovanju občine za prihodnja tri leta ni kmetijstvo niti omenjeno. Pri tem pa moram poudariti, da je župan po prečitanju programske izjave dejal, da se bo občina dogovorila za razvoj kmetijstva, zlasti pod Prosekom in Križem, s pristojnimi deželnimi organi.»

Potem ko je Grbec dejal, da ga ta izjava ne more zadovoljiti kot svetovalca in kot tajnika Kmečke zveze, ki predstavlja veliko večino kmetov v tržaški občini in pokrajini, je dal sledeče predloge za rešitev nekaterih nujnih kmetijskih vprašanj:

1. Ustanovitev svetovalske komisije za kmetijstvo, kot jo imajo druge občine. To potrebo utemeljuje dejstvo, da je v tržaški občini kmetijski dohodek najvišji v naši pokrajini, zlasti še v pogledu intenzivnih kultur. Komisijo bi morali sestavljati predstavniki občinskega sveta in odbora, ter izvedenci raznih kmetijskih ustanov in organizacij. Komisija bi morala imeti nalogo, da nakaže uporabo 300 milijonov lir, ki jih predvideva petletni načrt.

2. Ker je odbor v načrtu za leto 1968 in 1969 določil 65 milijonov lir za kmetijstvo predlagam:

a) da občina prispeva 50 odst. na ceno vode za kmetijske potrebe. Kmetje sedaj plačujejo vodo po enaki ceni kot običajni potrošniki;

b) da odbor določi potrebno vsoto za sestavo študije za ovrednotenje kmetijskih področij, ki jih določa regulacijski načrt;

c) da občina da primeren prispevek za Kmečki tabor in za razstavo cvetlic in povrtnine, ki se letno prirejata na Opčinah;

č) da občina da prispevek razstavi domačih vin, ki jo prireja Konzorcij vinogradnikov;

d) da se določi denar za redno vzdrževanje poljskih poti v tržaški občini.

To so samo nekatera nujna vprašanja, za katera mora odbor poskrbeti, da bodo rešena že v teku letošnjega leta.

Ob zaključku je Grbec omenil še nekatera druga vprašanja, zlasti pa razlaščanje zemlje slovenskim kmetom, ki se na žalost že vedno nadaljuje.

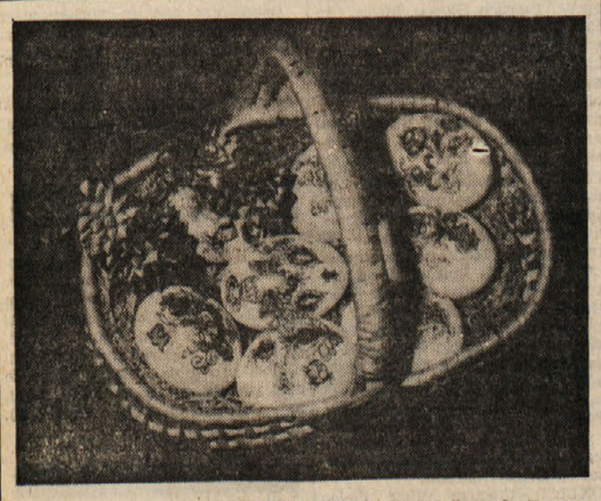

Z bogato izbiro krasnih BELOKRANJSKIH *in drugih prelepih raznobarvno poslikanih* pirhov *ter miniaturnih* butar *(vse skupaj v izredno prikupnih pletenih košaricah) vam* Tržaška knjigarna *(Ulica sv. Frančiška 20, tel. 61-792) vošči vesele velikonočne praznike. Zglasite se pri nas!*

SEBOFLEX
VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

PERUTNINA

Tvrdka Ing. E. RIGHI
TRST - TRG GOLDONI 9
TEL. 94-022

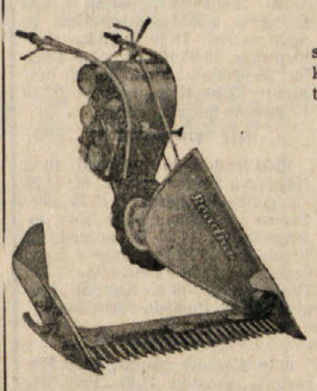

s preko 40-letnim delovanjem na kmetijskem področju nudi kmetom in vrtnarjem najnižje cene, prvovrstna semena; vsakovrstno kmetijsko orodje in stroje, brizgalke, sredstva proti rastlinskim zajedalcem in proti glivičnim boleznim, piščance in krmo.

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK motornih kosilnic in motornih lopat «Rondine», motokultivatorjev «SIMAR» ter «COFUNA», naravnega in osušenega gnoja v prahu.

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA ZA VSE OKUSE V VELIKI IZBIRI
FIMAR
TRIESTE TRST — Corso Italia N. 1 (Piazza della Borsa)
Z nakupom pri nas boste zadovoljni

RAZSTAVA POHIŠTVA
UL. SETTEFONTANE, 58, 62, 64 - TRST
ODPRTA TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH od 9. do 13. ure

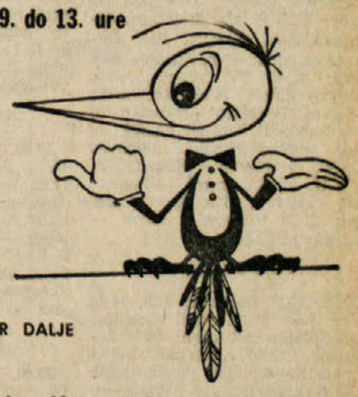

ZERIAL
OD 17. MARCA DO 17. APRILA VELIKA PONUDBA
NOVIH MODELOV KUHINJSKEGA POHIŠTVA OD 80.000 LIR DALJE (ponudba vključuje tudi mizo in stole)
Obiščite veletrgovino pohištva, Ulica Madonnina 18 — Velika priložnost

VELIKA IZBIRA KVALITETNEGA SVEŽEGA MESA, VSE VRSTE SVEŽE PERUTNINE; SUHOMESNATIH IN MLEČNIH IZDELKOV - PRISTNA USTEKLENIČENA ISTRSKA IN SRBSKA VINA
Agrotria Koper
vam nudi preko svojih trgovin na ŠKOFIJAH in v KOPRU

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 30. MARCA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.50 Klavirske skladbe; 10.00 Godalni orkester; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 R. Losada: «Lepa smrt»; 16.50 Orkestri; 17.30 Beseda in glasba; 18.45 Operetne melodije; 19.30 Klasiki lahke glasbe; 20.00 Šport; 20.30 «Pratika»; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

TRST

11.00 Skladbe za godala; 12.15 Šport; 14.00 «El Campanon».

KOPER

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 9.10 Zabavni zvoki; 9.30 Nedeljsko srečanje; 9.45 Ritmi; 10.00 Prenos RL; 10.30 Ansambel New Band; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Današnji pevci; 11.50, 12.45 in 15.00 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Sosedni kraji in ljudje, 16.00 Prenos RL; 19.00 Športna nedelja; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Nabožna oddaja; 11.00 Glasbeni kvizi; 13.15 Program z Morandijem; 15.10 Ital. nove pesmi, 16.30 Popoldne z Mino; 18.00 Simfonični koncert; 19.30 Glasbena medigra; 20.20 Glasbeni variete; 21.10 Športna nedelja; 21.25 Kvartet Parrenin; 22.20 Zbori z vsega sveta.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Oddaja za ženske; 9.35 Veliki variete; 11.00 Nedeljske pesmi; 11.35 Juke box; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Ansambli; 14.30 Teden aktualnosti; 15.03 Glasbeni dnevnik; 16.10 Preizkušajo se diletanti; 17.30 Športna nedelja; 18.45 Plošče in skeči; 20.00 Sopranistka M. Freni in tenorist L. Alba; 21.30 Orkester; 22.40 Angleške nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožna glasba; 12.20 Mozartove sonate; 14.00 Folk. glasba; 14.10 Bostonski simfonični orkester; 15.30 Strindberg, Črna rokavica; 16.50 Vivaldijeve skladbe; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Koncert; 20.30 Preteklost in sedanjost; 21.00 Srečanje z Manpierom; 23.15 Revija revij.

FILODIFUZIJA

8.00 Sacchini, Prokofjev in Brahms; 9.15 Skladbe G. F. Malipiera; 9.55 Klavirske skladbe; 10.55 Telemann in Beethoven; 12.00 Sopranistki M. Barrientos in R. Scotto; 12.30 Plošče; 13.30 Italijanski godalni trio

SLOVENIJA

6.05, 7.00, 12.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.20 Inform. oddaja; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 «Veseli tobogan»; 9.05 V studiu 14; 10.05 Še pomnite, tovariši... — Bratun-Perko: Vroče februarske noči; 10.30 Pesmi borbe; 10.45 Naši poslušalci čestitajo; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 14.05 «Glasba ne pozna meja»; 15.05 Domače melodije; 16.00 Športno popoldne; 18.00 Koncert opernih arij; 18.30 Bach in Havdn; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.15 Serenadni večer; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Veliki orkestri.

ITAL. TELEVIZIJA

10.00 Nabožna oddaja; 12.30 Settevoci; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 14.45 Športno popoldne; 17.00 Program za mladino; 18.00 E' domenica, ma senza impegno; 19.00 Dnevnik; 19.10 Polčas nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Bruck Giagni: «Silvia»; 22.20 Športna nedelja; 23.05 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Športno popoldne; 21.00 Dnevnik; 21.15 Settevoci; 22.20 TV film: «Terorist».

PONEDELJEK, 31. MARCA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 11.40 Šola; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tamburaški ansambel; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Zborovsko petje; 19.20 Znane melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Fansi; 21.05 Literarna oddaja; 21.25 Melodije; 22.15 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.45 Pianist Vercelli.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Plošče; 10.45 Uspeli motivi; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Melodije; 11.45 Popularne pesmi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.50 Športni ponedeljek; 14.00 Za oddih in razvedrilo; 15.30 Pevski zbori; 16.40 Pevci; 17.00 Od opere do opere; 17.30 Razni ansambli; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Glasbeni spored; 22.10 Pisana glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke; 9.10 Zvočni trak; 10.35 in 11.08 Ura glasbe; 11.39 Operna antologija; 12.05 Kontrapunkt; 14.45 Ital. popevke; 16.30 Moderne melodije; 17.05 Program za mladino; 18.55 Kulturne aktualnosti; 19.30 Luna park; 20.15 Sestanek petih; 21.00 Koncert; 22.30 Glasbeno govorni spored.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 10.00 Roman; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Tedenski športni pregled; 14.00 Juke-box; 14.45 Glasbena paleta; 15.15 Znanstvena oddaja; 15.35 Neapeljske pesmi; 16.35 Glasbena enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Plošče; 20.01 Glasba po željah; 21.10 Nočni program; 22.10 Kvizi narobe; 22.40 Francoske plošče.

III. PROGRAM

10.00 Brahms in Čajkovski; 10.45 Haydnova Simfonija štev. 49; 11.25 Od gotike do baroka; 12.35 Beethoven in Dukas; 14.00 Nove interpretacije; 14.30 Na sporedu je Prokofjev; 15.30 Puccinijeva «Suor Angelica»; 17.20 Francoščina; 17.45 Dallapiccola; 18.45 Kulturni pregled; 19.50 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

10.10 Wardova glasba; 10.20 Mozartove sonate; 11.00 Paisiello, Boccherini in Hummel; 12.00 Folk. glasba: španske narodne; 12.15 Londonski filharmonični orkester; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Za mlade radovednece; 9.10 P. Mihelčič: Pomladna; 9.30 Paleta zvokov; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Lahka glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalni orkestri; 14.05 Lepe melodije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.40 Gerresheimer madrigals chor; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Iz Lortzingove opere «Car in tesar»; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Signali»; 18.35 Mladinska «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Poje Sonja Gaberšček; 20.00 Skupni program JRT — v odmoru: «Kulturne diagonale»; 22.15 Za ljubitelje jazza; 23.05 Literarni nokturno — F. Benedetič: Pesmi; 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 11.30 in 15.00 Šola; 12.30 Francoščina; 13.00 Roditeljski krožek; 13.30 Dnevnik; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino, 18.45 Knjižna oddaja; 19.15 Poljudna znanost; 19.45 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Poljski film «Vrnitev»; 22.45 Četrt ure z M. Merolom; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Gospodarska panorama; 22.15 Simf. koncert

JUG. TELEVIZIJA OD 30.-III. DO 5.-IV.-1969

NEDELJA, 30. marca

9.05, 20.15 in 22.10 Poročila; 9.10 Kmetijska oddaja; 10.05 Po domače; 10.35 H. Ch. Andersen: Cesarjeva nova oblačila, 10.55 Pionirski dnevnik; 11.25 Filmska burleska; 11.40 TV kažipot, 13.30 Konjske dirke; 14.00 Stockholm: Svetovno hokejsko prvenstvo — Švedska:ČSSR; 16.40 Klatež — film; 18.00 Stockholm. Svetovno hokejsko prvenstvo — Kanada:SZ; 20.45 G. Mihić: Samci — humor; 21.30 Videofon, 21.45 Športni pregled; 22.30 Rokometni turnir — Jugoslavija:ČSSR.

PONEDELJEK, 31. marca

20.00, 22.25 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30, 15.40 Ruščina; 11.00 Splošna izobrazba 16.10 Angleščina; 17.30 Andersen. Veliki in mali Klaus; 18.00 Po Sloveniji; 18.30 Najosnovnejše o psihonevrozah; 18.50 Jazz, 19.20 Kalejdoskop; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 I. Andrić: Zeja — drama; 21.45 S. Rahmaninov: Pesmi; 22.10 En français.

TOREK, 1. aprila

20.00, 22.55 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30, 15.40 Angleščina; 11.00 Splošna izobrazba, 16.10 Francoščina; 17.45 Risanka; 18.00 Mokedajeve pravljice; 18.20 Po sledeh napredka; 18.40 Ansambel Montenegro; 19.05 Športna oddaja; 20.30 3—2—1; 20.35 Nihče ni pomahal v slovo — film, 21.55 Maurice Ravel.

SREDA, 2. aprila

20.00, 22.45 Poročila; 9.35 TV v šoli; 18.30 En français; 18.45 Skrivnosti narave — film 19.15 Glasbena oddaja; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Mladinsko tekmovanje; 21.35 A. Honegger: Devica Orleanska.

ČETRTEK, 3. aprila

20.00, 22.40 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30 15.40 Nemščina. 11.00 Angleščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.45 Pionirski dnevnik; 18.15 Po Sloveniji; 18.45 Turobna jesen — film, 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 J. Bevc: Kadar kupuješ, se ne odloči prehitro; 21.05 Slovenska gledališča, 21.50 Wojeck — serijski film.

PETEK, 4. aprila

20.00, 23.20 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 11.00 Francoščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.55 Naica — mladinski film. 18.50 Pesem in vojaki; 19.00 Svet na zaslonu; 20.30 3—2—1; 20.35 Matejevo življenje — film; 21.50 Veš vem — quizi.

SOBOTA, 5. aprila

20.00, 23.10 Poročila; 9.35 TV v šoli; 15.05 Regata na Temzi; 17.50 Po domače; 18.15 Čarobna piščalka — mlad. igra; 19.15 Nova obdobja Jugoslavije 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 «Popularne plošče 69»; 21.35 Rezervirano za smeh; 22.00 Masčevalci — film. 22.50 TV kažipot

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V SOVODNJAH

Solidarnost uprave s prebivalstvom glede spremembe trase za avtocesto

Jutri delegacija pri deželni upravi v Trstu - Kako je s poimenovanjem ulic in dvojezičnimi napisi na javnih poslopjih in na gostilnah Birokracija zavlačuje ureditev ulične razsvetljave

V petek zvečer je imel občinski svet v Sovodnjah sejo, na kateri je obravnaval in odobril več upravnih sklepov, ki so bili na dnevnem redu. Prava debata pa se je razvila šele pod točko razno, ko so obravnavali nekaj problemov, ki niso bili izrecno na dnevnem redu.

Na vprašanje nekega svetovalca, kako je sedaj s problemom trase za avtocesto skozi Sovodnje, je župan Jožef Češčut odgovoril, da je občinska uprava ukrenila vse potrebno, da pride do spremembe trase v smislu, kot se je zanjo izrekla v posebnem pismu večina prebivalstva. Bili so tudi pri državnem podtajniku Ceccherinliju v Vidmu, ki jim je omogočil, da so lahko predložili točen in dokumentiran načrt za predlagano variacijo cestne trase, s katero bi prizanesli občinskemu središču, ter celo izboljšali potek ceste same. Župan je povedal nadalje, da si nekateri gospodje v Gorici zelo prizadevajo, da bi onemogočili tako spremembo načrta. Vendar je občinska uprava trdno odločena vztrajati pri svoji zahtevi in je v tej zadevi popolnoma solidarna z občani, ki so tudi postavili to zahtevo ter je pripravljena to pokazati na zelo konkreten način, ako na pristojnem mestu ne bodo upoštevali upravičenih zahtev in temeljnih koristi sovodenjskih občanov. Župan je dodal, da bo šla jutri, v ponedeljek popoldne posebna delegacija, v kateri bo on sam, podžupan Janko Cotič in tajnik dr. Bukovec, v Trst na deželno upravo, kjer bodo obravnavali to zadevo in bodo pristojnim organom še enkrat prikazali dejansko stanje.

Svetovalec Vid Primožič je ponovno sprožil tudi problem poimenovanja ulic po slovenskih vaseh, ki naj bi dobile domača imena in vsaj dvojezično. Pokreniti bo treba vse potrebno, da se postavijo dostojni dvojezični napisi tudi na šolskih poslopjih in drugih uradih ter pripraviti gostilničarje do tega, da bodo tudi oni postavili dvojezične napise na svojih lokalih. S tem v zvezi bi bilo treba ponovno zahtevati, da se odpravi dvojna taksa na dvojezične napise, kakor so že dosegli v Trstu. In ker smo v isti državi, bi morali veljati taki predpisi tudi na Goriškem.

Na vprašanje svetovalcev Salomona iz Rupe, kdaj se bo začelo z urejevanjem občinske razsvetljave sta župan in tajnik odgovorila, da je občinska uprava predložila že vso dokumentacijo, ki je potrebna, na pristojnem mestu in morajo sedaj počakati, da bo izdan zadeven odlok. Vsekakor upajo, da bodo lahko s tem delom začeli do jeseni.

Kar se tiče popravila in asfaltiranja ceste iz Dola na Vrh mora občina preden kaj ukrene počakati, da bodo dokončno uredili novo razmejitev med občinama Doberdob in Sovodnje na tem področju. To morajo urediti z odlokom deželne uprave, ki pa mora še izglasovati pooblastilni zakon za take ukrepe. Ko bo to urejeno, bo občinska uprava skušala porabiti za to cesto 6 milijonov, ki so jih prihranili pri licitacijah drugih del.

Med drugimi sklepi upravnega značaja naj omenimo, da so na seji odobrili izboljšanje koeficienta za plače občinskih uslužbencev, ponovno potrdili dosedanje občinske komisije za stalno trgovino, za potujoče trgovce ter pooblastilo za izredno delo občinskih uslužbencev. Spremenili so tudi pogodbo z vodovodnim konzorcijem CAFO, kjer bo morala sovodenjska občina zaradi podražitve gradbenih del k svojemu prvotnemu deležu od 6.5 milijona lir dodati še 1.741.039 lir. S tem v zvezi je bil govor tudi o razširitvi vodovodnega omrežja, za kar pa morajo še poiskati najbolj ustrezno rešitev glede financiranja v zvezi z napeljavo vode tudi do mirenskega bloka.

Seja predsedstva SKGZ v Gorici

Na seji predsedstva Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je bila v Gorici, so člani razpravljali predvsem o nekaterih kulturno - prosvetnih vprašanjih, ki zadevajo življenje slovenske narodne skupnosti na Goriškem. Preučili so nadalje novonastali položaj okoli šolskega patronata v Repentabru ter se ukvarjali z vprašanji, ki se pojavljajo v nekaterih članicah SKGZ. Ob koncu seje je predsednik Gorazd Vesel voščil Milanu Bolčiču ob njegovi 60-letnici ter ob tej priliki razvil nekaj misli o idejnih izhodiščih ter liku manjšinskega delavca.

Opozorilo sindikatov občinski upravi v Gorici

Tajništvo sindikata za krajevne ustanove pri CISL je ob skorajšnjem zaključku krize levega centra v goriški občinski upravi naslovilo na to upravo opozorilo glede njenih obveznosti do občinskih uslužbencev. Ti slednji čakajo že leta na ureditev svojega položaja ter so postavili dne 27. februarja točne in ultimativne zahteve, za katere so občinski uslužbenci proglasili tudi tridnevno uspelo stavko. Sindikati ne bodo trpeli nadaljnjega odlašanja in zavlačevanja rešitve teh problemov z izgovorom nadaljnjega preučevanja.

Med temi zahtevami so: 1. zagotovilo, da bodo stalno namestili vse občinske uslužbence; 2. skrajšani rok za predložitev problema v obravnavo občinskemu svetu; 3. novi organik mora upoštevati predloge in pripombe sindikatov in 4. takojšnje izplačilo primerne akontacije na račun bodočih poviškov.

DOLGE KOLONE VOZIL PRI RDEČI HIŠI

Goriška vrata je potrebno odpreti bolj na stežaj

Ob sobotah in ob nedeljah sta potrebni tudi dve uri čakanja za prestop meje - Obljubljeni prehod na Solkanski cesti je v zamudi za nekaj let

Najbolj odprta meja na svetu, kakor upravičeno imenujemo italijansko - jugoslovansko mejo, občasno ni več takšna, ampak se zapirá za promet vozil in ljudi. Ta trditev najbrž ne velja za vso mejo, pač pa samo za nekatere odseke in še to samo za določena razdobja. Da ne bomo po nepotrebnem izgubljali besed, naj takoj povemo, da imamo v mislih goriški mejni sektor, ki je menda izmed vseh treh sektorjev, h katerim prištevamo še tržaškega in videmskega, najbolj nesrečen.

Vedeti moramo, da nahajamo na goriškem sektorju samo en prehod prve kategorije, ki je namenjen tudi potnim listom, in to je prehod Rdeča hiša, medtem ko jih imamo na Tržaškem kar štiri in na videmskem tri. In vendar predstavlja Gorica s svojim velikim furlanskim zaledjem pomembna vrata za vstop v Slovenijo, kakor je po drugi strani prav tako pomembna za Slovence, ki potujejo v Italijo. Vrhu tega moramo povedati, da rasteta druga ob drugi Gorica in Nova Gorica, med katerima se spletajo — prav zaradi njune neposredne bližine — vse tesnejši medsebojni človeški stiki.

Tako smo danes priče izrednemu prometu vozil in ljudi preko edinega mednarodnega prehoda pri Rdeči hiši, ki ima svoje konice ob sobotah in nedeljah, dnevih pred prazniki in ob določenih urah tudi ob drugih dnevih v tednu. Nič izrednega se ne dogaja, če stoji avtomobilist, ki se ob sobotah vrača iz Jugoslavije, po dve uri v vrsti, preden lahko zapusti italijanski mejni prehod. Čakanje po pol ure pa je postalo skorajda vsakodnevna normalna praksa. Žal, nastajajo kolone samo v prometu, ki je usmerjen proti Italiji, medtem ko gre v nasprotno smer veliko hitreje. Delno so za takšno stanje krive carinske oblasti, ki ne povečajo za pregledovanje avtomobilov števila zaposlenih uslužbencev, predvsem pa takšno stanje nastaja zaradi pomanjkanja večjega števila mejnih prehodov.

Po nekaterih vesteh bi morali že v letošnji poletni sezoni odpreti novi mednarodni mejni prehod na Solkanski cesti. Njegova otvoritev pa težav ne bo odstranila, zakaj na tem prehodu že sedaj nastajajo ob koncih dolge vrste propustničarjev, ki čakajo tudi po pol ure, preden lahko krenejo dalje. To pomeni, da prehod na Solkanski cesti, — če bo letos do njega prišlo — ne bo bistveno pripomogel k olajšanju prehajanja meje na goriškem sektorju. Že sedaj bi bil potreben mednarodni prehod, ki ga načrtujejo v bližini Vrtojbe, če bi hoteli pospešiti vse obmejne operacije tovornega avtomobilskega in osebnega prometa.

Ker pa bomo morali počakati še nekaj let, preden ga bodo dogradili, bomo morali izgubiti še precej časa v vrstah na prehodu Rdeča hiša in morda Solkan. Ob teh ugotovitvah pa se nam vsiljuje zaskrbljenost tudi za poletno turistično sezono, ki je skorajda pred durmi.

Danes v Gorici občni zbor Kmečke zveze

Kmečka zveza v Gorici sklicuje občni zbor svojih članov. Zbor bo danes, 30. marca letos ob 9. uri v dvorani kluba «Simon Gregorčič» na Korzu Verdi 13. Na dnevnem redu so poročila odbornikov o delovanju zveze v preteklem obdobju ter pogovor o načrtih za delovanje v prihodnosti.

Odbor vabi vse svoje člane, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Davčne prijave v Doberdobu

Jutri, v ponedeljek, na zadnji dan za davčne prijave Vanoni bodo na županstvu v Doberdobu sprejemali take prijave do 12. ure. Kdor je dolžan vložiti prijavo, pa tega še ni storil, naj se torej podviza jutri zjutraj in naj ne čaka zadnje ure

Premestitve učiteljev

Šolsko skrbništvo v Gorici sporoča, da bodo jutri, 31. marca postavili na vpogled na oglasnih deskah pri šolskem skrbništvu, šolskih ravnateljstvih in pri nadzorništvu odlok za premestitve osnovnošolskih učiteljev v šolskem letu 1969-1970. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 30. aprila 1969.

V Novi Gorici dobili poklicno gledališče

Občinska skupščina v Novi Gorici je na svoji zadnji seji v petek sprejela izredno pomemben sklep o ustanovitvi poklicnega gledališča v tem mestu. S tem bo Goriško gledališče, ki ga iz mnogih gostovanj poznamo tudi v zamejstvu, lahko hitro napredovalo. Novogoriška občina bo za njegovo financiranje prispevala vsako leto okrog 50 milijonov starih dinarjev, druga sredstva pa bodo dajale ostale občine na Primorskem ter slovenska vlada.

Gledališče bo gostovalo po vsej Primorski ter v zamejstvu. Postopno bo imelo 22 igralcev ter potrebno število tehničnega osebja. O prihodnjih načrtih bo podrobneje govoril direktor ansambla, režiser Jože Babič na tiskovni konferenci v prihodnjem tednu.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 30. t. m. ob 16. uri ob 20. uri v Prosvetni dvorani, GORICA, Korzo Verdi 13

NEIL SIMON

ZARES ČUDEN PAR

komedija v treh dejanjih
Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvorane.

Kino

CORSO. 15.15: «La notte dell'agguato», G. Peck in E. Marie Saint; kinemaskopski film v barvah.
VERDI. 15.15: «L'uomo della cravatta di cuoio», C. Eastwood; ameriški film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO. 15.15: «Joe cercati un posto per morire», P. Petit in J. Hunter; francoski kinemaskopski film v barvah.
VITTORIA. 15.15: «Silvia e l'amore», A. Infanti in A. Rosati, Italijanski barvni film. — Mladini pod 18 letom prepovedan
CENTRALE. 15.15: «La battaglia dell'ultimo panzer», G. Madison in E. Schurer; italijansko-španski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «L'ultimo delle aquile», T. Mifune. Kinemaskope v barvah.
EXCELSIOR. 14.00: «L'mante di gramigna», G. M. Volonté in S. Sandrelli. Barvni film.
PRINCIPE. 14.00: «Brucia, ragazzo brucia», F. Prevost in G. Macha. Barvni film.
S. MICHELE. 14.00: «Tarblach», R. Wood. V barvah. Dodatek «Apollo K.», O. Hardy in S. Laurel.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Mat Helm ljubi in ubija», ameriški barvni film — ob 16., 18. in 20.15.
Deskle: «Deset božjih zapovedi», ameriški barvni film — ob 16. in 20. uri.
Renče: «Jastreb iz Kastilje», italijansko-španski barvni film — ob 15. in 19.
Kanal: «Tujec v mestu», italijanski barvni film — ob 16. in 20.
Prvačina: «Imam dve mami in dva očeta», jugoslovanski barvni film — ob 16.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Soranzo, Verdijev korzo 57, tel. 28-79

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Centrale» dr. Fitz in Enneri — Trg republike 26 — tel. 72341.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes je v Gorici odprta cvetličarna Micheli Ferdinando, Ulica XXIV Maggio 22, tel. 23-39.

Razna obvestila

FILM «LUCIJA» bodo vrteli v torek, 1. aprila tudi v Gorici v dvorani kluba «S. Gregorčič» Verdijev korzo 13. Začetek ob 20.30. Film je prirejen po Finžgarjevi povesti «Strici» ter je zelo ugajal povsod, kjer so ga prikazali na Goriškem.

Tista prosvetna društva, ki ga še niso prejela, pa bi ga želeli videti, naj sporočijo na SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I., tel. 24-95.

Izleti

POPOLDANSKI IZLET priredi SPD na velikonočni ponedeljek in sicer na Kras z obiskom Repentabra in Velike Repna. Podrobne informacije pri vpisu na sedežu v Gorici, Ul. Ascoli 1/I.

V PRIČAKOVANJU IZVEDBE DRŽAVNE REFORME

Izdatna podpora dežele goriški pokrajinski upravi

Pokrajinski umobolnici bodo prispevali po 500 milijonov letno za tri leta

Na nedavnih pogajanjih za obnovo leve sredine v deželni upravi je bil sklenjen tudi sporazum med KD in PSI o podpori goriški pokrajinski upravi, katere proračun se že vsa povojna leta nahaja v zelo kritičnem položaju. Vsi dolgovi goriške pokrajinske uprave znašajo nad pet milijard lir in ni upanja, da bi se ta stvar ugodno rešila dokler ne bo sprejeta toliko pričakovana reforma financ krajevnih uprav.

Vsakoletni primanjkljaj goriške pokrajine je približno pol milijarde lir. V precejšnji meri gre za kritje deficita goriške umobolnice, ki zahteva zelo veliko število uslužbencev (zdravnikov, bolničarjev, itd) zaradi uvedbe nove terapije. Država je priznala pravilno zdravniško linijo goriške umobolnice in novi psihiatrični zakon določa obširno pomoč pokrajinskim upravam. Ta pomoč pa bo začela prihajati šele letos.

Da bi nekako dali priznanje goriški pokrajinski upravi za pionirsko delo na polju psihiatrije in ji istočasno pomagali iz finančnih stisk, ki so nastale tudi zaradi te modernizacije, so se politiki leve sredine na nedavnih pogajanjih domenili izdelati zakon, ki bo določal, za dobo treh let, deželno pomoč goriški pokrajinski upravi v višini milijarde in pol lir, to se pravi po petsto milijonov na leto.

Na tak način bo moč že letošnji proračun pokrajinske uprave skoro uravnovesiti. Pokrajinska uprava bo s svoje strani lahko napravila nekatera druga nujna dela, istočasno pa bo morda ugodila zahtevam svojih uslužbencev, ki zahtevajo boljše plače; tem zahtevam ni bilo doslej moč ugoditi prav zaradi slabega finačnega položaja uprave

Povedati je tudi treba, da so politiki PSI in KD to pomoč dosegli ob precejšnjem negodovanju nekaterih pristašev teh dveh strank, ki so na stvar gledali le s svojega lokalističnega gledišča. Tem ni šlo v račun, da se Gorici daje kakršna koli finančna pomoč.

Za predsednika SPD izvoljen Slavko Rebec

Pred nekaj dnevi je imel na zadnjem občnem zboru SPD izvoljeni odbor svojo prvo sejo, na kateri so za predsednika ponovno izvolili Slavka Rebca. Ostale funkcije v odboru so takole porazdeljene: podpredsednik Bernard Bratož, tajnica Jožica Smet, namestnik Borut Leban, blagajnik Artur Koshuta, namestnik Rudi Brajnik, gospodar Peter Čermelj, namestnik Boris Pintar, preglednika računov Zdenko Vogrič in Emil Valentinčič; v odboru so še Ivan Zavadlav, France Mermolja, ki je načelnik mladinskega odseka in Aldo Bavcon, ki je načelnik smučarskega odseka.

Odborniki so se pogovorili o bodočem delu društva. Prvi izlet po občnem zboru bo na velikonočni ponedeljek in bo družinskega značaja. Avtobus bo izletnike odpeljal na Kras, in sicer v Veliki Repen na Tržaško. V restavraciji pri Križmanu bo prosta zabava združena s srečolovom.

Zaprta cesta Doberdob-Selce

Na prošnjo družbe Autovie Venete je predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli odredil, da ostane odsek pokrajinske ceste med Doberdobom in Selcami zaprta za promet od 8. ure dne 2. aprila pa do 18. ure dne 11. aprila. V tem času bodo preusmerili promet na cesto Doberdob-Redipuglie. Družba Autovie Venete je dolžna postavili ustrezne prometne znake.

VESTI IZ ŠTEVERJANA

Danes občni zbor kmečke boln. blagajne

Danes dopoldne ob 11. uri bo na županstvu v Števerjanu reden letni občni zbor občinske kmečke blagajne (mutue). Na dnevnem redu je poročilo o poslovanju v lanskem letu in odobritev obračuna. Obravnavali bodo tudi proračun za leto 1969 ter se pomenili o raznih tekočih zadevah, ki so v zvezi z zdravniško in bolniško oskrbo zavarovancev. Naj dodamo, da se je lanski prebitek v blagajni od prekoenega milijona lir znižal na 700 tisoč lir, ker so morali povrniti številnim zavarovancem stroške za zdravniške preglede. Te stroške jim vrnejo 100-odstotno.

Za varnost prometa ob praznikih

Notranje ministrstvo je poslalo vsem oddelkom cestne policije okrožnice z navodili za okrepitev varnostne službe ob priliki velikonočnih praznikov

Goriški prefekt je s tem v zvezi poslal priporočilo tudi županom zlasti onim iz Gorice, Tržiča in Gradeža, naj v sodelovanju s cestno policijo sprejemajo ustrezne ukrepe za varnost prometa na cestah naše pokrajine. Obenem je priporočil policiji, naj v posebnih problemih takoj zahtevajo odvzem šoferske izkaznice krivcem pri hujših prekrških.

En teden zaprta vladna knjižnica

Ponovno opozarjamo vse zainteresirane, da bo ta teden vladna knjižnica v Ulici Mameli zaprta zaradi vsakoletnega pomladanskega čiščenja.

Lov na divje race

Predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli je na osnovi veljavnih predpisov izdal odlok s katerim določa lov na divje race, gosi in drugo divjačino tega rodu do druge nedelje meseca aprila. Izjemo tvorijo vodna kokoška in ključnač.

Pri padcu v Štandrežu se je ponesrečil

Včeraj dopoldne nekaj po 11. uri so sprejeli za 15 dni na zdravljenje v goriško splošno bolnišnico 88-letnega Giuseppa Vescera, ki je po rodu iz Apulije ter živi sedaj kot upokojenec v Štandrežu ,Ul. Ortigara 7. Ko je šel malo prej po Mihaelovi ulivi v Šandrežu, se mu je zavrtelo v glavi padel je in si pri tem zlomil desno nogo v kolenu in odrgnil po rokah.

PROSVETARJI katoliškega društva «Sedej» v Števerjanu, ki so preteklo nedeljo z uspehom gostovali v župnijski dvorani v Štandrežu, bodo na Belo nedeljo nastopili z Jurčič-Govekarjevo igro «Deseti brat» tudi v Medani.

Včeraj-danes

ROJSTVA. SMRTI IN POROKE

Od 24. do 29. marca se je v goriški občini rodilo 23 otrok, umrlo 11 oseb, poročilo sta se dva para in 4 so oklicali.

ROJSTVA: Roberto Gruntner, Alessandro Deana, Roberto Furlan, Mario Di Marco, Federica Maestri Prieri, Roberta Giacuzzo, Egon Tomšič, Patrizio Stocco, Maria Cristina Mazza, Massimo Ferligoi, Serena Marchetti, Cristina Marocco, Maria Francesca Sordi, Fabio Beltrame, Michela Cravich, Fulvia Cravich, Sira Blasizza, Enrico Gabrielli, Arianna Poletti, NADJA Marassi; Alessandro Rubera, Cristina Balsini in Anna Rolf.

SMRTI: gospodinja 88-letna Leopolda Nemec; upokojenka 72-letna Adalberta Ussai; 84-letni Giuseppe Primo Clocchiatti; upokojenec 59-letni Romano Medeot; upokojenec 75-letni Umberto Buffon; devet mesecev stara Claudia Zuppel; upokojenka 77-letna Angela Contus vd Cipolla; upokojenka 85-letna Mercedes Gurtner; upokojenec 85-letni Muarizio Delise; kmet 68-letni Franc Mačus; gospodinja 79-letna Margherita de Pott vd. Prandi di Ulmhrot

POROKE: mizar Adriano Bertossi in gospodinja Franca Bergamasco; podčastnik Luigi Canale in profesorica Bruna Nalesco.

OKLICI: finančni oficir Pietro Menichini in učiteljica Rosaria Fabi; hidravlik Guido Princi in delavka Maria Olivo; pek Filadelfio Pellegrino in delavka Alida Rizzante; prodajalec Bruno Codermazzi in tekstilka Ivana Giacometti.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Obsojena šoferja iz Ločnika in Jazbin, ker sta vozila vinjena

Še ena pokvarjena prepustnica - Oproščen industrialec, ker je tropinovec ustrezal predpisom

Goriški okrajni sodnik dr. Laudisio je obravnaval včeraj dopoldne celo vrsto drobnih razprav zaradi raznih prekrškov.

Ker ni rabil neslepeče luči pri avtomobilu, ko se je srečal z drugimi avtomobili in ker je šofiral pijan, se je moral zagovarjati 58-letni Franc Janni iz Ločnika, Trg S. Giorgio 34. Dne 31. marca lani nekaj pred polnočjo so ga ustavili varnostni organi na cesti pri Madonnini zaradi sumljive vožnje ter ga prijavili sodišču. Janni je dejal, da se je vračal s poslovnega potovanja v Jugoslaviji, kjer je popil nekaj kozarcev vina, ki mu je šlo v glavo. Sodnik ga je obsodil na mesec dni aresta in 60 tisoč lir globe. Branil ga je dr. Gregorig.

Zaradi okvare svoje prepustnice, iz katere sta manjkala dva lista, je moral pred sodnika 32-letni Giorgio Marizza iz Gradiške, ki je po poklicu zidar ter so ga presenetili dne 6. junija lani ob 16. uri na prehodu pri Rdeči hiši. Mož je izjavil, da je en list iztrgala njegova dve in polletna hčerka, drugega pa je iztrgal sam, da se ne bi poznalo in bi mu ne bilo treba obnavljati še nove prepustnice. Za sodnika pa tako opravičilo ni bilo dovolj in ker je bil mož že enkrat kaznovan, ga je obsodil na 4

MAMILA — PREGREHA SEDANJOSTI

Pesnik Baudelaire je kadil opij ko je pisal knjigo «*Umetni paradiž*»

Dandanes povprašuje mladina po marihuani in LSD, ki se razlikuje od hašiša, ker je umetno pripravljeno mamilo

Vedno pogosteje imamo priložnost brati in slišati o tem, kako bolj ali manj uspešno tihotapci prevažajo z Vzhoda na Zahod razna mamila in o tem, kako se posamezniki in tudi večje ali manjše skupine ljudi vdajajo uživanju raznih mamil in o posledicah, ki jih čutijo potem ti nesrečniki.

Kaj je, kar navaja ljudi, da se vdajajo uživanju mamil? Da bi ubežali kruti resničnosti in obupu ter si pričarali z njimi nekaj hipov lepih sanj. Pri vsem tem pa je najbolj žalostno, da je prav mladina, ki najpogosteje podlega tej strasti in s tem drvi v pogubo.

Katera so pravzaprav ta mamila, kako učinkujejo in kakšne posledice povzročajo?

Da štejemo tudi alkohol k mamilom, komaj da verjame današnja družba. V Veliki Britaniji so pa že pred 50 leti ustanovili posebno strokovno komisijo, ki naj bi raziskala, kako učinkuje alkohol na človeški organizem. Predsednik te komisije lord D'Abernon pa ni bil zadovoljen niti z delovanjem komisije niti z njenimi uspehi. In vendar so že takrat toliko vedeli o alkoholu, da je v primeri s tistim naše znanje o mariuhuani ali LSD toliko kot nič. Pri tem pa smo se na alkohol že navadili, da ga skoraj nimamo več za mamilo, čeprav v resnici je.

«Alkohol,» je lord D'Abernon napisal v svojem poročilu, «je kaj nehvaležna tema. Večina oseb, ki se za to vprašanje zanima, se je že zdavnaj opredelila zanj ali proti njemu. In med takimi, ki se zavzemajo za to, da bi kako drugače obravnavali vprašanje alkohola, so v večini ljudje, ki tega ne počno zato, da bi kaj novega dognali, da bi zatirali alkoholizem, marveč mnogo bolj zato, da bi našli način, kako bi alkohol pred javnostjo zagovarjali in ga branili.»

Toda izkazalo se je, da je učinek alkohola prešibak, da bi mogel že kmalu po zaužitju pričarati zaželeni «občutek sreče». V ta namen ga je treba zaužiti veliko množino. Mnogo večji učinek kot alkohol ima kajenje hašiša. V Evropi so bili prvi kadilci hašiša v Parizu.

Francoski umetniki so imeli v Parizu pravcati kljub kadilcev hašiša v hotelu Pimodan. Tam so se zbirali Theophile Gautier in Gerard de Nerval, Victor Hugo in Honoré Balzac ter pesnik Baudelaire. O tem so govorili, da so njegova dela «poetična slika mamila», kar pa je malo verjetno. Res pa je, da Baudelaire ni več užival hašiša, ko je napisal svojo knjigo o «umetnem paradižu», marveč je že začel kaditi opij.

Mamilom so očitali, da so zdravju škodljiva, da učinkujejo asocialno ali antisocialno in da povečujejo kriminalna dejanja.

Nemški publicist Rudolf Walter Leonhardt je napravil v listu «Die Zeit» nadvse zanimivo sliko o mamilih. Kjer ni alkohola in nikotina, ker je razpečavanje z zakonom prepovedano, je na vrsti kokain. To je klasično «omamno sredstvo», ki ga v ta namen rabijo tudi v zdravilstvu.

Kokain, ekstrakt listov južnoameriškega grma koke, uporabljajo na razne načine. Njuhanje kokaina je bilo nekoč najbolj v navadi. Je pa ta način najmanj učinkovit. Dandanes uživajo kokainisti to mamilo s tabletami ali pa si vbrizgajo kokain z injekcijo. Ta način je najbolj učinkovit.

Omamno sredstvo je tudi opij. Čeprav je moč najti opij v njegovi prvobitni obliki v naravi, saj ga pridobivajo iz narezanih makovih glavic kot neke vrste smolo, so znali spetni kemiki, oziroma lekarnarji to snov razčleniti še na njene sestavine alkaloide. Najbolj znani alkaloidi morfija so morfij (morfin) in kodein. Iz morfina so začeli umetno izdelovati heroin. Izkazalo se je, da je povpraševanje po heroinu večje kot po morfinu.

Dandanes je še največje povpraševanje, zlasti med mladino, po marihuani in LSD. Obe mamili pripadata k zelo cenjeni družini in sta si verjetno v tesnem sorodstvu. Njuna domovina je po vsej verjetnosti Mehika. Marihuano pridobivajo iz neke vrste konoplje cannabis indica. V Indiji jí pravijo karas ali bang ali pa kif, na Kitajskem ma, v Južni Afriki daggs, v Alžiriji davameš, v Južni Ameriki maconha ali djama, vendar pa je v Evropi znana z arabskim imenom hašiš. Medtem ko pridobivajo orientalski hašiš iz stebel konoplje semenice, rase v Ameriki neka vrsta konoplje, ki ima svojo «čudežno» moč v listih. Najboljša marihuana prihaja iz Mehike. Gojitelji te rastline morajo seveda opravljati svoj posel ilegalno, skrivaj, ker je v vseh državah to z zakonom najstrože prepovedano. In prav zato ta posel precej nese. Pozna pa se, da morajo vse delo pridelovalci opravljati ročno, zato niso listi enakomerno zeleni in sploh niso uležani.

LSD se razlikuje od hašiša, ker je umetno pripravljeno mamilo. V kemiji so ga odkrili že leta 1943. Šele leta 1955 pa so ga jeli uživati, ko je angleški «prerok» Aldous Huxley razglasil, da je to idealno sredstvo, ki povzroča najčudovitejše halucinacije.

Opis omamnega stanja, ki ga povzroči hašiš se ne zdi neprizadetemu človeku nič posebnega, kvečjemu sprejema tako opisovanje o «rožnato-grozljivih» predstavah s posmehom.

«Ko je začel kaditi, se mu je rahlo vrtelo v glavi, podobno kot pri navadni cigareti, če kdo ni že dolgo kadil. Njegova partnerica je tudi kadila, da bi skupaj dognala in poskusila, kako učinkuje kajenje hašiša na seksualno izživljanje. Bila sta pripravljena na sleherno orgijo. Toda on je dejal, da ne občuti nič posebnega in da se počuti pravzaprav slabo. Namesto 'seksa' sta našla slabost...»

Ker vpliva redno uživanje mamil kvarno na človekovo zdravje in postane vsakdo, ki se takemu uživanju vda, suženj mamila, kar privede do njegovega telesnega in duševnega zloma, povsod po svetu močno preganjajo zlasti razpečevalce mamil, a tudi uživalce. Vendar pa se ta razvada ne da zatreti, kajti želja po mamilu je pri uživalcu tako močna, da je pripravljen na sleherno žrtev, samo da more priti do svojega dražila. Obenem pa so tudi cene vseh vrst mamil tako visoke, da so zaslužki pri razpečavanju ogromni. Kljub temu pa je včasih le težko dobiti mamilo. Včasih si iznajdljivi uživalci pomagajo tudi z nadomestki.

Tako se je dogodilo nedavno na Dunaju, ko so opazili, da so nekateri znani uživalci mamil odkrili novo mamilo. Marihuane ni moč nikjer več dobiti, a je tudi zelo draga, če jo kdo tu pa tam le iztakne. In tako so se lotili uživanja mačje mete. To so pravzaprav odkrili že prej v Kaliforniji. Mačja meta je rastlina, ki jo primešajo hrani za mačke, katero dajejo «salonskim» mačkam, živečim v gosposkih hišah. Trgovci, ki prodajajo to hrano, so se kar čudili, kako mnogo ljubiteljev mačk se je kar nenadoma zadnje čase pojavilo na Dunaju. No, nazadnje so le ugotovili vzrok tega.

Mamilom vdane osebe so pravzaprav duševni bolniki. Zato jih je treba zdraviti na posebnih klinikah. Vendar pa takih zavodov ni mnogo ter niso povsod. Zlasti pa je tako zdravljenje drago in dolgotrajno, a še ni nobenega jamstva, da je tudi uspešno. Vse to pa pomeni veliko breme za človeško družbo.

S. A.

Na sliki vidimo filmsko igralko Pamelo Tiffin, staro 26 let, ki je prejšnji mesec sodelovala pri snemanju filma «Nadangel» v Italiji. Leta 1962 se je poročila z ravnateljem lista «Herald Tribune» in se je z njegovo pomočjo uveljavila v filmu, kasneje pa se je ločila od njega in prišla v Rim, da «preboli» svoje čustveno razočaranje. Ta mesec se je vrnila v Ameriko, kjer sodeluje v nekem drugem filmu, potem pa bo poskusila celo v gledališču v Los Angelesu, kjer bo skupaj z Richardom Basehartom igrala v igri Čehova «Striček Vanja». Upajmo, da bo tudi tako sposobna, kot je lepa...

Živali in zveri za zoološke vrtove vedno bolj pogosto prevažajo z letali

Leta 1964 so uvozili v Ameriko 160.000 opic, ki so jih potrebovali po laboratorijih za poskuse

Trikrat na teden prileti v Amsterdam letalo iz Orienta s kaj čudnim tovorom. Poglejmo: 4000 liščkov z Jave, 100 opic in 6000 tropskih ribic. Vsak ponedeljek pa pristane v New Yorku letalo družbe Pan American z 200 opicami na krovu. Sme se trditi, da potuje z letali več živali kot ljudi. Ne da bi mislili, da potuje z letalom le kak plemenit kuža k novemu gospodarju ali kak lev v zoološki vrt. Ne! Danes potujejo s temi modernimi sredstvi cele kolonije živali. Ti mednarodni živalski transporti so zelo donosna gospodarska panoga. Vedno potrebujejo zdaj tu zdaj tam na svetu na pr. konje za dirke ali piščance za farme ali celo cepivo za nalezljive bolezni itd. Ta potovanja živega blaga pa povzročajo polno novih problemov. In čim bolj je transportno podjetje z modernimi sredstvi opremljeno, tem bolj se mu nudi dobičkonosno delo.

Poglejmo, kako je s temi potovanji. Krokodili smejo biti en teden brez hrane, morajo pa jim nuditi mnogo vode. Nekateri plazilci ne prenašajo nizkih temperatur. Biti morajo vedno v ogretem zraku nad 20 stop. C. Ptiči ne jedo, če ni svetlobe. V temnih prostorih poginejo od gladu. Pingvinom in tjulenjem je treba dajati iz roke jesti, ker če pade hrana na tla, je ne poberejo več. Afriški sloni se hranijo s senom, azijski pa s sladkornim trsom. Pred nekaj tedni so v Kalkuti naložili tri azijske slone. Vsak je tehtal 900 kg. Po poti so dobivali sladkorni trs. Na potovanju so vsi trije sloni imeli izreden tek. Ko so leteli nad Irakom, jim je hrane zmanjkalo. Strežno osebje ni bilo v skrbeh. Po radiu so prosili v Carigrad, naj jim preskrbijo dve toni hrane. In točno, ko so v Carigradu pristali, jih je čakala na letališču hrana sladkornega trsa.

Leta 1964 je prišlo v Ameriko 160.000 opic, ki so jih potrebovali po laboratorijih za poskuse. Po navadi potujejo opice v oddelku za prtljago. Opozorili so nastavljence, da opice kaj rade odpirajo kletke. In zgodilo se je tudi sedaj. Pilot je radiotelegrafiral na letališče v New York in prosil za dovoljenje, če sme pristati, ker so ušle opice iz kletk in delajo pravo zgago po letalu. Pri pristanku so opice bile na oknih in opazovale radovedneže na letališču. Je pa nastopila tako huda doba za opice na potovanju, da so poginjale. Dobile so hudo drisko. Živinozdravnik v Indiji je ugotovil vzroke te smrtonosne bolezni. Dajali so jim vodo, ki so jo imeli s seboj na letalu in ta jim ni prijala. Morali so jemati indijsko vodo, da so jih napajali. Naslednja nadlega, ki so jo morali rešiti, so bili silni tepeži med opicami v kletkah. Letalska družba je poslala v Malezijo strokovnjaka, ki je v tej deželi opazoval opice v kletkah, pripravljene za prevoz. Našel je v tropu živali prepirljivca, ki ga je izločil iz skupnosti in ga zaprl samega v kletko. Takoj so se druge opice pomirile.

Nikoli pa ne potujejo opice na istem letalu z dirkalnimi konji. Ker njih vriski in režanje konje vznemirjajo in razburjajo. To bi bila velika napaka, če bi pustili vznemirjati dragocene čistokrvne dirkalne konje. In še to. Ni dobro gledati opici v oči, ko se hrani. Pravijo, da postane nevarna ali celo napadalna. Tudi ne potujejo na istem letalu hkrati afriške in azijske opice, ker se med seboj okužujejo.

Je nevarno potovanje živali različnih vrst. Pred leti so v tovornem oddelku bili leopard z Jave in kanarčki. Leopard je vso noč rjovel in tresel rešetko, da bi prišel do kanarčkov. Zjutraj so bili vsi ptički mrtvi, poginili so od strahu. Včasih pa je prisotnost dveh različnih živali koristna. Postavili so v prtljažnik kokoš k slonu, bila mu je za družbo. Konji so bolj mirni v družbi s psom ali pa celo s petelinom. Računajo, da je preletelo ocean nad 2000 dirkalnih konj. S parnikom jih ne pošiljajo več, ker je pot daljša in mučnejša. Z letalom pa gre hitreje, čeprav stane en konj na potovanju en milijon lir. Posebno se poslužujejo letal rejci piščancev, ker je dostava hitrejša. Na potovanju jim ni treba dajati hrane, ker so še v jajcu, sicer pa enodnevno pišče lepo prenese enodneven prevoz. Rejec naroči prostor v letalu, položi jajca v inkubator in po treh tednih gredo piščanci na pot. Več kot en dan pa tako potovanje ne traja, hrane pa ima piščanček s seboj za 72 ur.

Milijon tropskih ribic je potovalo v Orient v plastičnih vrečicah v vodi s primesjo kisika in pomirjevalnih sredstev. Vrečice so bile skrbno izolirane v kartonskih zavojčkih. Družbe so iznašle celo nov sistem odpošiljatve ekvatorialnih ribic. Živalice so zamrznili v suhem ledu in tako odposlali iz New Yorka v Tokio. Pri prihodu so jih odtajali in dognali, da je od petih ribic samo ena poginila. Vsekakor uspeh za to panogo prevozov. Zelo redko pošljejo na pot some. Poslali so jih iz Amerike na Formozo. Potrebovali so jih, da so vzpostavili ravnotežje rib v ribnikih. Zelo pogostoma potuje izbrana goveja živina, ki pa ne dela nikakih preglavic strežnemu osebju. Najštevilnejši popotniki so ptiči, ki potujejo v velikih jatah. Vsako leto gre iz Holandske dva milijona kanarčkov. Iz Tokia 15.000 kanarčkov pev cev gre v Ameriko, iz Nemčije (Harza) nekaj tisoč čez morje. Iz zahodne Afrike razpošiljajo papige. Te ptice niso tako nežne in rahločutne, kakor so kolibriji, ki morajo biti vedno pri močni luči ob epruvetah, iz katerih se cedijo med in sladki sokovi. Upravnik letalske družbe je naročil v Afriki papagaja, ki so ga namestili v pilotki kabini. Ko so ga iztovorili, je ponavljal besede: «Boljšo plačo strežnemu osebju.»

Ob pristankih letal so tudi restavracije za živali, kakor recimo v Londonu, Amsterdamu, Honoluluju in v New Yorku, kjer živali napojijo, nasitijo in očistijo. Odkar je odprta v New Yorku restavracija, se je poslužilo že 386.000 živali iz 126 vrst. Cena nočne oskrbe pa gre od 1500 lir za šimpanza do 4000 lir za bika. (Družba ima stalno v prtljažniku kozo, ki pomirja konje, ko se vznemirijo pred odletom.) Pravijo, da se v Noetovi barki živalim ni godilo tako dobro kakor se v naši dobi godi potujočemu živalstvu

M. P.

Kratke zanimivosti

Walter Chiari, star 45 let, se je v Sydneyu v Avstraliji 22. marca civilno poročil s 25-letno Alido Chelli. Igralec je komaj končal snemanje filma «Stisni rožo, stisni grozd». Kljub precejšnji razliki v letih se zdi, da sta novoporočenca zelo srečna.

* * *

Carlo Ponti, znani filmski imprezarij in še bolj znani mož Sofije Loren, je bil imenovan za komturja reda umetnosti in književnosti francoske republike. To odlikovanje so že prejeli Juliette Greco, Eugene Ionesco in Jean Marais.

* * *

Slavne gledališke igralke Madeleine Robinson, Edwige Feuillere in Marie Bell so odklonile režiserju Jeanu Cauu vloge v igri «Umor Mistra Georgeja», ker so menile, da je igra preveč drzna.

* * *

Anna Maria Pierangeli nastopa v nekem filmu «Pajčevina» Carla Martinellija. Gre za zgodbo mladega «oporečnika», ki se je ujel v mrežo neke družine, zapletene v razne škandale. Glavno moško vlogo igra v filmu francoski igralec Jean Guy Ruff, ki mu vsi pravijo novi James Dean.

HOROSKOP

Veljaven od 30. marca do 5. aprila 1969

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Glede čustvenih zadev je trenutek izredno ugoden. Ne pokvarite vsega z ljubosumnostjo in nerazumevanjem, saj ljubljena oseba zasluži vse zaupanje. Po začetni negotovosti boste na delu končno razrešili štreno. Gibajte se na prostem.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Uresničili boste svoje načrte skupno z ljubljeno osebo. Sploh boste imeli opravka z vsestransko velikodušnimi ljudmi. Neka oseba se bo vrnila. Na delu boste manj živčni in napeti. Vaše duševno stanje je precej razrvano in zato bi morali počivati.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Vaša težnja k strastnosti se bo okrepila, poleg tega pa boste tudi bolj ljubosumni in sitni. Morbozna čustva je treba ublažiti. Ne bodite v skrbeh, če se vam nekateri načrti na delu izjalovijo. Držite se diete in skrčite količino maščob.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Da ne bi prišlo do razdora z osebo, ki jo imate radi, bodite bolj potrpežljivi in sprejmite tudi kakšno manjšo žrtev. Na delu nadoknadite zamujeno korespondenco. Pomagajte neki osebi, toda naj desnica ne ve, kaj dela levica. Utegnete se prehladiti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nekaj vas zelo vznemirja, toda to je odvisno od vašega razpoloženja in ne od osebe drugega spola. Čas je ugoden za čustvene odnose. Doživeli boste nepričakovano gmotno zadoščenje na delu. Zdravje se bo zelo izboljšalo, toda odpovejte se alkoholu in kajenju.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ljubosumnost je znak ljubezni, toda povzročila vam bo živčnost in spore; zato se ji skušajte izogniti. Ni vam treba biti v skrbeh zaradi tekmeca ali tekmice. Na delu se bo vse izgladilo. Trpeli boste za revmatizmom in utrujeno hrbtenico.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Preženite neutemeljeno ljubosumnost. Opraviti boste morali neko pot, da pojasnite neko negotovost. Priporočamo vam, da ljubljeni osebi nekaj darujete. Na delu vam bodo pojasnili vso stvar, ki vas žuli. Zdravje bo še precej ugodno.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) V čustvenih zadevah ne bodite vsiljivi nasproti osebi, ki vas ne mara. Ne mučite se z razglabljanjem in predajte se dobri volji. Na delu boste imeli mnogo skrbi, toda proti koncu tedna se bodo razblinile. Imeli boste utrujene ledvice.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Če boste v čustvenih zadevah menjali metodo, boste odstranili zamerljivost neke osebe, ki vam je zelo pri srcu. Čakajo vas trenutki sreče. Na delu se zanesite predvsem na lastne moči. Boste nervozni in boste zaradi tega le slabo spali.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V čustvenih zadevah boste tako zadovoljni, da se boste duševno sprostili. Dobro bi bilo, da bi se posvetovali z osebo, ki vas ljubi. Na delu bodite odločni, ker vam bodo nesposobni ljudje hoteli naložiti neko delo. Preosnova v telesu bo prepočasna.

VODNAR (od 21. 1 do 19. 2.) V čustvenih zadevah se boste morali odločiti za neko izbiro. Neki predsodki lahko le škodujejo osebni sreči. Vse boste dosegli z nežnostjo. Na delu boste napredovali, toda imejte vedno odprte oči. Imeli boste precej trudne noge.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Z osebo, ki vam je blizu, se boste brez potrebe pričkali. Končno si boste želeli pomiritve in vse stvari se bodo izgladile. Na delu vas čakajo izvrstne perspektive in zanimivi predlogi. Duševne in telesne energije se vam bodo povečale.

KRIŽANKA

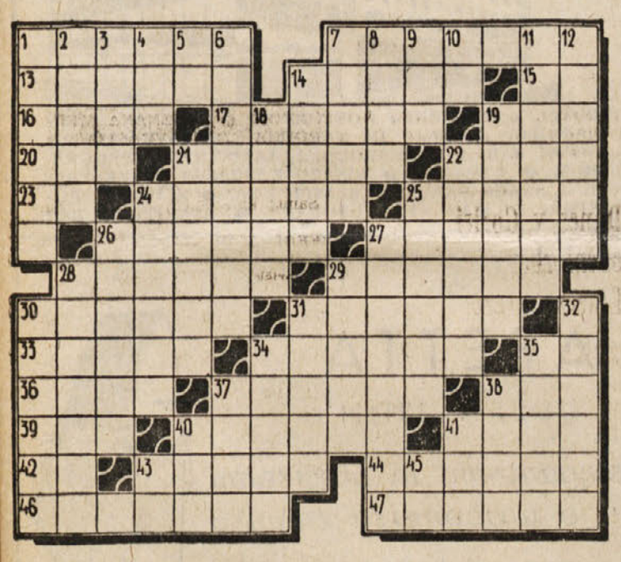

VODORAVNO: 1. popularna Bizetova opera, 7. profit ,13. Homerjeva pesnitev, 14. slavna peruanska pevka (Yma), 15. kemični znak za lantan, 16. ravna plošča na vrhu antičnih stebrov, 17. eno od imen nemškega pesnika Rilkeja, 19. obrtnik živilske stroke, 20. predlog, 21. kardanski zgib, 22. mesto v Vojvodini, 23. veznik, 24 ustavitev, 25. kraj na Dolenjskem, 26. težka kovina (znak Ta), 27. mesto na zahodni istrski obali, 28. slika s prstenimi barvami, 29 ime ruskega skladatelja Musorgskega, 30. znameniti madžarski skladatelj (Bela, 1881-1945), 31. ime francoskega filmskega igralca Hosseina, 33. angleški fizik. Nobelov nagrajenec za kemijo leta 1922 (Francis William, 1877-1945), 34. znak starosti na kovinah, 35. japonska družabna igra, 36. filmska ali gledališka zvezda v ZDA, 37. stara španska popevka, 38. krilo rimske legije, 39. katran, 40. italijansko koncentracijsko taborišče v Furlaniji, 41. utrip s trepalnico, 42. tuj dvoglasnik, 43. deviška kožica, 44. Vzhod, Jutrovo, 46. orožarna, 47. naklep, namera.

NAVPIČNO: 1. strupena sol cianovodikove kisline, 2. ime avstrijskega skladatelja Berga, 3. glavno mesto Saudove Arabije, 4. rastlina, iz katere pridobivajo opij, 6. vrsta močnate jedi, 7. glavno mesto Avstrije, 8. napoved česa slabega, 9. nočni lokal v večjih mestih, 10. začetnici največjega slovenskega dramatika («Hlapci»), 11. prvina, 12. premogovnik v Bosni, 14. znamka čistilnega sredstva, 18. utežna mera v Maroku (nekaj več kot pol kilograma), 19. zagovornik purizma, 21. okraj v Švici, 22. mehiški slikar (Diego, 1886—1957), 24. zavesa, 25. mesto v severni Italiji, 26. mračno brezno, kamor je Zevs vrgel titane, 27. nekdanji ameriški črnski boksarski as z vzdevkom Sugar (Ray), 28. francoski kemik, utemeljitelj bakteriologije (Louis, 1822—1895), 29. pogonski stroj, 30. pristanišče na vzhodni obali Korzike, 31. indijski fizik, Nobelov nagrajenec leta 1930, 32. prazni smisel šale, 34. opažna ploščina, 35. ameriški kozmonavt (John), 37. Rim, 38. ploščina, površina, 40. dvojni destilat brinja, 41. čisto blizu, 43. kemični znak za helij, 45. kemični znak za radij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. mastiks — skleda, 2. antimon — Truman, 3. starec — tri — ona, 4. kot — harem — Nin, 5. Anion — Nal — Kala, 6. kri — Abano — os, 7. P(aul) G(auguin) — etapa — Olt, 8. oral — ten — Sordi, 9. lat — mesto — Don, 10. Una — alt — geront, 11. Kakanj — veletok, 12. Sterne — grimasa.

NAVPIČNO: H. V(ito) G(lobočnik).

TIHOTAPCI

Ciril Gale

šport šport šport šport šport

ODBOJKA — PO NEPRIČAKOVANI ZMAGI V VIDMU

Mlada šesterka Bora deželni mladinski prvak

Borovci so se uvrstili v meddeželni finale mladinskega prvenstva

Zgodilo se je to, česar res ni nihče več pričakoval: v Vidmu so Gasilci doživeli poraz, borovci pa so zmagali. Šesterka Gasilcev je tako povsem nepričakovano izpadla iz nadaljnjega mladinskega odbojkarskega prvenstva, Bor pa se je uvrstil v meddeželni finale, obenem pa je seveda osvojil tudi naslov deželnega prvaka.

Kot je znano so borovci prejšnji teden v Trstu v srečanju z mlado šesterko Gasilcev nepričakovano podlegli nasprotnikom z izidom 2:1. Ta poraz pa tedaj ni bil toliko sad slabe igre «plavih», kot raznih drugih okoliščin. Deželni odbor FIPAV je šele v poslednjem trenutku obvestil borovce, da bo tekma naslednjega dne in so slednji tako nastopili praktično povsem nepripravljeni in poleg tega tudi na igrišču Gasilcev, medtem ko bi morali tako pomembno srečanje vsekakor odigrati na nevtralnem igrišču.

Po porazu z Gasilci borovci praktično niso imeli več nobene možnosti za napredovanje v meddeželni finale, saj skoraj ni bilo verjetno, da bi Gasilci poslednje srečanje s PAV v Vidmu izgubili. Toda zgodilo se je prav to.

Gasilci so v petek zvečer svoje videmske nasprotnike krepko podcenjevali. Toda ti so zaigrali izredno dobro, kmalu so povedli in osvojili prvi set s 15:11. Nepričakovana izguba seta je vnesla med Tržačane precej živčnosti, ki se je odražala predvsem v zmerjanju sodnika in pri tem je mladim odbojkarjem krepko pomagalo tudi prisotno društveno vodstvo. V drugem setu, pri stanju 12:11 za PAV (trener Gianeselli je pred tem že izkoristil za menjavo oba svoja rezervna igralca) so voditelji ekipe Gasilcev grozeče obkolili sodnika na njegovem stolu; ko se je položaj nekoliko umiril se je igra nadaljevala do 14:11. Pri tem izidu pa je neki igralec Gasilcev naslovil na sodnika žaljivo kretnjo, sodnik ga je izključil in ker Gianeselli ni mogel več opraviti menjave je ostalo na igrišču le pet igralcev, s tem pa so Gasilci tekmo izgubili.

Po vseh teh razburljivih dogodkih in nepričakovanem porazu Gasilcev si lahko predstavljamo s kakšnim poletom in borbenostjo so se pognali v bitko mladi borovci, da bi iztrgali zmago nevarni šesterki PAV in si tako v poslednjem trenutku priborili napredovanje v meddeželni finale, ki je bil zanje pred tem praktično že izgubljen. Zmagati pa so morali v vsakem primeru s čistim izidom 2:0, kajti če bi Videmčani osvojili en sam set, bi si že s tem zagotovili napredovanje.

Igra med Borom in PAV je bila vseskozi izredno izenačena. V obeh setih se je igra skoraj ves čas sukala na razdalji dveh točk. «Plavi» so, zavedajoč se pomembnosti tega nastopa, zaigrali sicer nekoliko živčno, a nadvse požrtvovalno in skrbno. Predstavili so zelo izenačeno šesterko v kateri ni noben posameznik vidneje izstopal, pač pa so vsi doprinesli k temu, da ni uspelo Videmčanom ne zmagati, in niti osvojiti seta.

Izida poslednjih finalnih tekem moškega mladinskega deželnega prvenstva sta bila naslednja:

PAV — Gasilci TS 2:0 (15:11, 15:11)
BOR — PAV 2:0 (15:12, 17:15)

Bor je nastopil z naslednjimi igralci: Starc, Veljak, Furlan, Franko, Peterlin, Može, Spetič, Kapelj, Persinger, Požar.

Sodili so: Ribis, Fornasar in Berazzutti.

Končna lestvica deželnega dela mladinskega prvenstva:

Bor	3	2	1	5:2	4
PAV	3	2	1	4:2	4
Gasilci TS	3	2	1	4:3	4
Audax	3	0	3	0:6	0

Večina Borovih mladincev nastopa tudi v odbojkarski D ligi. Na sliki so borovci med tekmo s CSI Videm.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 30. marca 1969

NOGOMET

2. amaterska liga
10.30 v Trstu, Ul. Flavia
Libertas Trst — Juventina

* * *

3. amaterska liga
11.00 v Nabrežini
Vesna — Viani

* * *

08.30 v Nabrežini
Libertas Prosek — Primorje

* * *

11.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Breg — Zaule

* * *

Mladinsko prvenstvo
08.30 v Trstu, Drev. Sanzio
CRDA — Breg

* * *

13.00 v Nabrežini
Gaja — S. Anna

* * *

Naraščajniška liga
10.00 v Podgori
L. Montesanto — Juventina

ODBOJKA

Moška D liga
10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — Olimpija

* * *

10.30 v Zgoniku
Kras — CSI Videm

KOŠARKA

Prvenstvo «I. divisione»
08.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — CRDA

* * *

Moška promocijska liga
16.00 v Gorici, Ul. Battisti
Arte — Bor

OBVESTILO

SŽ Bor

obvešča vse mladince, ki bi se radi udeležili začetniškega košarkarskega tečaja, naj se zbero v torek 1. aprila ob 16. uri na stadionu «1. maj» v Trstu. Tečaj je brezplačen.

Nadja Košuta je bila letos med najuspešnejšimi smučarkami novoustanovljenega smučarskega odseka SPDT.

Smučarji in planinci SPDT za veliko noč na Vojskem

Smučarji se bodo lahko udeležili tečaja, planinci pa izletov

Slovensko planinsko društvo iz Trsta nudi vsakemu, ki ne ljubi le smučanja ampak tudi planine kot take, izredno priložnost, da preživi zelo prijetne velikonočne praznike na Vojskem nad Idrijo. Za tiste, ki tega kraja še ne poznajo, naj zadostuje nekaj vrstic opisa.

Vojsko je majhna vasica, ki leži v nadmorski višini 1087 metrov. Naselje se razteza na več kvadratnih kilometrov obsežni in valoviti planoti nad dolinami Idrijce, Kanomlje in Trebuše. V idrijski okolici je to najvišje ležeča vas. Večina hiš je strnjenih okoli vaške cerkvice in v bližini je tudi planinski dom. Posamezne kmetije pa so raztresene daleč naokrog po vsej planoti. Povsod so zelo primerni tereni za vsakovrstno smučanje. V bližini planinskega doma je na pobočju Škola (1128 metrov) tudi smučarska vlečnica. Za nesmučarje je vse naokrog obilo možnosti za lepe izlete, kot na primer na Hudournik (1144 metrov), od koder je prekrasen razgled na Julijske in Kamniške Alpe, ponekod pa celo na Tržaški zaliv.

Prijetni planinski dom «Rudar», ki bo sprejel naše planince in smučarje, je nastal na zanimiv način. Leta 1960 je bil le še stara kmečka hiša. Ob izdatni gmotni pomoči turističnega društva ter idrijskega rudnika in z velikopoteznim načrtom so nato to stavbo preuredili v pravcati dom. Ima 35 postelj v sobah, 7 skupnih ležišč, kopalnice in celo dvoranico za manjše prireditve.

Nobenemu udeležencu tega «zimovanja» SPDT ne bo manjkalo razvedrila. Na prijetnih sprehodih na svežem zraku bodo vsakdanje skrbi pozabljene.

Smučarje čaka še posebno bogat program. Še pred zajtrkom bo vsak dan predsmučarska telovadba in ogrevalne vaje, pozneje pa bodo začetniki in tudi izurjenejši smučarji vzdolž pobočij vadili plug, kristianijo ali pa prosti spust, smuk. Dreznejše čaka vijuganje okrog vratic. Letošnja tekmovalna sezona je sicer pri kraju, toda že zdaj je treba začeti s pripravami za prihodnjo sezono. Želimo namreč, da bi se naši mladi tekmovalci dobro odrezali v svojih nastopih. Za to pa je treba pokazati mnogo, mnogo dobre volje.

Zato vabimo na Vojsko vse tiste, ki jih mičejo «Killyjeve skrivnosti».

SPDT bo priredilo od 5. do 7. aprila na Vojskem nad Idrijo smučarski pomladanski tabor.

Cena tabora bo 5.000 lir na osebo in je v njo vključen penzion, vlečnica in delno vožnja. Do Kalc si mora namreč vsak udeleženec plačati vožnjo sam (na linijskem avtobusu iz Trsta), vožnja od Kalc do Vojskega pa je vračunana v ceno. Isto velja za povratek.

PROGRAM

Sobota, 5. 4.

Prihod ob 11. uri. Ob 12. uri kosilo, od 13. do 18. ure smučanje ob žičnici pod vodstvom učiteljev; ob 19.30 večerja; ob 20.30 v dvorani prikazovanje panoramskih diapozitivov okolice Idrije in slovenskih Alp. Prikazana bosta še dva filma o lovu in film o vrhunskem smučanju. Po končanih filmih prosta zabava.

Nedelja, 6. 4.

Od 9. do 12. ure smučanje z vaditelji smučarskega kluba Partizan - Rudar Idrija; ob 12.30 kosilo; ob 14. uri tekme v veleslalomu za vse kategorije, pionirji-člani. Po tekmi prosto smučanje ob žičnici; ob 19. uri večerja. Po večerji razglasitev rezultatov in prikaz drugega filma o vrhunskem smučanju. Po filmih prosta zabava in družabni večer.

Ponedeljek, 7. 4.

Zjutraj prosto smučanje ob žičnici; po kosilu prosto smučanje; zvečer odhod.

Prijave samo še do 12. ure t. m. Prijavljence prosimo, da poravnajo do tega dne vpisnino.

Vpisovanje v Ulici Geppa 9 pri Norči Zavadlav.

ŠAH

TURNIR BREGA

Jutri 3. in 4. kolo

Spored partij, ki bodo na sporedu v ponedeljek 31. marca 1969 ob 20.30 v gostilni Pavletič v Borštu:

3. KOLO:

PEČENIK — ČEFUTA
PRIGARC — OTA Slavko
JANKOVIĆ — MAAR Anton
KURET Gorazd — KURET R.
SANCIN — OTA Edi
PRASELJ — STURMAN
KRALJ — KURET Fabio
Počiva: ŽERJAL D.

4. KOLO

KURET R. — MAAR A.
OTA S. — JANKOVIĆ
OTA E. — PREGARC
STURMAN — ŽERJAL
ČEFUTA — KRALJ
SANCIN — PRASELJ
KURET F. — KURET G.
Počiva: PEČENIK

NOGOMET DANES

BLIGA

(7. povratno kolo)

CATANIA — GENOA
CESENA — PADOVA
COMO — BARI
FOGGIA — PERUGIA
LAZIO — MANTOVA
MONZA — BRESCIA
REGGIANA — SPAL
REGGINA — LECCO
TERNANA — CATANZARO
LIVORNO — MODENA

A SKUPINA CLIGE

(9. povratno kolo)

ALESSANDRIA — BIELLESE
De Marco
MONFALCONE — MARZOTTO
Stagnoli
PIACENZA — MA.CO.BI ASTI
Menegali
PRO PATRIA — VENEZIA
Cespites
SAVONA — TREVISO
Frasso
SOLBIATESE — NOVARA
Reggiani
SOTTOMARINA — CREMONESE
Rodomonte
TREVIGLIESE — LEGNANO
Busalacchi
UDINESE — RAPALLO R.
Franco Lattanzi
VERBANIA — TRIESTINA
Lenardon

ATLETIKA

Bikila Abebe se je ponesrečil

ADDIS ABEBA, 29 — Znani etiopski maratonec in dvakratni olimpijski zmagovalec Bikila Abebe se je težje poškodoval v neki avtomobilski nesreči. Pri nesreči si je poškodoval hrbtenico: zaradi stisnjenega hrbteničnega mozga so mu ohromele noge, delno pa tudi roke. Jutri ga bodo z letalom prepeljali v angleško bolnišnico «Stoke Mandeville Hospital», kjer so zdravniki specializirani za zdravljenje prav takih poškodb.

Bikila je zmagal v maratonskem teku na olimpijskih igrah v Rimu in Tokiu.

F. MOLNAR ZADNJA MOŽNOST

(Nadaljevanje s 3. strani)

Gaston Baiou je bil močno prizadet.

— Menim, da je moja osebna dolžnost, da poskrbim, kako bom z vašega imena zbrisal vsak madež... Trenutek! Nekaj mi je šinilo na um. Ravnateljsko mesto v Perpignanu je še prosto. Ali ga sprejmete? Nihče vas ne bo več mogel sumiti, če vas postavimo za ravnatelja. Seveda boste dobili tudi mnogo večjo plačo, dragi moj Floriot.

— Ali to mislite resno? je zajecljal Floriot.

— Seveda mislim resno, seveda. Narodna poljedelska banka bo srečna, da lahko obdrži takega uslužbenca in da mu zaupa vodilno mesto, ki si ga je že zdavnaj zaslužil.

/ /

Ko se je vrnil v svojo hišico v Perpignanu, je bil Pierre Floriot izredno dobre volje.

— Končno! je vzkliknil navdušeno. — Kaj pomaga biti pošten, če tega nihče ne ve. Kdove koliko časa bi še garal kot blagajnik, gospodje v Parizu pa ne bi imeli niti pojma, da sem bil ves ta čas pošten. Zdelo bi se jim samo po sebi razumljivo.

— Sedaj pa vse vedo! je veselo rekla žena, ki ga je sprejela med vrati in mu ljubeče položila roke na rame. — To, da si dovolil, da sem jim pisala anonimna pisma, je bila najbolj modra odločitev v najinem skupnem življenju.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno potniškimi ladjami:

redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOSNA PLOVBA» Piran - Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.

Telexi: 34-122 Yu Plovba
34-123 Yu Plovba

Telegrami: Plovba Piran

Telefon: 73-470 do 73-477

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracijo, kavarno
Prvoraždredna kuhinja - Ples vsak večer razen torka in barski program
In gostilna «Pri hrastu»
gostilna «Zvezda»
telefon 21-239

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - TEL. OD 20641 DO 20645

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA KUHINJA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● BISTRO Z DELIKATESO, EKSPRESOM, SNACK BAROM IN SLAŠČIČARNO ● KLUBSKI PROSTORI IN BANKETNA DVORANA ● APERITIVNI BAR

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA TELEF. 21024
PRIPOROČA ZIMOVANJE NA LOKVAH
Spoštovane bralce obveščamo, da je v znanem smučarskem centru Lokve na novo odprta razsvetljena smučarska proga. Vabimo Vas, da nas tudi med delavniki obiščite, ko boste solidno in hitro postreženi v našem hotelu Poldanovec Lokve.
Se priporoča AVTOPROMET GORICA — HOTEL POLDANOVEC, Lokve.

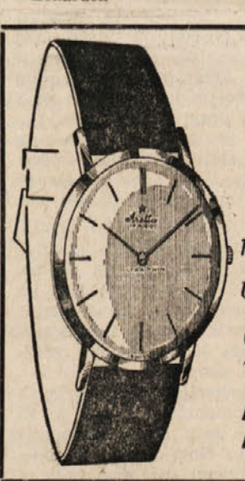

ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka
Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje
IMPORT EXPORT
Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izraden popust — Garancija —

EP MARKET SEŽANA - KOPER - NOVA GORICA - KRANJSKA GORA
ZA VAS IN VAŠEGA GOSTA
priporočamo
BUDJOLO
ODLIČNO KRAŠKO MESNO SPECIALITETO

Pavla Hočevar

POT SE VIJE

52. Spomini

Tudi stvarna povezava ostaja. Z otožnimi poslovnimi občutki od idealne, poštene in neutrudljive delavke Antonije Slavikove se mi istočasno zbujajo tolažilne misli: v Ljubljani bom zopet v stiku z Milko Martelančevo, vredno sodelavko Slavikove. Skupaj sta ustanavljali žensko dobrodelno udruženje in ženski svet, dva opornika zasužnjenemu delu našega ljudstva pod Italijo. S presenetljivo iznajdljivostjo in veliko voljo do znanja si je Martelančeva takrat prizadevala za gmotni obstoj društva in lista, s pravo stvariteljsko sposobnostjo je skrbela za vsebinski in tehnični dvig priloge. Povezava, ki se je rodila iz žive potrebe za ohranitev naše besede, se bo poslej nadaljevala in se še razmahnila k širšem ciljem...

24. ŽENSKI SVET V NOVEM OKOLJU

Našim načrtom se je osnova kar hitro izmikala. Odpovedovale so naročnice iz Trsta, iz vseh krajev Julijske krajine in celo iz notranje Italije. Malo je bilo takih, ki so še mogle dobivati Ženski svet. Vedno bolj se nam je rahljala zveza s primorskim življem. Kdaj pa kdaj se je zglasila v uredništvu ali upravi žena, ki nam je s podrobnimi primeri popisovala izrezek suženjskega življenja in tožila, kako morajo ljudje skrivati ljubezen do pisane slovenske besede in tajiti čedalje močnejše zaupanje v neogibno osvobojenje. Ob takih srečanjih mi je kmalu dokazalo, da so vsi napori zaman. Fašistične zdel nelepo dejanje: pustila sem naše ljudi v največjih težavah! Pa sem se še bolj navezala nanje. Še bolj sem premišljevala, kaj bi objavila, da bi se tudi naše bralke čutile povezane s primorskim in tržaškim svetom. Toda življenje mi je kmalu dokazalo, da so vsi napori zaman. Fašistične oblasti so sprva preganjale tiste, ki so bile naročene na Ženski svet. Kmalu so se začeli znašati nad takimi, ki so si ga izposojale, nazadnje nad vsemi, ki so ga sploh brale. Nič si niso mogle pomagati, list so morale odpovedati.

Vporedno s padanjem števila naročnic so ponehavali tudi prispevki tržaških in drugih primorskih sotrudnikov. Čim dalje redkejši so bili tisti topli toni, ki so nas nekoč spajali. Utihnila so tudi prisrčna pisma naročnic, katerim je bil list, dokler je živel v njihovi sredini, pogosto edini zaupni prijatelj in tolažnik.

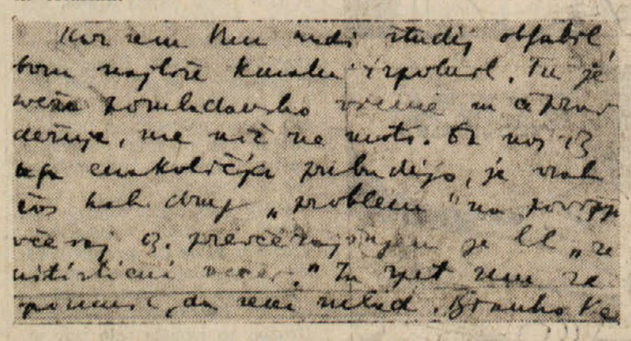

Odlomek iz pisma, ki ga je Pavli Hočevarjevi pisal Srečko Kosovel iz Pariza leta 1925

Nesporno je, da se je ženski svet v novem kulturnem središču dvigal. Druge razmere, nove naročnice, novi sotrudniki, nova obzorja. Uredniško delo mi je bilo lažje, pogovori in razmišljanja z novimi avtorji obojega spola so mi bili včasih resničen užitek, saj so mi odpirali pogled v nove stvarne in miselne svetove. Taki trenutki so bili v Trstu tako redki in nepopisno sem bila vesela, kadar se je oglašala pri meni Marica Bartolova, ali kadar me je vabila žena jugoslovanskega konzula pesnica Jela Spiridonović-Savić, ali ko je prihajal s prispevkom domači pesnik Karlo Kocjančič, in takrat, ko se mi je pred vrati predstavil že priznani pisatelj France Bevk. Pa Srečko Kosovel! Vselej je prihajal osebno ali v pismu — s polno dušo; z njegovo prisotnostjo je zaživelo v ozračju nekaj novega, začutila sem toploto umetnika, jasnost razsodnika, pa tudi neposrednost človeškega srca. Kadarkoli je odhajal, sem stopila k oknu in zrla za njim, za tisto bogato, kipečo, ranjeno dušo... v mladem ranjenem telesu...

Med take lepe tržaške urice, po katerih se mi je prve čase v Ljubljani večkrat stožilo, uvrščam tudi prijateljske večere z družino Ribičičevo in Kumarjevo. Sredi burnega političnega življenja smo se izmenoma shajali po domovih in uživali v sproščenih pogovorih o literaturi in glasbi. Srečko Kumar, umetnik pianist, nam je pripovedoval o svojih vtisih s potovanja po nemških glasbenih središčih in nam igral v najnovejši klavirski tehniki znamenite stare in nove skladbe. Tudi moderna slikarska in kiparska umetnost je včasih prisijala v moj dom v Trstu. Kipar France Gorše je kdaj pa kdaj za odmor pobegnil iz svojega ateljeja, zapuščenega, vlažnega prostora s cestnim odtokom v sredini, in se za nekaj trenutkov ustavil v toplem pogovoru. Prav tako se je včasih oglasil slikar Avgust Černigoj, ki je že takrat uveljavljal v Trstu slikarsko moderno.

Taka lepa kulturna doživetja so bila vendarle samo utrinki iz duhovnega sveta, ki se je zaradi naše narodne stiske naglo krčil in ga nisem mogla povezovati z uredniškimi potrebami. Sedaj pa mi je že sodelovanje pri razgibanih ženskih organizacijah v Ljubljani nenehno vzbujalo zanimanje za nujne družbene pojave in mi kar vsiljevalo snov za list. Kako prijetno je bilo, ko sem kmalu našia osebo s strokovnim poznavanjem aktualnega problema in se tudi zanesla na obljubljeni prispevek. Minka Govekarjeva, Lojzka Štebijeva in Angela Vodetova so bile najmočnejše ideološke sodelavke. Njihovi socialni in feministični nazori so se zrcalili v smernicah in dejanjih ženskih društev v Dravski banovini in so učinkovito vplivali na delo vseh jugoslovanskih žen.

Angela Vodetova, ki sem jo odkrila šele v Ljubljani, mi je bila odslej vsa leta najprijetnejša, najsposobnejša in tudi najbolj zanesljiva sodelavka, pa naj je šlo za socialne ali literarno-kritične zadeve. Ni bilo v listu ocene, poročila ali članka, ki bi ne bil pričal o njeni temeljiti sociološki podkovanosti in ki bi ga ne bila napisala tako jasno, da jo je morala razumeti sleherna bralka. Pa jo je tudi razumela in ji sledila. Ko je izšla njena knjiga Spol in usoda I., II. in je avtorico nazadnjaški tisk napadel prav surovo, nekulturno, je imela na svoji strani ne samo bralke ženskega sveta, marveč vso pošteno javnost.

Ob tem prežalostnem javnem dogodku so mi misli segle nazaj v lastna dijaška leta, ko smo dekleta na svojem prvem koraku v javno življenje — ob volilni manifestaciji in ob Slovenčevem napadu na moralo dijakinj — doživele podobno zlobno obsodbo. Zgrozila sem se: je bila mar takrat vera v naš kulturni razvoj le prazno sleplilo?

Ker me je še kolikor toliko vezal prvotni pristanek na lepo srednjo pot, sem Vodetovo včasih prosila, naj bi omilila svojo misel z manj ostro besedo. Razumela je položaj in mi ustregla, ne da bi bila s tem prizadela svoj svobodni nazor.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska Trst